شیعر

به باوەشێك له فەناوه
نیشتمانی زویر ماچ دەكەم

ئەو نووسینانەی کەناوی شیعرم لێناون

عەبدولڵا سلێمان (مەشخەڵ)

٢٠١٢

ناوی کتێب: بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەکەم

بابەت: شیعر

ناوی شاعیر: عەبدولڵا سلێمان (مەشخەڵ)

دەرهێنانی هونەری: ئەنجام سەعید

لە بڵاوکراوەکانی یەکێتیی نووسەرانی کورد– لقی کەرکووك ژمارە (١٨٦)

چاپخانە: کارۆ

چاپـــی یەکـــەم: ٢٠١٢

تیراژ: (٥٠٠) دانە

به باوه‌شێك له فه‌ناوه

نیشتمانی زوێر ماچ ده‌كه‌م

ئەو نووسینانەی ناوی شیعرم لێناون و لەم كتێبەدا چاپكراون پێشكەشن بەم بەڕێزانەی لەخوارەوە ناویان هاتووە...یادیان بەخێر

- **دەلی مەحموود**
- **ئامەنێرە**
- **بلەشێت**
- **سالەلاڵ**
- **عەلی قومارچی**
- **ئاراسە قەڵەو**
- **سەبە شێت**
- **عەلی شانداڕی فرۆش**
- **خۆم ... كە ئومێد دەكەم بگەمە جیهانە بەرائەتەكەی ئەوان**

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم………… عەبدولڵا سلێمان (مەشخەڵ)

پەیوەندیم لەگەڵ شیعردا
دانپیانانەکان

" بۆ خوێندنەوەی شیعرێک ئەبێت بەچاوەکانمان گوێمان لێ بێت و بۆ گوێ لێبوونیش ئەبێ بە گوێچکەکانمان بیبینین"
ئۆکتاڤیۆپاز

ئەی شیعر ئەوەندەخۆشم دەوێی وا لەنێوتا دەتوێمەوەو
ئەوەندەش ڕقم لێتەوا بەپرتاو لێت هەڵدێم
تا ئێستا گەلێ پێناسەی جیاجیای شیعرم بەرچاو کەوتووەو گەلێ ڕەخنەگر و شاعیر هەریەک لەگۆشەنیگای خۆیانەوەکەم تا زۆر خۆیان لەقەرەی ئەم پێناسەسەختەداوە. بەڵام من نەئەزانم شیعر چیەو نەئەشتوانم پێناسەی شیعر بکەم.
لەسەرەتای هەشتاکاندا کەدەستم بەشیعر نووسین کرد، پێم وابوو ئاسانترین نێچیرم ڕامکردووەو پێدەشتێکی سەوزی پڕ لەبەختەوەریم لەئامێز گرتووە. بەڵام لەگەڵ هەرچی دەستوپەنجەنەرمکردنی زیاتر و قووڵبوونەوەی زۆرترم لەم تەلیسمە، زیاتر و زیاتر وەکو گۆمێکی بێبنم دەهاتەبەرچاو کەهەرکەسێک لەلایەکەوەبەردێکی تێدەهاوێ و

هەریەکەش بەجۆرێک گوێی لەشڵپەی بەرد تێهاویشتنەکەی دەبێ و هەریەکەش بەشێوەیەک بازنەیەک لەدوای یەکەکانی بەرد تێهاویشتنەکەی دەبینێت. بۆ من ئێستا جێی مەبەستم نییەبڵێم شیعر چییە، بەڵام زۆرم مەبەستەبڵێم پێم وابوو لەهەق شیعر دێم و دەتوانم قۆرخی بکەم. دواجاریش ئاڵوگۆڕەیەک لەدوای یەکەکانی تێگەیشتنم بۆ شیعر و ماهیەتی شیعر، ئەو ڕاستییەی لا بەرجەستەکردمەوەکەشیعر پەناگەیەکەدەتوانم لێوەی دەست بۆ ڕوح بەرم، بەڵام ناتوانم بڵێم شیعرم گوتووە. دیارەئەمەش لەترسێکەوەسەرچاوەدەگرێت کەساڵانێکەسەرتاپای هۆشی داگرتووم، ئەویش ترسی لەهەق نەهاتنی شیعرە. حەز دەکەم ئەو ڕازەش بدرکێنم کەچەندین جار سەرزەنشتی خۆمم کردووەلەوەی بۆ سەرەتا بەچیرۆک دەستم پێکرد و دواتر هاتمەنێو شیعرەوە. ئێستاش هەرچەند دەکەم ناتوانم بچمەوەلەدەرگای نووسینی چیرۆک بدەمەوە و تازەلەگەڵ شیعر پەیمانێکی زۆر جیددیم مۆرکردووە، بەو ئومێدەی ڕۆژێک بتوانم یەکلایەنەئەو پەیمانەبشکێنم!.
من لەڕێگەی ئەم شیعرانەوەدەمەوێت بوونی خۆم ڕابگەیێنم. دەمەوێت بڵێم چەند جوانەزیندوێتی و ژیان و ئازادی و عیشق و شیعر. چەند جوانەوەستان لەژێر باران و ڕوانین لەکۆچی باڵندەو تەماشاکردنی خۆرئاوا بوون و لەرەی دار و وەرینی گەڵا و گریان و پێکەنینی مرۆڤ و تووڕەیی هەور و ...تاد، لەمانەش جوانتر ئەو وشانەن کەئەم دیمەنانەبەرجەستەدەکەنەوەو ڕەنگرێژی دەکەن.
من خۆم قەرزاری هیچ شتێک نیم، بەڵام خۆم زۆر بەقەرزاری زمان دەزانم. خۆم بەقەرزاری شیعر دەزانم چونکەئەو بوارەم پێدەبەخشێت

کەڕوحی خۆم بدوێنم و کەسانێکیش بەدەربەندەپڕ پێچ و پەناکەی ڕۆحم ئاشنا بکەم.

زمانێک کەمن شیعری پێدەنووسم نەیتوانیوەببێتەهۆکارێک ،فاکتەرێک بۆ ناسینەوەی شیعرەکانم. من زمانێکی تایبەتیم نییەشیعری پێ بنووسم، هەر لەو کەین و بەینەی شیعری کوردی دووچاری بووە، منیش دیدار و خەون و گفتوگۆ و شەڕەکانی هەست و ڕوحی خۆم ئەنووسمەوەو خوێنەرەکانم بەسەر ئەکەمەوە(ئەگەر خوێنەرم هەبێت). ئەگەر خەیاڵ بڕێک سنووردار بێت لەشیعری مندا و ئاسۆیەکی زۆر بەربڵاوی نەبێت ئەوا من بەردەوام ئۆباڵی ئەم سنووردارbوونی خەیاڵەم خستۆتەئەستۆی سیاسەت و تێکچوونی فەزای خەیاڵم بەسیاسەتەوەگرێداوەو کارم کردووەو کاریش ئەکەم بۆ ئارایشتدانەوەی ئەو فەزای خەیاڵە. چونکە کارکردن لەبواری حیزبی و جەماوەری ئیشکردنە لەسەر یەقین و فاکت نەک گومان و ئەندێشە. ئەمەش دەبێتە هۆی کوشتنی خەیاڵ.ڕەگەزێکی بنەڕەتی ئەدەبیش ئەندێشەیە.لاوازی ئەندێشە و کاڵبوونی فەنتازیا لە دەق ئەبێتە مایەی نزیکبوونەوەی دەق لە قسەی ئاسایی نەک داهێنان.

من لەڕێگەی ئەم وشانەوەئەمەوێت ببم بەڕەخنەگری شیعرەکانی خۆم ، ئەمەوێت وەکو خوێنەرێکی جیددی ڕاڤەو لێکدانەوەکانم بۆ شیعرەکانم بخەمەپێش چاو. ئەمەوێت حاشا لەو کلتوورەناو و ناوبانگ سالارییەبکەم و دەرگایەک والا بکەم کەئیتر ئێمەی شاعیران نەئیمپراتۆری وشەو نەپاشای شیعر نین، بەڵکو ئێمەخوێنەرێکی تری شیعرەکانی خۆمانین کەنزیکتر لەهەر خوێنەرێکی تر ئاشنایەتیمان لەگەڵ شیعر و ڕوحمان هەیە.

من لەسەرەتای نووسینی شیعریمدا زۆر کێشەم لەگەڵ جورئەتدا نەبووە. جورئەت بۆ من هەر تەنها هاتنەدەنگ نەبووەئەوەندەی خستنەسەر کاغەز بووە، بەڵام دوواتر ترسەکانم لەلەهەق نەهاتنی شیعر جۆرێک بوونەلەناجورئەتی کەهانیان داوم زیاتر لەخۆم نزیک ببمەوەخۆم باشتر بناسم. مرۆڤ چەند زیاتر خۆی بناسێت ئەوەندەش باشتر دەتوانێت دەوروبەر و کۆمەڵگا و دیاردەکان بناسێت. بۆیە لەگەڵ هەڵکشانی تێگەیشتنم لە شیعر و دونیای شیعر لەو ئاستە لەجورئەت دوور کەوتوومەتەوە.

شێوازی نووسینی شیعر لای من هەندێک جار زۆر نانۆرماڵ و غەریبەجار هەبووەلەماوەی چەند مانگێکدا چەند شیعرێکم نووسیوەو جاری واش هەبووەلەماوەیەکی درێژدا شیعرێکم بۆ نەنووسراوە. من دانی پیا دەنێم کەتا ئێستاش نازانم شیعر سەنعەتەیان ئیلهام یان تێکەڵییەکەلەئیلهام و سەنعەت و مەعریفە؟. بەڵام ئەوەم لاڕوونەکەبیرۆکەیەک یەخەم پێ دەگرێ یان وێنەشیعرییەک بەمێشکەما گوزەردەکات دەبێ خێرا دەست بۆ قەڵەمەکەم ببەم و بینووسم ئەگینا تێپەری بەسەرما ئیتر نایەتەوە.من زۆر دیمەنی شیعریم لەسەر پارچەکاغەزو کەرتەکلێنکس و ڕوپەری ڕۆژنامەنووسیوە و دواتر ئەو پارچانەبوونەتەشیعرێک .جار هەبووەهەندێ لەو پارچانەزیاتر لەساڵ و دووساڵ مەودای زەمەنیان لەنێواندا هەبووە.

کەش وهەوای نووسین لای من پێگەیەکی گرنگی هەیەمن زۆر حەز بەبێدەنگی دەکەم و پێم خۆشەکەدەنووسم لەم دونیا جەنجاڵەبرۆمە دەرەوەو لەخۆم زیاتر کەسی تر نەدوێنم. زۆربەی نووسینەکانم

لەبێدەنگیەوەلەدایک بوون و لەکاتی نووسیندا فەزایەکی خاوو شل یان وەبێدەنگ دەستەمۆم دەکات، تەنانەت لەپڕ هات وهاوارترین و فەوزا ترینفەزادا من لەبازنەی بێدەنگی نایەمەدەرەوەو هەر بەجەستەلەسەر زەویم ئەگینا بەڕوح و خەیاڵ لەدوورگەکانی بێدەنگیدا خەریکی ژوانم لەگەڵ وشەو شیعر.

دوا وشەم ئەوەیەکەنازانم چ شتێک پاڵی پێوەنام ئەم دانپیانانەبنووسم ئایاخەمی شیعرە یان سێبەری هاتنەپێشەوەی چوونەساڵەوەیەکەدەمەوێت لەزمانی خۆمەوەئەم ئەمانەتانەبگەیەنم بەخوێنەر ؟

عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

٢٨-٠٤-٢٠٠٨

کەنەدا

تێبینی : ئەم دانپیانانەی سەرەوە بوو بەپێشەکی ئەو کۆڕە شیعرییەم لە ڤانکۆڤەر کەلەسەرەتای ساڵی ٢٠١٠ دا لەلایەن ماڵی کوردەوە بۆم ڕێکخرا و لەلایەن بەڕێوەبەری کۆڕەکە کاک ڕزگار عومەرەوە خوێنرایەوە.

بگەڕێوە..دوو قسەم ماوە بۆ وتن

پیاوێک بە چراوە دێتە بەردەم خەونە مەزنەکانی دوێنێم

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

" بۆ ڕۆژی زەماوەندی باوكم "

چەند گۆرانییەكت نابووە ژێر خەونێكی پڕ
چەند میتافۆری ڕژاوت لەنێو گۆمی خەیاڵێكدا سپاردە ماسییەكانی ڕۆح
سوێندێكت وەكو بارمتە لە لای تەنیایی بەجێهێشت
دەرگاكانت لێم ڕفاند و پەنجەرەكانیشت زویر كرد
هەتا لەنێو ئاپورەخانەی فەنادا
گریای بۆ گوڵە وەریوەكانی سەر شۆستەی عەدەم
ناسیمەوە... ئەو سیما پڕ بەرائەتەتم ناسییەوە
كەلەقەراغ مێرگەكانی خۆشەویستی پڕ بوو لە هەناسە و ئومێد
چاوەكانت وەک دوو ئەستێرەی داچۆڕاو كەوتنە بەرپێی تەماشاكانی زیندەگی
لە پڕ چوویت و بێئەوەی دوا وتەم بژنەڤی
ون بوویت لەدڵی بێدەنگی
ون بوویت ....ون ب و و ی ت...وووووووون
هەتاكو بوویت بە سیمبۆڵی سەرابێكی غەدرلێكراو
وەسیەتەكەتم لە لای باران بینییەوە پڕ بوو لە حەز و ماچ و ژوان
لێوان لێو بوو لە تەماشاكردن و ڕامان
چڕ وەكو زەردەخەنە كورتبینەكانی ڕەهێڵە
زانیم دەچیت لەتەک هەورا ژوورێک دەگرن لە ئاسمانە بەرزەكان و
ئاسنامەكانی گۆشەگیری و تەنیایی تەزویر دەكەن
زانیم دەچیت بۆ ئیعتراف لەسەر تەمەنێک لە پووچی
زانیم ئیتر لەسەرەڕێی سووتانمدا دەوەستیت و
چاوەڕوانم دەكەی تا بێم ببم بە پەیكەرێک لە گڕ و لەقسە .

*

بەر لە زار هەڵبڕینم بایەک بە بێدەنگی دێت و
چەند دڵۆپە ئاوێكی بە جێماوی هەورە كۆچەرەكانی پێیە و
دەیپرژێنێتە سەر دەموچاوی ڕوئیاكانم
ڕوئیاشم هەر بە بێدەنگی لەپاڵ هێوربوونەوەی وردبوونەوەما
دەیڕوانیە هەیبەتی پڕ لە جەلالەت و لە شكۆ
شكۆش بەدەم پیاسەی ئێوارە ئەرخەوانییەكانی غوربەتما
لەدەوری كێڵگە میهرەبانەكانی جوانیدا
سترانی بێ وشە و بێدەنگی دەسپاردە قولەی قافی دۆزەخ و
دۆزەخیش هەرچی دورگەكانی عەدەمە
لە نێو چەفیە گوڵ گوڵییەكەی یادەوەریم پێچایەوە و
دایە دەستی خەونە مەزنەكانی باخچەی بێباخچەییم
باخچەش بە توولە ڕێگاكانی سێبەری فەنتازیا هەڵدەزنا
تاكو بگات بە شیمانە بەفرینەكانی قوربانی.

*

پیاوێک بە چراوە دێت و
خوترەیەكی پڕ لە خەونی ئاڵاندۆتە دەموچاوی
لە كەلێن و قوژبنەكانی ونبووندا لە دووی جەستەی خۆی دەگەڕێت
پیاوێک تۆكمە ،هەر لە باوكی سەماكانی غەدرم دەچێت
پیاوێک بێدەنگ وەک هاوارە كپەكانی ئەم كەینونە بێخەتایە
پیاوێک تەسلیم بە شەهوەتە شەرابییەكانی شەوان دەبێت و

خەونە بێخەوشەكانی خۆی دەئاخنێتە نێو بەڕكی خوڕە بە خۆفەكانی
خلوسییەت
پیاوێک بە چراوە دێت و ئیماندارە بە شەراب و گوڵ و شیعر
پیاوێک ئیماندارە بە چوونە نێو پەردە پڕ لە ڕەنگە پەمەییەكانی پەنهانی
بۆ جووت بوون لەگەڵ گەردی گۆرانی گوماناوییەكانی گومڕایی
پیاوێک ئیماندار بە دوعاكانی خۆشەویستی و ئەڤین
پیاوێک موتوربە بە ئارابخا و بە عەشق
پیاوێک چرایەكی پێیە و دێت كەلێن و قوژینەكانی منالێم دەپشكنێت
پیاوێک هەمیشە موسافیر بە دورگەكانی عاتیفە و ئامۆژگاری
نەخشەی كەونێک لە حەسرەت و لە ناچاری گرتۆتە دەست
دەچێت بۆنی گوڵە سەیر و غەریبەكانی بوون دەكات.
من پەیكەرێک لە هەناسەم لەبەردەم ئەم پیرە پڕ لە ویقارەدا و
تەمێكم چڕ لە پەشیمانی ئاسمانی زەماوەندەكەی ئەم پیرە.
پیاوێک چرایەكی پێیە و منیش هێور هێور وەک پەروانە بە دەوری
ڕامانەكانیدا دەخولێمەوە و
هەر دەسوتێم تا دەبمەوە بە چراكەی دەستی باوكم .

كۆتایی شوباتی ٢٠٠٦
كەنەدا

قەسرین لەبەردەم نەخشەكانی بەرائەتدا

بە گوناهێكەوە ئەچمە بەر لێزمەی شەهوەتەكانی غوربەت و
خوێندنەوەی چیرۆكە تەواونەكراوەكانی حەزرەتی شێتی
بە گومانێكەوە ئەچمە ژێر دارمانی خەونەكانی گەڵا و
چرپە بێناوازەكانی سەر ڕۆخی دەریاچەكەی یادەوەری
من بە گومانم لە هەفتە سەرەڕۆكان كە بە تاكسی
بە نێو بێشەڵانە چڕەكانی نەهامەتی سەفەر دەكەن
من دوودڵم لە شەپۆڵە شێتەكانی ئۆقیانووس كە بەپێیان
بەسەر تەرمی ماسییەكانی خۆشبەختیدا،گەشتەكانیان دەنووسنەوە
من بە شكم لە گۆرانییە سڕبووەكانی تەنیایی
كەبەدزمەی ڕەش و سەدریەی شینی خەستەخانەوە دەچنە سەر تەندووربانی
خەم و
بانگی نان و قاوە دەدەن
بانگ دەدەن و.. سەبە و بلە و دەلی مەحمود لە سێبەری خەڵوەتەكانی
ونبوونەوە دێنە دەرێ و
دەمبەنەوە بۆ ڕۆژە هەرە دوورەكان
ئەو ڕۆژانەی من و سەبە و بلە و دەلی مەحمود و زۆری تر
نەخشەی خەونێكمان دەكێشا پڕ بێت لە شێتی و بەختیاری
پڕ بێت لە پێكەنینە قووڵەكانی عەلی قومارچی و سالەڵاڵ
پڕ بێت لە جنێوە مزرەكانی ئامە نێرە

نەخشەی خەونێکمان دەکێشا پڕ بێت لە قەتێ و کۆتری ئەفسانەیی
پڕ بێت لە چۆلەکەی ئیمان
ئیمان بە سەربردەکانی تەنیاییمان
ئیمان بە داستانەکانی خۆشەویستی و بە پاڵەوانە گومڕاکان
نەخشەی خەونێکمان دەکێشا گوناه گوناه وەکو خەتا مەزنەکانی منداڵیمان
منو سەبە و بلە و دەلی ئاواتی سەرخۆشەکانمان ڕوونووس دەکرد
شەهیدەکانمان لە قەبر دەردەهێنا و
بە کڕنۆش و بە ڕێزەوە ماچمان دەکردن
وردە شوشە و بزماری نا تەباییمان لەسەر ڕێگای خۆشەویستی لادەبرد و
عەشتەبامان شک نەدەبرد بۆ دووبەرەکی و تەفرەقە
منو سەبە و بلە و دەلی مەحمودەکانی شارەکەم
بێمزەڕەتانە دەچووینە پاڵ ئاگردانی موحیبەت و
دەستی ڕچیوی ئاهێکمان گەرم دەکردەوە
بە قاڵماسنگی خۆشنوودی
بەردی وەفا و ئەمەکداریمان دەگرتە باڵندەی نێو ڕۆمانەکانی سەڕاج و
هێڵە ناحاڵییەکانی ناو تابلۆکانی خەیات
من و شێتەکانی تری ئەم دەڤەرە..لەسەر پشتی ئێوارەیەکی برسیدا
دوای دەستێ دۆمینە و ئەزنیف
بازنەیەکمان بەدەوری قەدەردا دەکرد و دەگریاین
بێمزەڕەتانە دەگریاین
بۆ کۆمارە ڕوخاوەکەی عەلی قومارچی و سالە لاڵ
بۆ کۆمارە بەزیوەکەی ئامە نێرە
کەدەگریاین.. بە گومانەوە دەگریاین
هەتا دەبووین بە شەونم و بە پەلکە زێڕینەی بەرائەت

بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

سەردەکەوتینە سەر شاخە وەهمییەکانی عەدالەت و بانگمان دەدا
لەوێوە دەچوین ژنمان دەخواست بۆ نێرەموکەکانی تەعریب و
جڕتمان لێدەدا بۆ شەهوەتە مەییوەکان
ئێمە لە نێو خەونە گەورەکانی غوربەت
گۆرانیەکەی عەلی شانداڕی فرۆشمان بە کۆرسەوە دەوتەوە
من و سەبە و بلە و مەحمود لە مەقامی ئەفسانەکانەوە (وجود) مان ڕەت دەکردەوە و
بەیەک دەنگ فیزاحمان دەکرد:
سڵاو ئەی گەڕەکە مەییوکان
ئەی گۆرانییە دۆبلاجکراوەکەی مەنفا
سڵاو ئەی هونەرمەندە نووستووەکانی نێو فلیمەکانی حوزن و نەهامەتی
سڵاو ئەی میللەتێک لە نەگبەتی و بێئاگایی
ئەی بنیادەمە قەسریوەکانی بەر دەرگای جەنگ و
فڕین بەرەو کەنارەکانی ئەبەدیی
ئێمە نەخشەیەکمان کێشا و
ئێوەش بەبەرچیغەکانتانەوە لەسەر ڕێگاکان دەوەستان
تا شایەدومانی سەفەر بهێنن و بڕۆن
ڕۆیشتن بەرەو کیشوەرە پڕ ترسەکانی فڕین
ڕۆیشتن بەرەو قوڵایی گۆمەکانی بیرچوونەوە
ڕۆیشتن بەرەو دۆزینەوەی خود و
مەنزڵ خستن لە نهۆمە بەرزەکانی بەرزتر لە بەرزەخ و بوون!

ئایاری ٢٠٠٦
کەنەدا

ژێرنووس :

•سەبە و بلە و دەلی مەحمود : سێ شێتی ناسراوی شاری کەرکوک بوون

•عەلی قومارچی : کابرایەکی هەمیشە سەرخۆش و مەشرەب خۆش بوو

•سالەلاڵ : کابرایەکی بەهۆش بوو ،لاڵ بوو .هەمیشە لەگەڵ خۆی و دەوروبەری دەدوا

•ئامە نێرە : ئافرەتێکی دوکاندار بوو بەردەوام جنێوی دەدا و لەسەر بوو...یادی بەخێر

•عەشتەپا : یانی هیچ

•قاڵماسنگ : ئامرازی بەردهاویشتنە و لە بەن دروست دەکرێت ،لە ڕابردوودا لە شەڕە گەڕەک بەکار دەهێنرا و لەجیاتی گەمە و یاری منداڵان پێوەی سەرگەرم دەبوون.

•سەڕاج : مەبەست عەبدوڵا سەڕاجی چیرۆکنووس و ڕۆماننوسە

•خەیات : مەبەست ئیسماعیل خەیاتی هونەرمەندە

•عەلی شانداڕی فرۆش : کوڕێکی شانداڕی فرۆش بوو لە کەرکوک هەرکاتێک بایی پێنج فلس شانداڕیت لێ بکڕیایە گۆرانیە ناسراوەکەی خۆی بۆ دەوتی :

((کچەکان مەچن بۆ چیلکە
دوو عەسکەر هات لە بنکە
بانگتان ئەکەن بە فیکە
ماچتان ئەکەن عەنتیکە))

بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

•بێمزەڕەت : بێ دەردی سەر

•بەرچیغ : داری ڕەق

•فیزاح : هاواری توند و گەورە، لە گشتییەتی خۆیدا سیفەتی مرۆڤە لە کاتی تەنگانەدا.

•- دۆمینە و ئەزنیف دوو یاری ناسرا و بڵاوی نێو چایخانەکانی کوردستان و ڕۆژهەڵاتن و مرۆڤە دەست بەتاڵ و بێکارەکان پێوەی سەرقاڵ دەبوون.

•قەسرین : ڕچین .ئەم وشەیە زیاتر لە دەڤەری کەرکوک و دەشتی هەولێر بەکار دێت.

تێبینی : ئەم شیعرە لە ڕۆژنامەی هەواڵ ژمارە ٣٩٣ ی ساڵی ٢٠١٠ بڵاو کراوەتەوە.

گەلەرییەک لە خەتا و پەشیمانبوونەوەیەکی درەنگ

پەشیمانم لە ڕنینی گیاو گوڵی بەهارانی باخچەی ئومولرەبیعەین و
وەراندنی گوڵە حاجیلەکانی بن دیواری ناوەندی زێوەر
پەشیمانم لە فلیقانەوەی ئەو بەچکە بۆقانەی
کەلە گۆمە قوڕاوییەکەی ئەوبەرمانەوە دەهاتن
تا بەشداری ماڵئاوایی سەفەری تاراوگە بکەن
پەشیمانم لە کوشتنی ئەو کۆترەی کە بۆ پشوو
هەر بۆ پشوو لای دابووە سەر دارتووەکەی حەوشەمان و
منیش بە دارلاستیکێکی چەتوو و شەرانگێزەوە سەربەرەوخوار
هێنامە خوار
پەشیمانم لەو شەڕانەی کە کردوومن
پەشیمانم لە نارەحەتیکردن و ئازاردانی ئەو قەتێیەی
کە نەنکم-میمکم لە لادێوە بە دیاری بۆی هێنابووم و
ئەو حەوشەیەم لێکردبووە کونە مشک
پەشیمانم لەو پێکەنینە زۆر قوڵەی کە چوارشەمانێک لە وەکاشە
نازم وەک تۆپ لەسەر گردێکی بەرزەوە خلۆر بۆوە و
دەستی شکا و منیش قاقا پێدەکەنیم وسەیرم ئەکرد
پەشیمانم لە برژاندنی ئەو سوێسکە لەڕ و ترساوەی
کەلە سەردەمی فیراری لە ئەشکەوتی حسێن برژاندم و خواردم

پەشیمانم لە دزینی کێکەکانی مەعمەلەکەی کاک کەریم و
لە شکاندنی کاشییەکانی حاجی موتعیب
پەشیمانم لە تووڕە کردنی مام سەیدی قوتابخانەی سەرکەوتن و
لە ئازاردانی توتکە سەگەکانی ئەو بەر جادەی ڕەحیماوا
پەشیمانم لە لاسایی کردنەوەی مەلا فەتحوڵا
وەختێک وانەی تەبارەکی بە مناڵان ئەووتەوە
پەشیمانم لە شکاندنی گلۆپی عاموودەکانی کۆڵانەکان و
لەجەرەس دانی ماڵە دراوسێکان
پەشیمانم لە خۆهەڵواسین بە پیکابی حەمە هاجەر و
بەکەرو عەربانە بەرزەکەی مام فەرەج
پەشیمانم لەو بەردە زۆر بچووکانەی کەلە سەربان
دەمهاویشتە کچە دراوسێکەمان و پێیم دەگووت خۆشم ئەوێی
پەشیمانم لەو دەفلسەی کە بە چقور دۆڕاندم و
نەمتوانی شەکرلەمەیەکی لای مامە حەمە پێبکڕم
پەشیمانم لە بەردبارانکردنی دەرگای حەوشەمان
تەنها بۆ بیست وپێنج فلس بۆ کڕینی فلیمی هەرقل و سانتۆ وشامی کاپوور
پەشیمانم لە کردنەوەی پرتەقاڵی حەوشەی ماڵی مامۆستاکان
پەشیمانم لەو پرسیارە دزێو و ناشرینانەی لە مامۆستای ئایینم دەکرد
پەشیمانم لە قۆپیە کردنەکانم لە وانەکانی هەندەسە و کیمیا و جەبر
پەشیمانم لە لگاو کردنی ڕۆژانی جەژن و
یارمەتی نەدانی ئاراسە قەڵەو وەختێ لەسەر جادەی کۆڕنیش بزر ببوو
پەشیمانم لەو جوقانەی لەسەر جۆلانە حەبلییەکەی سەیرانەکە
مناڵانی لە خۆم بچووکتر پێ دەترسان
پەشیمانم لەدەست هەڵەکردنی ئەو ڕێبوارانەی

كه پرسیاری هەر ماڵێكیان لێكردمایه من دەمناردن بەرەو ئاڕاستەیەكی تر

پەشیمانم له دڵشكاندنی خوشكەكەم

له ترساندن و نیگەران كردنی باوكم وەختێ دەستم به سیاسەت كرد

پەشیمانم لەو شیعرانەی دڕاندمن

لەو چیرۆكانەی فڕێمدان

پەشیمانم لەو ڕەسمانەی كه نەمگرتن

لەو ماچانەی له دەستم چوون

پەشیمانم لەو گەشتانەی كه نەمكردن

لەو ئاهەنگانەی كه نەچووم تێیدا سەمای دڵدارانەی تێدا بكەم

پەشیمانم له ڕەدوو كەوتنی هەورەكان و

بڵاوە پێكردنی ڕەوە كوكوختێییەكان

پەشیمانم له شاردنەوەی تریفەی مانگ و

لەو خەونانەی كه بینیومن.

ژێرنووس :

•ام الربیعین : ناوی باخچەیەكی گشتی بوو له گەڕەكی (تەپەی مەلا عەبدوڵا) له كەركوك.

•زێوەر دوا ناوەندی زێوەری كوڕان له گەڕەكی ڕەحیماوای كەركوك.

• نازم ،ئاراس دوو قوتابی سەردەمی مناڵیمن، یادیان به خێر.

•وەكاشه جێمەنزڵی(عكاشه)یه و خەڵكی كەركوك له بەهاراندا دەچنه ئەوێ بۆ سەیران و گەشت.

•ئەشكەوتی حسێن ئەشكەوتێكه له بناری چیای (ناسرئاغا) له دەشتی كۆیه.

• كەریم و حاجی موتعیب دوو برا بوون ،توركمان بوون.خاوەنی كارگەی بسكیت و كاشی بوون له ڕەحیماوای كەركوك.

•سەركەوتن قوتابخانەی سەرەتایی كوڕان بوو و خوێندنم لەوێ دەستپێكرد.

•مەلا فەتحوڵا مەلایەكی بێوەی بوو له كەركوك هەر خەریكی وتنەوەی وانەی ئایینی بوو.

•حەمە هاجەر شوفێری پیكاب بوو له نێوان كەركوك و دارەمان.

• مام فەرەج كۆڵهەڵگرێكی شاری كەركووك بوو به كەر و عەرەبانەیەكەوە چاكترین ڕۆڵی گواستنەوەی دەگێڕا.

• چقور وشەیەكی توركییه و بەمانای (چاڵ) دێت و یارییەكی مناڵانەیه .سەرەتا یاریكەرەكان پارەكانیان بۆ چاڵەكه فڕێ دەدەن ،كێ پارەكەی بخاته نێو چاڵەكەوە ئەوا ئەو یەكەمەو كێ نزیكتر بێت لەچاڵەكەوە ئەوا ئەو دووەم دەبێت بەو شێوەیه.دواترپارەكان كۆ دەكرێتەوە جا پێنج فلسی بێت یان دەفلسی ،پاشان بەرەو چاڵەكه هەڵدەدرێت چەندی بكەوێته نێو چاڵەكەوە ئەوا دەبێته پارەی ئەو كەسه.

• مامه حەمه پیرەمێردێكی ڕەبەنی دراوسێمان بوو، گوڵەبەڕۆژه و شەكرلەمەی دەفرۆشت. هەموو ژیانی به سەڵتی بردە سەر و چەند ساڵێكه كۆچی دوایی كردووه.

• شامی كاپوور ئەكتەرێكی هیندی بوو و (هەرقل) و(سانتۆ)ش پاڵەوانانی فلیمی بیانی بوون.

نیسانی ٢٠٠٦

كەنەدا

چەند خەونێکی قەدیفەیی

بۆ ئەو،ئەو ئەوەی کەلەنێو هەموو ئەوەکاندا تەنها ئەوە جەستەی ڕوتی خۆی لەنێو ئەم کورتە قەسیدانەدا ئەبینێت

بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

پێغەمبەرێک بەقاچاخ دەبێت بە عاشق

به خودام وت ..عەجەب لەم كێڵگەی میهرەبانی و عیشوەدا
هیچ ڕوحێکت هێندەی ڕوحی دڵدارێکی سەرخۆش بە ماچ و ئێوارە نەخوڵقاندو
هیچ دڵێکت وەکو دڵی شەکەتی ژێر لێزمەی باران
نەدەسپاردە شۆستەكانی قەراغ ئەڤین و موحیبەت ؟
بەخودام وت ..تۆ گیتارژەنێکی وەرزی پایزانی و
هەر بەتەنها عەزف ئەکەی لەسەر نۆتەی ترس و مەرگ
تۆ پرۆڤەی نمایشی دوایین پەردەی هەستێکی ڕیش درێژ ئەکەی
تۆ گومانت لە یۆتۆپیا هەڵکێشاوە و
منیش خەریکم لە دەقی قەسیدەیەک بێمە دەرێ.
ئەمڕۆ خوام بینی و دواندم..ئەتوت خودا لەسەفەرێکی درێژ گەڕاوەتەوە و
بەو گەورەیییەی خۆی لەبەردەم کچێکی نێو شیعرێکمدا بەچۆکدا هات
خوا ئەگریا و سوێندی ئەخوارد چیتر دڵی بیابان و شەوەکانی باخچەی عەشق
نەشکێنێت
بە دوو قۆڵی لەگەڵ خوادا دوو پێکمان هەڵدا لەپیاڵەی حەقیقەت و
بەسەرخۆشی لەگەڵ هەربەلاداهاتن و ساتمەیەکدا
قاقامان بێدەنگی مەملەکەتی هزرەکانی ڕادەمووسی
بۆ یەکەم جار لەمڕۆکەدا نووری خودام لەشێوەی کچێکی سێکسی هاتەبەر چاو
بۆ یەکەم جار گەیشتم بە دیداری خوا
من ئەمڕۆکە تامی ماچێکی حەرام و بۆنی هەناسەی خوام پێیە.
من ئەمڕۆکە هەر بەتەنها مرۆڤ نیم، پێغەمبەرێکی عاشقم!!

دۆسیەی داخراوی عاشقێک

وێنەی هەموو سێبەرەکانی عەدەمم گرتوە و
هەر بە ئیمەیڵ ئەمشەو ئەیانێرم بۆ بەردەم قاپی خودا
ئەمشەو لەگەڵ مرازەکانی دڵمدا کۆئەبمەوە
لافیتەیەک لەبێدەنگی لەبەردەرگای سەفەرێکدا هەڵئەواسم
لێی ئەنوسم بە ڕوباری مەزەندەوە هاتمە بەردەرگای گومان و
خۆم وەردەدا لە چرە دوکەڵی وەهم
لێی ئەنوسم تەمێکی چڕ لەبێدەنگیم لەخۆم وەرداو
لاشەی کوژراوی ڕۆژێکم لەنێو مێژویەکی وشکدا بە جێهێشت.
ئەمشەو دڵی خواو بیابان
دڵی سەما و کچەکانی پەرستگاکانی ئەوبەری دەریا ڕاناگرم و پێیان دەڵێم
ئێوە عاشق نەبوون و هەرگیزیش نابن بەعاشق
ئێوە نەلەسەفەر تێدەگەن و
نەدەزانن ڕووی وەحشەتی درۆ چییە
ئێوە منتان نارد بۆ شەڕە گەورەکانی عەشق و
خۆشتان لەسەر مێزی خیانەتی ڕۆژانی پشووی هەفتەدا
نیشتمانێکی حەرام و قەڵەمتان دەفرۆشت!
چەند دزێو و ناشیرینن وەختێ خۆشەویستی ئەکوژن
وەختێ زمانی باڵندە تەرجەمە دەکەن بۆ شەهوەت
چەند ناشیرینن... چەند..چەند.. چەند ..

له نێو بازنەی ....دا

له درزێکەوه دەڕوانم تەنها چاوێکم خەریکه پێڵوەکەی بنێته گۆڕ
چاوی بینینی پشتەوەی ئاوێنەیەک له گومان و
ناسینەوەی ئاسمانێکی پڕ لەهەور و پڕ لەبازنەی ڕەنگاوڕەنگ
تێکچڕژانێک خۆی لێم نزیک دەکاتەوه و دەڵێ مەشخەڵ ..ئەوه چۆنه
لەم عەدەمستانی ڕۆحەدا
دەنگێکی هەراش شک نابەی هەڵمی سەر ڕووی ژووره شووشەییەکانی
غوربەتت بسڕێ
کەفچڕینی سەر پەرداخه بیرەیەک چرپاندی به گوێما "سەیره..تۆ
لەنێو بازنەیەک لەبوون و نەبووندا
چاوەڕێی چییت ؟"
تەمێکی دەمامک سپی سەر ڕوباری فرێزەریش پێی گووتم ڕۆژێک دێت
تۆش دەبییه هەڵم!
لەم بازنەیه تەنها جوانییەک شک ببەم ئەویش شیعره!!.

فرەیزەر : ناوی ڕووبارێکه له باشووری ڤانکۆڤەر

به باوەشێك له فەناوه نیشتمانی زوير ماچ دەكەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

گەمەی عەشق

عەشق ڕووتبونەوەی دڵه لەبەردەم تریفەیەکی سەرەڕۆ و
لاوانەوەی دارستانێکی کۆچەره بەدیار خەزانی سەفەردا.
عەشق گەمەیەکی جوانه
جوانتره له گەمەی وشەکان
جوانتره لەمەودا بێکۆتاییەکانی سیحری ژیان و بینین .
عەشق جوانه بەقەد وەنەوشەترین ماچ
بەقەد تەژیم لەبێدەنگی
عەشق گەورەتره له تەنیایی
گەورەتره له سەماکانی خودا و
له پێکهەڵدانی عاشقەکان
عەشق ڕاگرتنی دڵی کچه هاوپۆلەکەی زانکۆ نییه
سڕینەوەی فرمێسکی سەر کوڵمی ماڵئاوایی نییه
عەشق تێکەڵبوونه به هەناسەکانی غوربەتێکی سی چل ساڵه
عەشق تێکەڵبونه به تۆ

کەنارە خەونێک لە وەهم و فانتەسی

لەکەنار ئەو خەونانەوە هاتووم کەداهاتوویان پڕە لە خۆکوژی
ئەو خەونانەی داهاتوویان چێنراوە بە لوغمی شەرم
لەو کەنارانەوەی کەباڵندە سکپڕەکانی خۆشگوزەرانی تێدا لەقەفەس نراون
لەو کەنارانەوە کەگومان خەریکی پیتاندنی هێلکە نەزۆکەکانی ئارامییە
ئەو هێلکانەی هەرگیز نابن بە ئومێد و نابن بە ژیان
لەو کەنارانەوە هاتووم کە دوورگەی مەرگ ئالآی ئیقامەی تێدا هەڵداوە
ئەو کەنارانەی هەناسەیان تێدا نییە و نیگایان تاریکە وەک قەتران
کەنارە ڕەنگ لمی و سیما بێڕەنگەکانی ئانیشکی ماندووبوون
ئەو کەنارانەی بەهەوری ترس سێبەر چێ ئەکەن و
بەبارانی پەشیمان بوونەوە بێنوێژی خۆیان دەرئەکەن.
ئەو کەنارانەی بەحەرامی لەدایک بوون و
هەر بەحەرامیش خەریکن بن بە گۆرانییەک لەونبوون.
خەریکن بن بە خەمی قەتارە بەستووی ئەو ئاهەنگانەی سرووتی ماڵئاوایی
تێدا ئەخوێنرێ
خەریکن ببن بەو پێناسە سەرپشت ئاوکەوتوانەی کە کیسەڵئاسا توانای
ڕاستبوونەوەیان نییە
خەریکن ببن بەو وشانەی کەخۆئامادە دەکەن بۆ سەفەرکردن
بۆ دەرەوەی قاموس و فەرهەنگەکان ،بۆ دەرەوەی مەنزومەی زمان

خەریکن ئەبن بە داچۆڕانی هەتاو لە ڕۆژە هەرە گەورەکانی ساڵ
خەریکن وێنەی ئەو گەشتیارە ڕووتانە ئەشۆنەوە و
ئەیفرۆشنەوە بە مێوانە غەریبەکان،کە هاوینان جەستەیان دەسپێرن بە دەریا
خەریکن دەرپێ و ستیانی ئەو کچانە ئەدزن کەبەڕووتی دەیانەوێ
ببنە پاڵەوانی چیرۆکە پڕ لەزەووقەکان
خەریکن ئەبن بە گۆڤارە قەدەغەکراوەکانی سێکس...ئەو گۆڤارانەی
لەنیشتمانە قەدەغەکراوەکاندا ،بەقانونی قەدەغەی شەریعەت
..قەدەغەکراون.
خەریکن ئەبن بە کوشتنی ماچێکی سووری ئەو کچ و کوڕانەی
کەلەلێوار شەقامەکاندا خۆشەویستی ئەکەن و لەترسی پۆلیس هەمیشە
ئامادەی ڕاکردنن
خەریکە ببن بە شەقام،ئەو شەقامانەی وێنەی ئەو ژنە هەڵواسراوانەیان
تێدا هەڵواسراوە
کەلەخەونیاندا سێکسیان کردووە لەگەڵ دڵخوازەکانیان.
خەریکن ئەبن بە فڕینە بازنەییەکانی نەورەسە زوێر بووەکان
ئەو نەورەسانەی چاو و دڵیان شینە وەکو ڕەنگی دەریا
خەریکن ئەبن بەپانتایی ئەو فانتاسییەی کە سنوورەکانی خۆی لەگرێژنەوە
دەرهێناوە.
لە کەناری ئەو خەونانەوە دێم تا ماچت بکەم ..ئەی خۆشەویستی .

٢٠٠٦
کەنەدا

نیشتمانێک لە خەون و نەوەیەک لە فەنا

لە کوێوە چوون
لەکام دەلاقەی فیردەوسی ئاهورامەزدا
خۆتان فڕێدایە نێو کێڵگەکانی خەون
لەڕێی کێوە بوون بە سەربازی ئەرتەشی خەونەکان و
پەیتا پەیتا وڵاتانی هزر و مەعریفەتان ئەگرت
چۆن بوو ڕێتان لێهەڵە نەبوو و
لەسێبەری دار زەیتونێکی یۆناندا
یان لەکەنار گۆمێکی تەنیشت ڕۆماوە
خەونتان نەدیت بە مردن و ئاوابوون و نەچونەوەی هەتا هەتا بۆ نیشتمان
ئێوە چۆن چوون لە بێستانی گێلاسەکانی چیخۆفدا سەر خەوێکی بۆ بشکێنن
چۆن بەدەستی بەتاڵەوە ئەچوونەوە نێو حەوشە گەورەکەی غوربەت
چۆن بەدەستی بەتاڵەوە ئەچوونە لای خانەخوێکانی دوێنێ و
دیاریەکانتان بەر لەگەیشتن
بەنیوە قیمەت ئەفرۆشتە بازرگان و چەرچییەکانی سەرسنوور
لەکوێوە سەرابتان ئەگرت

چۆن ئەبوونە دەزگیرانی خەیاڵە سادە و کەبتەکان
چۆن لەخەودا کچەکان و کوڕەکانی ڕۆژئاواتان بەڕووت و قووتی لەژوورێک
لەژوورێکی فەنتاسی سوور
ئەخستە بەر لێزمەی شەهوەتە مەکبوتکراوەکان
هەر لەو خەوە چەندین منداڵتان ئەبوو
قژ زەرد چاو ڕەش
چاو شین قژ ڕەش
هەر لەو خەوە جارێک ئەبوون بە دۆنکیشۆت و
جارێکی تریش بە شایلۆک.

لە کوێوە چوون
لەقەنتەرەی کام ئارەزووی شەهیدەوە چوونە ژورێ
لەژێر پرچی ئاڵۆسکاوی سنوورەکان خواناسیتان لێببوە تەم
ئاڵایەک نەبوو لەژێریا سوجدە بەرن
ئێوە چۆن چوون
چۆن بوون بە میلیشیای مەرگ و توانەوە
گۆرانیەکانتان بۆ کوێ برد؟
پرچی تەڕی شیعرەکانتان لەکوێ هەڵخست؟
ئێوە دەزانن ئەم چوونە دوایین چوونە
ئەم سەفەرە دوا سەفەری خەیاڵێکی ساردەوە بووی دەم حەزێکی کوتراوە
ئەم سەفەرە بەئەنفالبوونی ڕابردوو و
یادەوەری ڕۆژەکانی مناڵییە
ئەم سەفەرە دوا سەفەری وشکبوونەوەی گۆرانی و شیعر و خەونە
دوا سەفەری حەسرەتێکی هار و شێتە.

ئێـوە گومبەزەكـانی تـاراوگەتـان چـۆن داگـرت و پڕتـان ئەكـرد لە چیـرۆک و
ڕۆمانی خەم
چۆن نامەتان ئەناردەوە
چۆن زمانی دەریا فێر بوون
ئێوە لەكوێوە ئەهاتنە سەر تەرمی خۆشەویستان و
ئەگریان بۆ خاک خۆڵی ئەم نیشتمانە غەدداره.
ئێوە گومڕا بوون یان گومان سێبەری خستە سەر دڵتان
تا تورە بن لە منداڵی و یادەوەری؟

ئێوە كوڕی نیشتمانێكن لە سەراب
نیشتمانی ئێوە لەنێو گەڵاوەریوەكانی پایزدا دەخەوێت و
لەسەر سۆشتەكانی غەددر قاوە تاڵەكانی غوربەت ئەخواتەوە.
نیشتمانی ئێوە كچێكە و ئەگەڕێت بۆ دەزگیران
كەچی تەنها باڵندەیەک ئایەتەكانی مرازی دەخوێنێتەوە.
ئێوە هەر یەک چیرۆكێكن غوربەت ئەتاننووسێتەوە!

"ئێمە نیشتمانمان نییە
نیشتمانی ئێمە لەنێو باخچەیەكدا ون بوو
نەدۆزیمانەوە و نەسۆراخێكیمان بۆ كرا
نیشتمانی ئێمە تەنها لە بۆنەكاندا دەژێت و
لە ڕۆژە ئاساییەكاندا هەر سێبەرەكەی دەبینرێت
نیشتمانمان هەر لەخەون و لەخەیاڵ و وڕێنەدا پەیدا دەبێت و

دێت لەسەر مێزێكی تەنیای پاركێكی چۆڵ جگەرەیەكی تەنیایی دائەگیرسێنێت
و ئەڕوات
نیشتمانی ئێمە لە پاكژیدا ئاوا بوو و جەستەی لە غەددرا هەڵكێشرا
نیشتمانمان خەونێک بوو جوان، وەكو خەونە سپیەكانی باڵندەكانی تاراوگە".

لە كوێوە چوون
لەدەلاقەی كام ئومێد و خەیاڵەوە
خۆتان فڕێدایە نێو دارستانە كاكی بەكاكییەكەی تاراوگە
ئێوە چۆن چوون وەكو وێنە تەنكەكانی نێو ئەلبومەكان هەڵگیرێن!
بە قەراغی چ بەیانییەكدا ڕۆیشتن و نەهاتنەوە
لەباوەشی چ شارێكدا بزر بوون و نەهاتنەوە
لەلێواری چ ئەندێشەیەكی تەماوی چاوتان لێكنا و نەهاتنەوە.
چیرۆكەكانتان ببێژن
حیكایەتە پڕ لە گریان و پێكەنینیەكانتان بگێڕنەوە
باسی جەللادەكان بكەن وەختێ لاشەی خەونەكانیان كەوڵ دەكرد
بیگێڕنەوە...لەكوێوە فەناتان دیل كرد
لەدەروازەی كام خەمەوە هەڵتان كوتایە نێو دەڤەرە وشكەكانی نائومێدی
لەهەناوی چ گۆمێكی فەنادارا فێری مەلەی عیشق بوون و
دڵداریتان ئەكرد لەگەڵ گوڵە ڕەشەكانی شێرزاد حەسەن
ئێوە فێڵتان لە كچە دەزگیران و هەڵخەڵەتاوەكانتان ئەكرد و
ئەبوونە جەستەی تەم و یەكە یەكە لەنێو دارستانەكانی سەفەر ون بوون
ئێوە چی بوون ئەی نەوەكانی حەزرەتی تاراوگە و خەم؟

"ئێمە نەوەیەک لە فەنایین
پارچەیەکین لە ئاوێنە شکاوەکانی سەراب و لە گزنگە ڕژاوەکانی سەحەر
ئێمە هەناسەیەکین کورت،
کورت هەروەکو نمایشی شانۆیەکی برتۆڵد برێخت
ئێمە بە سێبەر داپۆشراین و جەستەشمان ڕچیو ڕچیو لەنێو تەنورە ساردەکەی تاراوگەدا وشک بۆوە.
ئێمە لە نیشتمان زویر و نیشتمانیش لە ئێمە زویر
ئێمە ئیتر ساردین وەکو وشکە سەرما
ئێمە ئیتر لە فەنادا سەما ئەکەین و
لەفەنادا نوێژ ئەکەین بۆ خواکانی عوزل و غوربەت."

بیگێڕنەوە ...سەربردەکان بگێڕنەوە
لە ئەلفەوە هەتاکو یێ بیگێڕنەوە
ئەی منداڵە چەتونەکانی تاراوگە و غەدر و فەنا!

ئابی ٢٠٠٥
کەنەدا

تێبینی : ئەم قەسیدەیەلەگۆڤاری گزنگ ژمارەی ساڵی ٢٠٠٧ بڵاوکراوەتەوە.

نوێژێک لەبەردەم دواساتەکانی تەمەن

لەدەرەوەی بەسەرهاتەکانم
خەمێکم نەبوو بمهێنێتە گۆ
چاوێکم نەبوو بۆ بینین و
ماچێکشم شک نەدەبرد بۆ ئاوڕشێن کردنی هەوەسەکانی دڵ
لەدەرەوەی داستانەکانم
بەهارێکم نەدەبینی بۆ گەشت و سەیران و
سێبەری دارێکی دڵنەواییم پێنەدەزانی
بۆ پشووەکانی تەمەنم
لەدەرەوەی مردن هیوایەکم شک نەدەبرد بۆ ژیان
خۆزگەیەکم نەدەناسی بێجگە لە مەرگ
من ئیتر نە کەس شوێن پێم هەڵدەگرێ و
نە لێپرسینەوەشم لەگەڵدا دەکرێ بۆ دواکەوتنی نیو سەعاتم لە قوتابخانە
نە جانتاکەم دەپشکنرێ و
نە دەفتەرەکانم پەڕە پەڕە دەکرێن
من ئیتر هیچ کوڕێک پێم ناڵێ جوانی و خۆشم ئەوێی
هیچ لاوێک نامەی دڵداریم بۆ نانووسێ و
هیچ گەنجێک نایەتە خوازبێنیم و
هیچ دایکێکیش فرمێسکی دڵسۆزانەم بۆ هەڵناڕێژێ
من ئیتر هیچ مامۆستایەک تەعلیقم لێنادات و
هیچ بەڕێوەبەرێکیش نانێرێت بەشوێن باوکما

من ئیتر هیچ دەستە خوشکێک تەلەفونم بۆ ناکات و
هیچ هاوپۆلێکیش ئیرەییم پێ نابات
من ئیتر تەماشای هیچ زنجیرە تەمسیلی و
هیچ فلیمێکی خۆشەویستی ناکەم و
ئیتر هیچ شەوێک خەون بە دڵدارەکەمەوە نابینم و
لە وێستگەی هیچ پاسێکدا ڕاناوەستم
ناچمە هیچ پارکێک و
هیچ شانۆگەرییەک بەسەر ناکەمەوە
هیچ کتێبێک ناخوێنمەوە و
لەدەفتەری یادەوەریم هیچ نانوسم و
گوێ لە هیچ گۆرانییەک ناگرم و
بە هیچ نوکتەیەکیش پێناکەنم
مێوانداری کەس ناکەم و
کەسیش نابێتە مێوانم
ناچمە پرسەی هیچ کەسێک و
ژوان لەگەڵ کەس نابەستم
لەمڕۆ بەدواش تاکو ئەبەد بە هیچ ترسێک ڕاناچڵەکێم.

حوزەیرانی ٢٠٠٦
کەنەدا

تێبینی : ئەمە دوا خەیاڵنامەی ئەو کچە قوتابییە کە لەرقی بەڕێوەبەری قوتابخانەکەی خۆی سووتاند.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەکەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

پۆترەیتی حوجرە پیرەکان

چەند مناڵن ئەو پیرانەی ئێستاش شەهوەتی گەنجیان سەرئەکات و
دەیانەوێت جارێکی تر لەشەوێکی سووردا بڕژێنە نێو
جێگاو پێخەفەکانی کچێکی تازە هەڵچوو
چەند گوناهە ئەو تەمەنە بەسەرچووەی کەحەسرەتی
تەنها ماچێکی کچێکی شۆخ و شەنگ بوو
کەچی هەموو ڕۆژێک هەڵدەوەری و ئەو ماچەشی لێدەبووە سەراب و خەون
گوناهن.. پیرەکان..گوناه
پیرە قەپاتەکانی ناو حوجرەکانی عەدەم
پیرە بە ویقارەکانی مەنفا
پیرەکانی نێو حوجرەکانی پیربوون
نێو حوجرە پیرەکانی ئەزەل

*

بەدەم پیربوونی حوجرەکانی مەنفاوە
ئەو گۆرانیە خۆڵەمێشییەی کەلەژێر سیحری پروشەی ئەستێرەکانی قەدەردا
سەمای قەرەجی دەکرد
هێدی هێدی منی پڕ دەکرد لە پیریی
حوجرەکانم پڕن لە من
بەتاڵن لە وەسوەسەکانی مناڵیم
لەنێو حوجرە بەتاڵەکانی پیریمدا..تەمەن مەسیحێکی گەنجە و
یاخی بووە لە خوا و مەلەکوت و قەدەر
ئێوە ئەی لگاوچییەکانی چارەنووس
بەخێر بێن... بۆ حوجرە پڕ لە پیرۆزە شینەکان و

چاووزارە بەستەکانی ئیرەیی
ئەو حوجرانەی لە کانییەکانی مەتەڵ و ئەفسانەدا
پیسی لەشیان دەرئەکەن
بەخێر بێن... تا حوجرەکانم پڕ دەبن لە ستایش
تا ماڵەکەم پڕ دەبێت لەو کچانەی کە عاشقی شووکردنن بە پیرە پیاوەکانی غوربەت
بەخێر بێن... ئێوە خوێنەرانی ئەم قەسیدە هەڵگێڕدراو و لنگە و قوچەم
بە خێربێن بۆ حوجرە تەنگەکانی حەسرەت
بۆ حوجرە پیرەکانی سەراب
ئەو حوجرانەی پڕن لە زێوان و خەون و خەمە ڕەنگاوڕەنگەکانی کچە بێبنەکانی بوون
ئەو حوجرانەی بەرماڵە تەمێک لەخۆیان دەئاڵاند و
بە نیوە ڕووتی دەچوونە سەر مەزاری ژنە کوژراوەکانی غەدر
ئەو حوجرانەی نەلەژێر باران دەنوون و
نەپیاسەش دەکەن لەگەڵ باڵندە و هەور و غوربەت
حوجرەکانم گەورەن وەکو مناڵە مەزنەکانی نێو دڵی گەڕەک
بچووکیشن چەشنی پیرە موراهیقەکانی پەنا دیوارەکان
کەلەژێر دەرپێ سپییەکانیانەوە دەیان چیرۆک و داستانیان حەشارداوە

*

حوجرەکانم چ برژێن..یان بوەرێن
میکیاژ بکەن یان بە دەموچاوی چرچولۆچەوە بێنە بەردەمی خوێنەران
هیچ لە فەلسەفەی پیرییان ناگۆڕدرێ

پۆترەیتی خەون:

تەمێک خەریکە دەڕژێتە سەر لێوار و
دەم کەناری گوناهەکانی وجودم
پەڵە پەڵە هەوری سپی و خۆڵەمێشی
بە ئاسمانی خەونێکی قووڵ دەسپێرێت و
ئاگاییشی لێدەبێتە تراویلکە

پۆترەیتی پیریی:

بزەیەک ماندوو هێندەی بزەی شەرمنۆکێک
لێم دەبێتە ماری کۆبرا و بە جوانیمەوە دەدات
جوانیم ئەستور دەبێت و دەپەنمێت و پیير دەبێت و
ئینجا دەچێتە نێو خەونی پیربوونەوە

پۆترەیتی ڕەنگ:

بارانێک خێراتر لە چرپەی عاشقێک دایکرد و
ڕەنگ و بۆی غوربەتی خوساندم
من لەنێو بێڕەنگی ڕەنگەکان خنکاوم و
لەبەردەم بێڕەنگی پەڵەمدا و
تاکو بووم بە جۆگەی پڕاوپڕ بێڕەنگی

پۆترەیتی شوێنکات:

لەنێوان دەنگەکان وەستاوم
لەکەنار بێدەنگی خەریکم ئاوڵەمەی حەزێکم ئەکرۆژم
سی پلە لە ژوورووی جولان و وەستاندا
وەک بەرزەدەماخێک لەبەردەم خودادا

پرسیاری وجودم ئەخەمە ژێر پرسیار

پۆترەیتی حوجرە:

حوجرەیەک لە سرەی کڕینی بلیتی کۆنسێرتێک هاواری کرد
ئەی جوانی چیتە لەبەردەم ئەم ڕوحە پەنهان و
دەربەست لەمستەی مندا
خەریکی واعیزەدان و دادگایی کردنی ئیستاتیکای
بەس ڕێمبدە لەمست بکەم
تا بە عەشقی خودا شادبم

ئەوسا بەپەلە چووە کەناری سەراب و
هێندەی نەبرد لاشەکەی بوو بە تەمێکی سوور وەک جوانی

کۆتایی ٢٠٠٥
کەنەدا

تەریقەت
لە
ئاشوبگاکانی غەریبی

ئەی مرۆڤ تۆیەک لەبەردەم گەورەیی ڕێز و سۆزدا
چ بیابانێکت نابووه بەرپێی سوپای خەیاڵ
لە چ یاخیبوونێکدا دەگەڕای بە شوێن هەڵە بێ
چارەسەرەکانی هزر
تۆ چۆن لە بەسەرهاتە بێ بەهاکانی ژێریی دەگەیشتیت و
دواتر خۆت پڕ دەکرد لە خەون و لە بۆنی ئێوارانی باخچە ئاودراوەکانی لۆژیک
کەی غەریبیت داهێنا و چوویتە سەر زەمینەکانی فەنا
چۆن پیاسەی نێو فیردۆسەکانی یۆتۆپیا و کەنارەکانی گۆمی عەدەم
ئاگۆڕیتەوە بە مۆرکردنی کۆتایی پەیمانی سەفەری زەمەن
کەی ماناکانی ئازادی لەفەرهەنگی بووندا دەبن بە هێشوە ترێ و
تۆش دەیانکەی بەشەرابی پڕ لە لەزەتی کۆچ ئەی مرۆڤ
تۆ لە کوێدا سەری کڕنۆشەکان دەگریت و خواکانی بۆ سەردەبڕی
ئەی مرۆڤ تەریقەت لە خۆڵ و ئاگر و ئاو و هەوا وەربگرە و
لە لوولەی مەسینەکانی گومانەوە دڵۆپ دڵۆپ مەعریفە بپرژێنە سەر
فرینەکانی مینارڤا و بۆراقەکانی سەفەری هزر
وێنەکانی سەر دیوارەکانی ئاشوبگەکان دابگرە و
لەبەر قاپی دۆزەخەکانی ژیاندا فووبکە بەنای ڕاستیدا
ڕابمێنە لە میهرەبانی هێماکانی ئەفسانە و

پاڵەوانی شەڕگەکان فێر بکە و ببە بە دراوسێی دەرگا بە دەرگای باوەڕ
ئەی مرۆڤ لە ئایەتەکانی یاخیبوون و پاڕانەوە گەڕێ و
ببە بە میراتگری گشت کارەساتە مەفتونەکان
ئاماژەکان بە دژواری وێنەی بێناسنامە بۆ نەمری ئەگرن و
هستریانە گاڵتە ئەکەن بە سێبەر و بە ئاپۆڕەی ئاشوبخوازی
لە پیرۆزی بیردۆزەکان خۆ قوتار کە و لە زێرابی نیگەرانی وەرە دەرێ
تا جەللادی بەخشندەیی سەردەبڕی لە توێی وڕێنە لێڵەکان
بە بێهودە لە دەگمەنی ئەدگارەکانی جەسووری وورد بەرەوە و
جوانپەرستی بکە بە بانیژەی ڕامان و داڵغە سرکەکانی قەدەر
باڵەخانەی هاوکێشەکان هەر بە چۆڵی بسپێرە بە سەرنجە خامۆشەکانی چارەنووس
خیانەتەکان لە گەفوگوڕی شەرم و شورەیی هەڵکێشە و
سیمای شێواو وخەمۆکیان بدەرە دەست جەنگەکانی ئایدۆلۆژیا دۆڕاوەکان.
ئەی مرۆڤ تەڵە تەرخانکراوەکانی مردن لە نێو تاریکیدا
بنێرە بۆ ئاوەزە ئاوساوەکانی خۆشباوەڕی و ترس
لە نەریتی ئەفراندندا قایل مەبە بە مشتومڕ لەگەڵ پیلانگێڕەکانی ڕاڤەکردن
کاریزماکانی ئاژاوە مەزنەکان مەدوێنە و
بڕۆ تا لەتاڤگەی کەمتەرخەمی دەپەڕییەوە و
ئیتـر تریـاکی جـوانی بکێـشە تـا لەبەردەم حەزرەتەکـانی حەسـرەت و گۆشەگیریدا نەمری
ئەی مرۆڤ کەی لە سڕینەوەی ماکەکانی لەکەی مردن دەبیتەوە و
بە یۆتۆپیاوە ئەچیتە سەر ئەو دورگانەی تەژین لە بینین و هەڵسەنگاندن
وێنەکانی سەر دیواری گەلەری خود کەی دادەگری و خەتاکان کەی ئەسڕییەوە
نەوەکـانی پـاش کارەسـاتە گەورەکـان فێریـان دەکەی بە چ زمانێـک چیرۆکەکانیان بنووسن

قوتابیانی قوتابخانە هزرییەکان و مەعریفە
جانتای چ وانەیەکیان دەکەی بە شاندا و
هەموو ڕۆژێک بە لەفەیەک سووکایەتییەوە ئەیاننێری بەرەو پۆلەکانی عەدەم
ئەی مرۆڤ کەینێ ڕەگەزەکانی خود دەنێیتە نێو یاکتی هەقایەتە کۆنەکانی داری تەقسوس
خوا پەرستە کارامەکان بە فانۆسی گەواهییەوە دەبەیتە بەر دادگای ئۆین
بە سەوڵەجانی چاوەڕێ قونێرەکانی تەنیایی دەتەقێنی و
گەشتیارە چاو باشقاڵەکان لە وەهمی پاکیزەیی و غەدداری قوتار دەکەی
شۆڤارەکان کەینێ تێزی خیانەتیان دەنووسنەوە و
خەمساردانە دەچن بەگژ میتینگەکانی خۆکوژی
کەینێ کالیبتۆزەکانی غەددر دەچن سێبەر دەخەنە سەرجەستەی
نەشئە جوانەمەرگەکانی دورگەی ئاوات
ئەی مرۆڤ..لە تاقە بەرزەکانی خۆشەویستییەوە
کام کلیپی تراژیدیای خەونە هەڵدێراوەکان لێدەدەی و
دەچیتە کۆنسێرتی چ واوەیلا و شیوەنێک
لۆفەکانی شاخی مەینەت چلۆن دەبڕی و
بە ماتماتیکی چ عەقڵێک دەچیتە پێشوازی باران
حەل و فەسڵی کۆی کۆستە لێکترازاوەکان
بە بەیت و بالۆرەی چ لۆژیک و ئایدیۆلۆژیایەک دەکەی و
دەریای ستەم وشک دەکەی و
ئاسمانی خەم کون دەکەی و
دەفڕی.. دەفڕی ..دەفڕی.. دەفڕی.. هەتا دەگەی بە ئەبەدییەت ئەی مرۆڤ!
تەمموزی ٢٠٠٦
کەنەدا

كێن ئەوانەی چیرۆكەكانی خوا ئەنووسنەوە ؟

خودا ئەیوت تۆ بۆ هەراسانم ئەكەی
من كاتم كوا تاكو وێنەی سێبەرەكانی خۆم بكێشم
من كاتم كوا ڕۆمانەكانی دان براون بخوێنمەوە
من كاتم كوا فوو بەدەمی سارا و مریەمەكان بكەم
خوا ئەمجارە بەسەر پشتی قەیاغێكی شكاوەوە
دەیەوێ ئۆقیانووسی عەقڵ ببڕێ
بەسەر پشتی ڕەشەباوە دێت زیارەتی عیشق دەكات
خوا ئەمجارە ناسنامەكان ئەدڕێنێ و ستایلی خۆی ئەگۆڕێ
ئای پۆدێكی بە گوێوەیە و
لەگەڵ هەر نەغمە گۆرینێك
لەنجەیەكی بۆ دەكات و ورد ورد ئەڕوات
خودا ئیتر لە نێو كوونی ئەشكەوتەوە نایەتە دەر
ئەو ئیتر لاپتۆپی پێیەو
ئیمەیڵ ئەكات بۆ فریشتە و بۆ جەللادەكانی دۆزەخ
خودا ئیتر نامەی هیچ پێغەمبەرێك ناخوێنێتەوە
خودا دوو مەمكی قیت و پڕ شیری پێوەیە و
خەریكی وەرزش كردنە و ڕەجیم دەكات
خودا ئەیوت تۆ بۆ هەراسانم ئەكەی

لێم گەڕێ با پشوویەک بدەم
خودا تەنها لە ڕۆژەكانی یەكشەممە پشوو دەدات
دوای قاوەڵتی جگەرەیەک دادەگیرسێنێ و
بۆ كاتژمێرێك یاداشتی ئەو هەفتەیەی دەنووسێتەوە
چەند جار توڕە بووە و
چەند جاریش لە ژوان دواكەوتوە
كوێی لە گریانی كێ بووە و
چەند پەیامی تەلەفونی بۆ دانراوە
خوا هەموو جار لەدەفتەری یاداشتەكەی
دوو هێڵی تۆخ بە ژێر وشەی مەرگدا دەكێشێ
لە لاپەڕە هەشتاو هەشتدا نووسیویەتی
ئەمڕۆ چوومە ترای
تا مۆڵەتی لێخوڕینی ئۆتۆمۆبێل دەربهێنم
داخەكەم دەریان نەچواندم
لە لاپەڕە نەوەد و شەشدا هاتووە
گەر لێم بپرسن خۆشترین ڕۆژەكانی
تەمەنی لاویت لە كوێدا بەسەر برد
ئەڵێم زانكۆ"
خودا لەچەند شوێنێكی جیاواز بینراوە
- لەسەر ئەسپێك كەخەریكی شمشاڵ ژەنین بووە
- لە كەناری وڵاتێكی ئەوروپیدا لەگەڵ كچە هاوڕێكەی خەریكی وێنە گرتن بوونە
-ئەشڵێن لە چاوپێكەوتنێكی كەناڵێكی ئاسمانی دەركەوتووە و وەڵامی گەڕان بە شوێن وەڵامی پرسیارەكانی نهێنی گەردوونی داوەتەوە

- به نهێنیش هه‌روه‌ك كچه شاعیرێكی كه‌نه‌دی بۆی نووسیبووم ئه‌یوت ئه‌ڵێن
"له ناو به‌له‌مێكی بچووكدا خه‌ریكی ماسی گرتن بووه"

خودا ئه‌یوت تۆ بۆ هه‌راسانم ئه‌كه‌ی
ئه‌ی نابینی خه‌ریكی خواردنه‌وه‌ی كۆنیاك و
گیراوه‌یه‌كی تێكه‌ڵم
تێكه‌ڵییه‌ك له ڕه‌نگ
تێكه‌ڵییه‌ك له عیشق
تێكه‌ڵییه‌ك له خیانه‌ت
تێكه‌ڵییه‌ك له گه‌وره‌یی
سواری با ئه‌بم و ئه‌ڕۆم
له ده‌رگاكان ڕاناوه‌ستم
له بازگه‌كان ناسنامه‌كه‌م ده‌رناهێنم
فوو به كونی واژه‌ی گه‌لاكاندا بكه‌م
دره‌خت سكی پڕ ئه‌بێت
ئای كه هه‌راسانم ئه‌كه‌ی
لێم گه‌ڕێ با له لوتفی میهره‌بانی مانگه‌وه
نامه‌كانی ته‌نیایی خۆم بدڕێنم
با له دادی ناسینه‌وه‌ی ته‌وره‌كانی گوناهه‌كان
بچمه به‌ر مه‌قسه‌ڵه‌ی دادگای دارستان و
بچمه به‌ر ڕه‌حمه‌تی قانونی تۆڵه‌وه
خودا جارێك هه‌ر له‌لایه‌ن سێبه‌رێكی كاڵ و كرچی خۆیه‌وه
فتوای كوشتنی ده‌درێت و بۆی ده‌رده‌چێ و له‌تاوا هه‌ڵدێ بۆ خاریج
خودا ته‌نها ده‌چێته‌لای یه‌ك ئارایشتگا و قژی پێرم ده‌كا

زۆربه‌ی ئێوارانیش له‌یانه‌ی كوڕوكاڵه‌چاوشینه‌كان
تا ده‌توانێ سه‌ما ده‌كا و ده‌خواته‌وه.
له‌ده‌وروبه‌ری سه‌رساڵیش ماچ ده‌داته‌كوڕوكاڵی تاراوگه‌و ته‌نیایی و سه‌فه‌ر.
وه‌ی كه هه‌راسانم ئه‌كه‌ی
چاوم لێیه ئاوازه‌كان به‌ر له هاتنه ده‌ره‌وه‌یان له كونی شمشاڵه‌كانه‌وه
ته‌عاهودی مردن پڕ ئه‌كه‌نه‌وه
كوژراوه‌كان
وێنه‌ی سه‌ر دیواره‌كانی به‌هه‌شت ده‌دڕێنن و
سه‌عاتێكی چاڵمه له‌به‌ر ده‌رگای حه‌شر دائه‌نێن
به قازمه‌ی نائومێدییه‌وه قوژبنه‌كانی تاراوگه بنكۆڵ ده‌كه‌ن
خودا ئه‌یوت ئه‌و سێبه‌رانه فڕێ بده
تا نه‌بوونه به په‌ڵه‌ی تاریكی ڕه‌شی نێو شیعرێكی هه‌ناسه‌سارد
ئاو بده‌ره ئه‌و په‌یڤانه
تا له قه‌فه‌سی گه‌مژه‌یی نه‌بوونه‌ته ئێسك و پروسكی چیرۆكێك
ئه‌و قه‌ڵه‌مه نه‌عله‌تییه بۆ ناشكێنی
وا چیرۆكه نهێنییه‌كانم ئه‌نووسێته‌وه
تۆ بۆ هه‌راسانم ئه‌كه‌ی
من هه‌ر خوام و
تۆش عه‌بدێكی یاخی و شه‌ڕانگێز
به‌ڵام به ئه‌ندازه‌ی فریشته‌یه‌ك زۆرزان.

٢٠٠٧
كه‌نه‌دا

کۆدی پڕ بوون لە میهرەبانیی

ژنێک کاڵتر لە ڕەنگی ئاو
لە دوورەوە هەر لە نەورەسی زەیبەق و
لە فرینە بێوەیەکانی عیشق ئەچێت
ژنێک ئەڵێی (جەدوەل زەرب)ی خۆشەویستی لەبەر کردووە
ژنێک لە ژن میهرەبانتر
ژنێک لە دەرەوەی سوێند و دوعا گەورەکان
شەفافتر لە حەریر و ئاوریشم
بزێو لە نێو حیکایەتە باوەکانی عەیبە و عارە
ژنێک مزرتر لە لیمۆ ئاڵەکانی خەفەقان
ژنێک پڕ لە جوانی و شەنگی
ژنێک لە سادەیی ژنبوونیەوە لە نێو شیعرێک دێتە دەرێ و
لەسەر تاڵە شەبەنگێکی عاتیفە ئەنووسێت : لە نێو هەڵمی ماچەکانتا
سیمای خۆمم نەناسییەوە.

ژنێک هەر لە سێبەر ئەچێ و
خوای ناوەتە نێو پەرداخێک لە زمزمی خۆشەویستی
ئایاتەکانی مرازی
بە کۆلیت وتاقی کیسرای نهێندا هەڵواسیوە
ژنێک بێدەنگتر لە سکونی کەون

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

مەزنتر لە کلتورەکان
بەرزتر لە هەسارەکانی خەڵوەتی نائومێدی
پڕتر لە پڕبوون بە جوانی و میهرەبانی
ژنێک ووردتر لە دەنکە مرواری ئەڤین
لە نێوشیعرێک دێتە دەرێ و
لەسەر پشتی گەڵایەک لە موحیببەت ئەنووسێت : خۆشم ئەوێی

ژنێک بە گومان لە گوڵ و بۆنە ڕەنگ پڕتەقاڵییەکان
بێزار لە باق وبریقی دروشمەکانی دڵداری
ژنێک وەڕس لە سوێندەکانی پیاوانی کۆیلەی ژووری نووستن
ژنێک یاخی لە پێکهاتی بایۆلۆژی
دوودڵ لە گشت پەیمانە بێ بناغەکان
ژنێک لە توێی حەزێکەوە دێتە دەرێ و
نەفرەت دەکات لە ژیان و لە پیاو و لە خۆشەویستی

شیعرێک ئەنووسم بۆ ژنێک
دەستەکانی لەهەنگوین و برینەکانی لە سێون
تەڕ هەر ئەڵێی دار سنەوبەرێکی ژێر بارانی زستانەیە
کراسی خەمێکی تەڕی لەبەردایە و
گۆی مەمکەکانی هەر ئەڵێی فەریکە نۆکێکی تازە پێگەیشتوون
ژنێک نە بیر لە وەسیەت و نە لە مردن ناکاتەوە
ژنێک تەنها خۆشەویستی ئەناسێت و
لەناو دڵی سێبەرێکدا بۆی نووسیم"ئای لە بێوەفایی و درۆی
پیاوەکانی ڕۆژهەڵات و سوێندەکانی پێش هاوسەری"

ژنێک لە پەلکە ڕەیحانە
ڕوونتر لە شوشەی عەدەسەی چاویلکەکانی درەختە پیرەکانی
دارستانی کەنارەکانی ڕۆژئاوای نیشتمانە دڵ ساردەکەم
تەنکتر لە گەڵای نەعناع
بە نووکی پێ بەسەر پەرژینی ئاودا دێت ودەچێ
دەست دەنێتە نێو دەستی "با" و
لەوەرزە ساردەکان دەڕوا بۆ دیداری خودا و جوانی
ژنێک ئاڵاوەتە سەراب
نیشتمانێک لە ڕاستگۆیی و زەریایەک لە نهێنی بەدواوەیە
ژنێک هەر لە باران ئەچێت
وتی"مەشخەڵ لەپەرداخی شیعرێکتەوە ئاوی سەفەر ئەخۆمەوە و
لەگەڵ نەورەسە تۆراوەکان کۆچ ئەکەم بۆ ئاسمانەکانی غەریبی
لە ئاوێنەی شیعرێکتەوە جەستەی ڕووتم دەخەمە بەر دەستی وشە بزێوەکان
لەدەلاقەی وشە حەرامەکانەوە وردە ماچ دەگرمە خۆت و
قەسیدە ژن پەرستەکەت"

ژنێک هەر تەنها بارانی گرتووە بە دەزگیران و
لەنێو ڕووبار نەبێت نانوێت
لەسەر دڵی هەورەکان نەبێت نازانێ سەما بکات
ژنێک شینە...چونکە ئاسمان باوەشی پێداکردووە
ژنێک سوورە...چونکە ئاگر لە جەستەیدا پەڵە ئەدا
ژنێک سپییە...چونکە لە تەما خەون دەبینێ بە خۆشەویستەکەی و
ژنێک خۆڵەمێشییە...چۆن هەر بە تەنها خۆڵەمێشی ئەوینی برد

بۆ بەر قاپی خواوەندەکان
ژنێک ڕەشەو بە قەترانی چاوەکانی،لەشەوێکدا بەچرپەوە وتی"مەشخەڵ
شیعرێک بڵێ تا لە جوانیما پەڵەدەم
شیعرێک بڵێ من و گەڵا
من و دار و
من و هەور ببین بە پەلکە زێڕینەی نووستنێکی ئەرخەوانی"
وتی"مەشخەڵ شیعرێک بڵێ پاسەوانی چراکان بم
شیعرێک بڵێ ئاوێنەکان لە ئامێز نێم
شیعرێک بڵێ وێنەکانی تەنیاییمان ببات بەرەو ڕۆخەکانی دەریای عەشق"
وتی"مەشخەڵ شیعرێک بڵێ گوڵەکانی نێو باخچەکەم بە ژێرکراسی سوورەوە
بەسمت و ڕانی ڕووتەوە بێنە بەر دەرگای دڵێک و
گۆرانی بڵێن تا ئەبەد
شیعرێک بڵێ ئەوین تێیدا شەپۆڵ بدا و
منیش بەبەلەمی دڵم سەفەری عیشقی تیا بکەم
وتی"مەشخەڵ شیعرێک بڵێ تا غەرق ئەبم لە خۆشنوودی و
هەتا ئەبم بە دەنکە هەنارێکی حەز و بە سێوەکەی دەستی ئادەم!"

حوزەیرانی ٢٠٠٦- کانوونی دووەمی ٢٠٠٨
کەنەدا

تێبینی : ئەم شیعرەلەگۆڤاری "گزنگ" ژمارەساڵی ٢٠٠٨ بڵاو کراوەتەوە.

"دوعا"یەک گەورەتر لە خودا

کە "دوعا" دەکوژرێ ، خودا لە شەرمانا هەڵدێت "

خودایە چۆن لە کوژاندنەوەی گڕی دڵێکی پڕ لە عەشق
جەستەت شەلاڵی شەرم نەبوو و
دەستت نەگرتە چاوانتەوە و سەری خۆت هەڵنەگرت بەرەو زورگەکانی تەریقبوونەوە
چۆن لەبەردەم نیگاکانی ئازاری ڕوح کێشانی "دوعا"دا
نەچەمایتەوەو سوجدەت نەبرد بۆ ئاهونزاکانی ئەوین
خودایە چۆن هەنسکەکانی "دوعا"کانت دەبیست و
خۆشت دەچوویت لەسەر کێوە بەرزەکانی غەیبەوە
بانگهێشەی دۆزەخەکان و ڕۆژی حەشرت دەکرد و
ئەم جەهەننەمە ڕەشەی "دوعا"شت لە "بەعشیقەوە" گوڵباران دەکرد؟
ئەی خودا خەجاڵەتین لەبەردەم جەستەیەک لە خۆشەویستی
تۆمەتبارین لەبەردەم تۆڵەیەک لە سزا
گوناهبارین لە ئاست هاوارە قەتیسماوەکان
گومانبارین لەبەردەم دڵێکی کوژراو
ئەی خودا چەقۆ دەخەیتە سەر ملی شەپۆڵ و دەریا سەردەبڕی

خەنجەر دەنێیتە سەر سەری "دوعا" و خۆشەویستی کەوڵ دەکەی
فیشەک ئاراستەی دڵ دەکەیت و جوانی دەکوژی
ژیان لەسەر ترۆپکی بەربەریەتەوە هەڵدەدێریە خوارێ و دەڵێی "لی ما اشاء"
خودایە ئەگەر دۆزەخی تۆ پاداشتی خۆشەویستی کردنە
ئەگەر دۆزەخی تۆ تۆڵەی بەرجەستە بوونەوەی ئازادانەی ڕوح و گیانە
ئەگەر دۆزەخی تۆ سزای مرۆڤبوونمە
ئەگەر دۆزەخی تۆ هەڵپەساردنی ئەوینمە
خودایە ئەو دۆزەخەم بە نسیب بێت.....ئامین !

نیسانی ٢٠٠٧
کەنەدا

تێبینی : نازانم بە ئەم نووسینەی سەرەوە بڵێم شیعر یان نا، بەڵام پێشکەشە بە ڕوحی بەفرینی" دوعا" کە لە "بەعشیقە" بەتاوانی خۆشەویستی کردن بلۆک باران کرا.

منداڵتر لەپیری

چاوەڕوانیم وەکو پیرێژنێکی خەمبار
لەبەردەرگای ئەم تەمەنە تەماوییەدا هەڵکورماوەو
لەچاوەڕوانی گەنجیی ونبوومدا دەڵێ
کەی دێتەوە
ئەو لاوە سەوداسەرەیە
ئەو گەنجە تەمەن بیست ساڵەی پڕ لە خەونە
ئەو عاشقەی خۆری دەخواست، کەی دێتەوە
وەختێ ونبوو ئەو گۆرانی وەک کاغەزی تەڕی وشکەوە بووی بەر هەتاو
ڕەق وەک نانی تیری لە دەفکردندا دەشکاند و دەیئاخنیە گیرفانییەوە
سەری پەنجەیەکی دەستی لەبری باندج
تێپی سەوزی پێوە نابوو
ئەو کۆنە ڕینگێکی باسکیل و تێلێکی چەماوەی پێبوو
وەختێ ونبوو بە تۆپێکی لاستیکی سێ پەنجاییەوە دەچوە تۆپێن
وەختێ ونبوو کەوانەی پێشەوەی نەعلە لاستیکەکانی نەمابوون
هەمیشەش هەر پێدەکەنی
قژی پژن ، بەڵام خەونە گەورەکانی باوکی پێبوو
وەختێ ونبوو کۆڵانەکان شوێن بزریان کرد

گردەکان بە ئەشهەدومابیللاوە شایەدیان دەدا
کچە دراوسێکەیان بوو بە ڕەشپۆش و سوێندی خوارد
تا ئەو لاوە نەیەتەوە ئەو شوو نەکات
چاوەڕوانیشم لەبەر دەرگای ئەم تەمەنە تاریکەدا چاوەڕوانە وهەر دەڵێ
کەی دێتەوە
کەی دێتەوە
کاتێ لاویم کەی دێتەوە
لەدەستم چوو
بەخوا هەرگیز نایەتەوە.

چۆن بێتەوە
لەو دیو زوورگەکانی مناڵییەوە
باخچەیەک هەبێ لە پێکەنین و گوندێک هەبێ لە ڕاستگۆیی
ئافات لە ونبوونی چرکەکانی ڕابردوو و و
سزادانی خەمە بێ گوناهەکانی بەرائەتی
ئافات لە کردنەوەی تەلیسمی منداڵی بوون
تەمەن کەینێ بەدەم پیاسەی دوانیوەڕوانی سەر کۆڕنیش
قەتاری پەشیمانبوونەوە دەڵێ
کەینێ تەمەن لە درزی دەرگاکانی نیشتمانەوە
ئاوڕ لە گۆرانییەکانی مناڵی دەداتەوە؟

وێستگەستان

وێستگەی ژماره یەک .. منداڵیستان

منداڵیم ماڵێکه له شوشه
دەستم تێی ناچێ بەردی تێبگرم
نەوەک یادەوەرییه تاڵ و شیرینەکان تێکەڵ به زەمەنێکی نامۆ بن.

وێستگەی ژماره دوو .. گەنجستان

گەنجیم له بری سەوزکردنی خەونەکانم
بوو به ئاگر و شەرابیترین ڕۆژەکانی تەمەنمی سوتان و
کردیه قوربانی سیاسەت .

وێستگەی ژماره سێ .. ونستان

عومرم داوەته دەست تاراوگه و
لەم هاوكێشه بێ نیشتمانەمدا
هەرچەندا دەگەڕێم خۆم نادۆزمەوه

وێستگەی ژماره چوار .. پیرستان

چرکه لەدوای چرکه له فەنا نزیک دەبمەوه
ئەو فەنایەی گیرۆدەیم و کۆیلەی ئەوم.

وێستگەی ژماره پێنج .. فەنائستان

تکایه خوێنەری بەڕێز خۆت تەواوی بکە.
چۆن بێتەوه
ئەم لاوه بێدەربەستەی من چۆن بێتەوه
ئەو گەڵای دارهەنجیری دەکرده دەستەسڕ و
پژمینی کوکوختیەکی پێڕادەگرت
له نێوان کەڵەپەنجەکانی شەتڵە ڕەشه ڕێحانەیەکی دادەنا و
پەیتا پەیتا دەینا به لووتی چۆلەکه زیزبووەکانی سەر دارتێلەکانی ستەم
بەدەم ڕۆیشتنەوه فیکەی بۆ پایز لێدەدا و
گۆرانی بۆ پنچکه گیاکانی تەنیایی دەچڕی
نەیدەزانی بڕوات ئیتر نایەتەوه
نەیدەزانی لەنێو کێڵگەی مەئیوسیا ون دەبێت و
ون دەبێت و دەبێت به تارمایی و سێبەر
ئەو ونبووه چۆن دێتەوه
له ترسی چەکمەحەسار پێکردنی دابونەریت چۆن دێتەوه
له ترسی پەتپەتی پیری چۆن دێتەوه
ئەم مێردمنداڵە شەرمنەم
لەترسی زەردهەڵگەڕانی پێستی ڕۆژه بوهیمییەکان
لەترسی گەوره بوونی خەون چۆن دێتەوه
ڕۆژگاره پڕ له پێکەنین و سادەکان چۆن دێنەوه
ئەم تەمەنه کەی دێتەوه
خاڵی تۆراوی سەر باڵی خاڵخاڵۆکه کەی دێتەوه

جریوەی ڕژاو و سەرگەردانی پاساری ڕوح چۆن دێتەوە
خەونەكانی هەرزەكاریم
شـەرمنی و ڕەنـگ سـوورهەڵگەڕانی ئەو كاتـانەی لەگەڵ كەنیـشكێكدا
ئەدوام كەی دێتەوە
مرازەكانی ئەو لاوە وشك بوون و نەهاتنەوە
ئەو ڕابردوە كەی دێتەوە
كاتی لاویم كەی دێتەوە
لەدەستم چوو
بەخوا هەرگیز نایەتەوە.

۲۰۰۷

كەنەدا

ژێرنووس:
(۱)"كەی دێتەوە
كاتی لاویم كەی دێتەوە
لەدەستم چوو
بەخـوا هەرگیـز نـایەتەوە" زۆرم هەوڵـدا نەمزانـی ئەم شیعرە هـی كێـیە.(وابـزانم پیرەمێردە)
(۲) كۆڕنیش : شەقامێكە لە كەركوك
(۳)چەكمە حەسار پێكردن: توشی گێرمە و كێشە كردن
(٤) كەینێ: كەی ، چ كاتێك
(٥) حەسیرمەیدان: خراپ بەسەر هێنان

تێبینی:ئەم شیعرە لە گۆڤاری "نەوشەفەق" ژمارە ٤٩ ی ئۆكتۆبەری ۲۰۰۷ بڵاوكراوەتەوە.

پەخشانە شیعر

من بە فەنا موعتاد بوومە

هەندێک جار لە خەودا دەستم دەبرد بۆ قژی ڕەش و دەموچاوە سپی و پڕەكەی فەنا دواتریش پێكەوە سەر و جگەرەمان لە بالكۆنی ماڵەكەما دەكێشا.ئەویش عاشقانە جار نە جار ماچی دەكردم دەستی دەنایە سەر شانم نیكۆتینیش دەیسپاردینە شەوە تاڵەكانی غوربەت .فەنا بۆ من بۆتە چیرۆكێک لە وەهم،بەیانیان لەسەر یەک مێز پێكەوە قاوەڵتی دەكەین و شەوانیش بەر لەوەی لەكار بێمەوە كۆمپیوتەری پێكردوە وخەریكی دڵداری كردنە لەگەڵ زەمەن،جارنەجارەش بە پەساپۆرتی منەوە سەفەری وڵاتان دەكات،ماشێن بە كرێ دەگرێت و لە ئوتێلی چوار ئەستێرە دادەبەزێ ولە گازینۆش خەریكی پۆكەر كردنە. واش بووە لە بری من وەڵامی تەلەفۆنی داوەتەوە. سەیر لەوەیە بە بێیەكتر هەڵناكەین نە ئەو بە بێ من بیرەیەک دەخواتەوە ونە منیش بێ ئەو دەچمە هیچ سەفا و ئاهەنگێک هەفتەی شەوێكیش بەدیار یاری هۆكییەوە پیزایەک پێكەوە دەخۆین. ئەو قاوەخۆرێكی بێ مونافیسە و ڕۆژنامە دەخوێنێتەوە تاقەتی لە وەرزش چووە و زۆری حەز لە سیاسەتە"بەینی خۆشمان بێت" كەم دووە. بەردەوام چەترێكی پێیە چ باران بێت یاخود ساماڵ چاویلكەیەكی پزیشكی لە چاودایە و زۆر كەم

سواری پاس دەبێت و دڵی بۆ كچ لێنادات و حەزی لە وێنە گرتنە.
من بە فەنا موعتاد بوومە

هەندێک جار لە خەودا دەستم دەبرد بۆ ناوقەدی "با"یەک و دواتریش پێکەوە دەچوینە بەردەم زریکەکانی وەرینی گەڵا و شێوەنەکانی دارستانی عەدەم و بسکی سەمای ئەرخەوانی دارچنارەکانی تەنیاییمان شانە دەکرد. ئەو بەردەوام بەسەرهات و سەرگوزەشتەی گوڵە بێبۆنەکانی دەگێڕایەوە و منیش پەیتا پەیتا شیعری تازەی خۆمم بۆ دەخوێندەوە. ئەو شیعرانەی پڕن لە بۆنی فەنابوون، پڕن لە ئیحای فەنا، پڕاوپڕن لە سێبەرە کۆچەرییەکانی فەنا، پڕن لە خۆم کە بە فەنا موعتاد بوومە.

هەندێک جار لە خەودا لێوم دەبەم بۆ ماچکردنی تریفەکانی خودی فەنا و دواتریش پێکەوە لەسەر پەڕەی ڕوئیایێک دەچینە نێو قەدی پڕ لە گڕێ و گۆڵەی سەفەر. من لە گەشتیارەکان و ڕێگاوبان و دیمەنە ئەفسوناوییەکان ئەدوێم و ئەویش نیشتمانێکی ڕەشی پێیە،نیشتمانێک لە تاریکیدا خەونەکانی ئەنووسێتەوە و لە تاریکیدا ناسنامەی فەنابوونی خۆی بەخشیوەتە سەفەرەکان. منیش چاوم لەو نیشتمانە ڕەشەیە و هەتا چاوم لە تاریکی نقووم دەبێ و ڕەش ڕەش دەبێ و دەبێتە فەنا. ئەوسا ئیتر فەنا شیعرو خۆشەویستی داگیر دەکا و تەرمی ژیان لەسەر پەنچەرەی ئەو نیشتمانە ڕەشەی فەنادا دەبێتە هەڵم و منیش دەبم بە پنتکێک لەو نیشتمانە غەدداره و ئیتر ئەو موعتادم دەبێت.

بەهاری ٢٠٠٧
کەنەدا

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

پەخشانە شیعر

لەدەرەوەی حیکایەتەکانی فەنا

لەدەرەوەی حیکایەتەکانی "با"وە جێگایەک نییە بۆ وەرینی گەڵا و گەشتی گەمیەکانی غوربەت، شوێنێک نییە بۆ ئاشتبوونەوەی گومان و یەقین،بۆ بێدەنگی و فەوزا،سەرپەنایەک نییە بۆ خۆشاردنەوەی چارۆکەکانی ئەوین و شەرخەوشکانی داستانەکانی فەنا.

لەدەرەوەی حیکایەتەکانی باخچەوە میسۆدێک نییە بۆ ناسینەوەی نەسەبی دار وسەما زیز بوەکانی وەرزی خەزان ،ڕاڕەوێک نییە بۆ هەڵاتنی گوڵە قاچاخەکانی مەینەت،فیردەوسێک نییە بۆ پیاسەکانی ئێوارە و بۆ جگەرە کێشانی سەر ڕێگاکانی تەنیایی،کەنارێک نییە بۆ خۆهەڵخستن و گەرمبونەوەی دەمارە گرژەکانی نا ئومێدی.

لەدەرەوەی حیکایەتەکانی بوونەوە جێگایەک نییە بۆ بیرکردنەوەو ساغکردنەوەی تەوەرەکانی ئایدیۆلۆژیا،شوێنێک نییە بۆ پیرۆزی گۆرانیەکانم و خاڵێک نییە بۆ شاردنەوەی چیرۆکەکانی فەنابوونم.

لەدەرەوەی حیکایەتەکانی خەیاڵەوە وشەیەک نییە ئاوارەیی خۆی بتەکێنێت و قەسیدەیەک نییە خۆی لە ئاوی تاراوگە هەڵنەکێشێت،مۆسیقایەک نییە تەپوتۆزی لەسەر نەنیشێت و غەمگین غەمگین بە هەناسەی توندەوە نەچێتە بەر ئافاتەکانی نمایشکردن .

لەدەرەوەی حیكایەتەكانی عیشقەوە كچێک نییە سەر بكاتە سەر دڵی قەسیدەیەک ، باخێک نییە ناسنامەكانی تەمەنی نەنێتە نێو گیرفانی فەنا،هەورێک نییە زویر بونی خۆی لە ئاسمان نەشارێتەوە و گلەیی و گازاندەكانی لەبەردەم "با" دا هەڵنەڕێژێ،مەلێک نییە بە فیكەوە خۆبادانەكانی بە حوزن ئالودە نەكا، منێكیش نیم تاكو عەشق نەمپێچێتەوە و نەچمە بەر دیوانی مەرگ.

شوباتی ٢٠٠٧
كەنەدا

تێبینی : ئەم پەخشانەشیعرە لە لاپەڕەی ئەدەب و هونەری ڕۆژنامەی كوردستانی نوێی ژمارە ٧١٨ ی ساڵی ٢٠١١ بڵاو كراوەتەوە.

لە شەواندا دەبینە تەمتومانی عیشق

شەوان لە كەلێنی خەونەكانی دوودڵییەوە
دێمە سەر ڕێگای جوانیت و ڕادەوەستم
تۆش لەچكێكی میهرەبانی لەسەر دەنێی و دەپرسی
چ گوناهە ئەم عاشقە لەم بەستەڵەكی تەنیاییە هەڵبلەرزێ
خێرا دەمبەیە ژوورەوە و چایەكی گەرمی ئەوینم بۆ لێدەنێی
شەوان ئەستێرەكان لە گیرفانی ئەوینمەوە
دادەبەزنە نێو مێرگی دڵ و دەست دەكەنە سەما وگۆڤەند
جار جار دەستی تۆش دەگرن تاوەكو بەر دەرگای بەهەشت
باسی ڕەنگی مۆری كاڵ وشین وسووری دڵی ئاسمانت بۆ دەكەن
تۆش بەترسەوە ئاوڕێک بەرەو دواوە دەدەیتەوە و
بزەیەكی نادڵنیایی دەنێری بۆ چاوە غەریب و ماندووەكانی دڵداران
شەوان عیشقی ڕووت و قووتم لە ژووری نوستنەكەماندا
لەبەردەم ئاوێنەی بوونا
تۆزێک لەخۆی ڕادەمێنێ و دڵە كوتكەی خۆشەویستی دەیگرێت و
ئەچێت بێدەنگ لەباخچەی چاوەڕوانیتا دادەنیشێ
شەوان شیعر لێم ئەچێتە قولەی قاف و

لێم ئەبێتە باڵدارێكی ئەفسانەیی و
ورگی ماچ ورگی گۆرانیم لێئەگرێ
لەشەواندا من ئەفڕم و ئەستێرەكان دەنێرمەوە
نێو قوڵایی ئاسمانە خۆڵەمێشی یە كەسنەدیوە پڕ لەترسەكەی ئەم
بوونە
لەشەواندا بەسەر هەسارەكانی خەیاڵا دەگەڕێم و
وێنە لەگەڵ مانگە تەنیاكان دەگرم و
مشتە تریفەیەک دێنمەوە بەدیاری بۆت ئەی دڵەكەم
شەوان دەورم موعجیزەیە و
چاوەكانم تیشكی شینیان لێدێتەدەر
شەوان عیشق و من پێكەوە دەبینە یەک جەستەی پڕ و
لەدەنگی پێی ئاو نەرمتر
بەسەر قەد و باڵای ژینا دەنوشتێینەوە و دەگرین
شەوان دەست لەملی چۆلەكەكانی دڵ دەكەم و نەرمڕەوانە دەگوزەرێم
لەبەر دارتووەكانی خەیاڵا وێنەی كانیەكان ئەگرم و
مانگ دەنێرمە كن گوڵاڵە فرۆشەكەی ئەوبەر جادە
درەختەكانی پەرۆشی ئەگرم بەشایەد لەسەرت و
یەكی مۆمێكیان لە جوانی دەدەمە دەست
تۆش دەچیتە سەر گردەكانی تەمەن و
بانگی شلكە ڕێواسەكانی بەدبەختی و چرا وەریوەكان دەكەی
ڕوناكیییەكان دەژمێری و
ڕۆژەكانیش دەبەیتەوە بەردەم دەرگاكانی زەمەن

سەری كۆڵانەكانی غوربەت دەگریت و
لەنەوڕەس و لە ڕەنگاڵە و لە زێوانم بۆ دەپرسی
شەوان دێم و لەسەر دڵی چرپەیەكدا بەبێ هەستی
پەنجەرەكانی خۆشبەختی دەژمێرم و ئاوێنەكانی بێئومێدی دەسڕمەوە
لە گلێنەی هەناسەكانی غەریبیم بزە ماچێک دەبەخشمە چاوەكانت
هەر بە كپی و هەر ئەو شەوە دەڕۆمەوە ئەودیوی دیواری زەمەن
شەوان دێیت و بەر لە دوایین پرسیاری خۆشەویستیت
بەر لەدانانی ئانیشكی مەراقێكی لەپێكەوتوو
پێڵووی خەیاڵ لێک دەنێیت و
باوەشێكی گەرموگوڕ دەكەی بەقەدی یادێكی بەژن زراڤا و
دواتر دەڕۆی
لەسەر بانی گلۆپەكانی مەزەندە و شەقامەكانی بێدەنگی
گۆرانیەكانی دوودڵیم ئەنووسیەوە
شەوان دێیت وشەوان دێم و لەو شەوانە
لەسەر كوچەی ڕێكەوتێكدا
لەبەردەم ماڵی شەرابی قەسیدەیەكی ڕیش سپی
وەک دوو تیشكی شین و سپی لێكدەئاڵێین
لێكدەئاڵێین..لێكدەئاڵێین.. هەتا دەبین بە تەمتومان

كانوونی یەكەمی ٢٠٠٧
كەنەدا

پێچكردنەوەلەبەردەم خەیاڵەكانی "با"دا

با"یەكی شێتگیری دەم بەئاه و نزا
لەوەئەچوو سەرخۆش بێ بەشەرابێكی تورە و دڵتەنگ
ئەیگڤاند و خۆی لەلوولپێچی خەونی دارێک دەئاڵان
بەدەم گڤەوە تەسبیحاتی بەگێلەرەشەكانی كوكوختییەكانی كەناری غوربەت دەكرد
گەڵای درەختەقژ سپییەكانی لەسەر تەمێكی سارد ڕادەگرت و
دەیبردن بۆ كوچەنەناسراوەكانی قەدەر
بەپژمینی شەپۆڵەكان عەجمانی لەبەر دەبڕا و
ژانەسەری دەشتەكانی بەتایلەنۆڵی دوودڵی سڕ دەكرد و
مەغریبانیش دەچووەسەر گردەقووتەكەی بیركردنەوەو لەنێو ڕاماندا وندەبوو.
وای دادەنا ئەوا بۆتەباهۆزێكی سەركێش و هار
ڕەگی هەموو حیكایەت و ئەفسانەكانی هەڵكەندووەو
بەفیزەوەدەڕوا بەرەو دەرگا داخراوەكانی خەون
پاسەوانەكانی عەشق بانگ دەكات و
دوای سەرزەنشت داوای كلیلی ئارامیان لێدەكات
یان ئەوەتا بۆتەئەسپێک حیلەی لەنێو ئاسمانەكان وندەبێت و
خۆیشی ڕەدووی ڕەوەڕێگایەک كەوتووە.
یانیش بۆتەبروسكەیەک گڕە وەهمێكی لەدەشتەتەڕەكاندا هەڵگرتووەو
كەوتۆتەشوێن پەرسیلەخەونێكی سپی.
"با"كەدەیگووت :" گومانم نەبوو لەڕێكردن بەسەر ئاودا

لەهەڵگەڕان بەسەر پەیژەكانی گزنگ
لەشەڕەتیروكەوانی پاسارییەكانی باخچەكەی مێردمنداڵی
لەخرکردنەوەی گوللەشووشەكانی حەسرەت
لەزەنگدان بۆ چاوبەخومارەكانی ئەودیوو ساڵەكانی هەزارەی چوارەم
گومانم نەبوو لەكۆكردنەوەی پەنجەرەونبووەكانی وڵاتی كچە قەیرەكان
لەشەن و كەوكردنی جوانییەبەجێماوەكانی درەخت
لەسواربوونی پاسكیلەكانی ئێرەیی
گومانم نەبوو لەخاترجەم بوونی غوربەت و وردكردنەوەی شەپۆڵەكان
لەچاوشاركێ كردن لەگەڵ مانگی گومڕا
لەپەلكێشكردنی مەرگ و چوونەوەبەرەو سەردابەتاریكەكان
گومانم نەبوو لەداگرتنی ئەستێرە و
ڕاپسكانی تەمەڕەنگاوڕەنگەكان"
"با" ئەیگووت : كە "گومان دوكەڵێكی شین بێ و سێبەر بخاتە سەر پەنجەرەی بینین و دەرگای بیستن
ئیتر بەچی بزانم لەگەڵ زەمەندا كۆكم كەگزنگم بۆ ڕاو نەكرێت
كەعاشقی دڵۆپەبارانێک ئەبم
درەختەكانی ئێرەیی لەكەنار كێڵگەی داڵغەیا ، جگەرەی خەم ئەكێشن
كەلەگەڵ پەلكەگیایەک ئەچمەسەیران
چیمەنەوشكبووەوەكانی ئەم وڵاتەدەست ئەكەن بەهۆنینەوەی شیعر و غەزەل
تا بەسواری پشتی ئەستێرەدەچمەوەلای هەسارەی خۆشەویستی
خۆم ئەبینم لەخەیاڵدا نقووم بووەمە!"

*

ئەمەوێت ئەزنیفێک بكەم لەگەڵ باران
كۆنكانێک لەگەڵ باخچەدا

سێرسکانێک لەگەڵ ڕێگا و
کلاوێنیش لەگەڵ هەورا
ئەمەوێت "با" بەرم بەرەو بەندەرەکانی بێدەنگی
بەپردەکانی خەیالا نەپەڕێتەوەبۆ ژوانی باهۆزەکانی دیمەنەخەمساردەکان
ئەمەوێت "با" بەقەیاغەکانی عەشقەوەبچێتە پێشوازی خەیاڵ
هەر بەتەنیا نەڕواتەسەر گردەکانی بیرکردنەوەو
سوپای خەیاڵ نەخاتەشوێن جەستەی زامدار و شەکەتیی
"با" خەیاڵبازێکی گەورەو بەئەزموونە،
لەکچەکانی دەریاوەفێر بووەماچ بۆ باڵندەکان تێبگرێت
ئەو دەنووکی کەنارییەکان بەهەتاو بۆیەدەکات و
ووردەشەپۆل لەقەفەسی بێئومێدی و
ووردەچرا لەسەبەتەی تاریکیدا هەڵدەگرێت و
ئەوسا دەچێت لەکۆشی خەونێکا دەنوێ.
بێهوودەیەمەشقکردن لەسەر خەیاڵەپەرتەوازەکان
مەشقکردن لەسەر ئانیشک دادانەوەی خەونەکورتەکان
بێهوودەیەچوونەوەبۆ سەرەتاکانی فێربوونی خەیاڵکردن
چوونەوەبۆ ساتەکانی زویر بوونی خۆر
چوونەوەبۆ ئاشتکردنەوەی کچ و شیعر و خەیاڵ و "با".

تشرینی دووەمی ٢٠٠٨
کەنەدا

تێبینی : ئەم شیعرە لە ڕۆژنامەی رووبەری داهێنان ژمارە ٥٢ ی ساڵی ٢٠١١ بلاوکراوەتەوە.

وەرزی بارینی باڵندە

لە گۆرانی نیشتمانیتیرین پەیامی بارانا
لە وەرزەکانی بارینی باڵندەیا
فڕین دەبێت بە پەیژەیەک لە خەون و لە ڕێگا و سەفەر
"با" لە سووچی سێبەرێکی لەتوپەتا
لاپەڕەیەک لە تەمەنی خەونێکی گرمۆڵە ئەکا و
دەستی بیرکردنەوەی دەنێتە نێو باخەڵی خەیاڵ
گوێ لە چرپەی هەور ئەگرێ
پەیامەکان نەگەیشتن ! پەیامەکان مەستن بە گۆرانی کۆچ و
دڵیان پڕە لە بروسکەی مەرگی باخچە.
پەیامەکان تەژین لە دەنکە یاقوتی ماڵئاوایی.
لە نیشتمانیترین ڕێگا باڵندەکان دێنەوە سەر ئاسمانەکانی دوودڵیم
باڵندەکان دەفڕن بەسەر مێرگەکانی گومان و نیگەرانیم
لە دەروازە خۆڵەمێشییەکانی بوونا
دەرگا بە ڕووی ئەرخەوانیترین بارانا دادەخەن
لە وەرزەکانی بارینی باڵندەیا
لە تاراوگەترین ڕۆژەکانی سەفەر
لە ڕووناکیترین شەوە نووتەکەکان
گەلای وشکی هەڵوەریوی تەرزە خەیاڵ
دەدرێ بەسەر تەرمی کوژراوی ئەندێشە.

پەیامەکان نەگەیشتن وئەستێرەکان بوون بە شایەدحاڵی مەرگی
لەناکاوی پاسارییەکانی غەریبیی
لەوەرزەکانی بارینی باڵندەیا
ڕوبارەکان بە زەمزەمەی ئالوودەبوون دووش دەگرن و
لەبەر خۆری وشکبوونا خۆ هەڵدەخەن
بیابان لەژێر قەتماغەی تەنکە تەمێک
برینە زەردەکانی دەبا بۆ بەر قاپی عاشقێک و
داوای متفەرکی خۆشەویستی لێدەکات
لەوەرزەکانی بارینی باڵندەیا
مانگ دەبێ بە دەنووکی تەلایی ژیان
کانی دەبێ بە چاوی کۆچ
لە کاڵترین نەغمەکانی سرووتەکانی وجوددا
بەفر دەبێ بە پەشتەماڵی سەرشانی چیاکانی خۆشەویستی
"با" دەبێتە دەزگیرانی هەورە هەرە هەراشەکان
لەوەرزەکانی بارینی باڵندەیا
شیعر دەستی تەم و
تەمیش دەستی گوڵە شۆخەکانی تاراوگە دەگرێت
لە زەریا بێناونیشانەکان
بەرەوهەتاو
ڕوەو ئەندێشەسادەکان ئەپەڕنەوە.

شوباتی ٢٠٠٨

کەنەدا

من و "با" و تابلۆیەکی سوریاڵی

لە گیرفانی سوورە هەورێکی سکپڕدا
"با"یەک سەری خۆی بەستابوو، بۆنی کردبوو
بە ڕەشـــەڕێحانەی غەم و بە جەنجەفیلـــی تەنیـــایی مـــل وگەردنـــی کیـــژە خانمەکانی ئاسمان
"با"یەک بێدەنگ داڵغەی لێدابوو و ئەڕۆیشت
دەستەکانی خستبوونە نێو گیرفانەکانی غوربەت و
چاوی لەتاو گریانی شەوان سوور ببوو
لەسەرمانا خۆی گرمۆڵە ئەکرد و لەپاڵ تاشەبەردی مردن پشووی دەدا
گوێی لە مۆسیقای غەم دەگرت
کولیچەی ماچی دەنایە نێو دەستەسڕی ئەوین و
لەدەرگاکانی مەحفبوونەوەی دەدا
"با"یەک پێناسەی مردنی کردبووە باج و لەسەر سینگی خۆی دانابوو
بۆینباخی حەسرەتێکی دڵدارانەی کردبووە مل
تەنها متمانەی بەخۆی بە شاخێکی هەتیو دەکرد
لەنێو "با"دا پایز ڕەنگی خمخانەیی خۆی ون ئەکات
شەقامێک لە بێدەربەست بوون دەداتە دەست کورتە غەدرێک
لەخەونەوە چرپەکانی بەدایک و باوک گەورە ئەکا و
لەسێبەری حیکایەتە مەزنەکانی ئەفسانەوە وێنەی خودا و مەرگ ئەکێشێ
"با"لە ڕاستە ڕێگاکاندا ون ئەبێت و لە پێچی نهێنییەکاندا
بانگی چراکان ئەکات و
دەستەکانی لە خۆڵەمێشی خۆشەویستی وەر ئەدا

من و "با" له نێو زەریادا پێکگەیشتین
لەدوورگەکانی یەکترناسینەوە سەفەرێکی بێکۆتاییمان دەستپێکرد
هەردووکمان له خەزانەوە بووین بە هاوڕێ
لەگەڵ "با"دا گەلێ یادگاری شیرین و تاڵمان هەیە
لەزۆر شەڕدا بۆ یەکتر بووین به مەتەرێز
من و "با" هەردووکمان شێت بووین
ئەو بۆ هاتنی پایز و منیش بۆ کۆتایی خەزان
له "با"وە فێر بووم عاشق بم، ماچ تێبگرمە باڵندەکانی تەمەن
له "با"وە فێر بووم گوڵ ببەم بۆ سەر گۆڕی درەختەکانی غەریبی
له"با"وە فێر بووم ناوکی ڕۆژەکانم بهێنمەوە
له "با"وە فێر بووم نزگرەی ئەستێرەکان گوێ لێبگرم
له"با"وە فێر بووم بچمە سەر مەرقەدەکانی ئیمان و
له گومبەزی چڕە دوکەڵی وەهمەوە خۆم تەسلیمی خودا بکەم
له"با"وە فێر بووم ڕووبارە وشکەکانی ئاهونزای
پیرە دایکەکەم لەسەر لەپی دڵ هەڵبگرم
گۆێ لە ڕازی "نێرگز" بگرم
لەسەحەردا بچمە سەر پشتی هەورەکان
له "با"وە شیعر فێر بووم و
هەر لە "با"شەوە ئەبمەوە بە شاعیرەکەی تاراوگە!

تشرینی دووەمی ۲۰۰۷
کەنەدا

تێبینی : ئەم شیعرە لەڕۆژنامەی ڕووبەری داهێنان ژمارە ٤١ ی ساڵی ۲۰۱۰ بڵاو کراوەتەوە.

چەند نموونەیەک لە شیعری کۆنکریتی یان شیعرە وێنە

کۆلارە

کێ
دەتوانێ وەکو
نهێنییەکانی پایزی ئەم تەمەنە
خۆی بداتە بەر هەتاوی وەهمی بوون و
حەرفەکانی بیابانی خۆشەویستی بوەرێنێ
.کێ لە بەرزی ئاسمانەکان ڕادەمێنێ و
وێنەکانی بوون بە خاکی
مرۆڤەکان دەنێرێتە
حەوت
تەبەقە
بەرز
بەرز
بەرز
بەرز
بەرز
بەرز
بەرزی
ئاس
ما
ن

وێنەیەک لە ئاوێنەی مردنەوە

دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ دڵ
لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە لە وەوە وە وە وە وە
وە وە وە وە وە وە وە وە وە وە وە وە وە وە
ر ز ز ز ز ز
ز ز
ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی
خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ
ە ە
ز ز
ا ا
ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن
د د
ا ا
ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا
گ گ
گ گ گ گ
ە ە
ە ە ە ە ە ە ە ە
ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا لا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا لا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا
ڵا ڵا ڵا ڵا ڵا ک
ک ک ک ک ک ک ک ک ک ا

بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

ا ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن ن
ن ی ی ی ی ی ی
ی ی ی ی ی
ت ت
ت ت ت ت
ە ە
ە ە ە ە ە ە ە ە
م م
م م م م م م ە
ە ە ە ە ە ە ە ە ە ە ە ە ە ە ە
ن ن
ن ن ن ن ن
دەوەرێنێ و
پرسە دادەنێ و
گۆرانیەكانی هەڵدەگرێ
بۆ بـۆ
بۆ بۆ بۆ
وەرزە
سەرهەڵگرتوەكانی
غ غ غ ووووووووووو ررررررررر ب ب ب ب ەەەەەەەەەەەە ت ت ت ت
ت ت ت ت

لێکترازان

خ ۆ ش ە و ی س ت ی
ی ت س ی و ە ش ۆ خ
ێ ە
ب و
ە
و ە ر ی ن ا م و گ
ن ا ر ر
ب ز د ە
و ە ن م
و خ
ن ە ی ن ۆ ک
ا
ب
ا
ی
ب ا ر ە س
ی
ر
ە
د

گەمە

خودا بێ کات و بێ شوێن و بێ شێوەیە
بێ شێوەیە خودای بێ کات و بێ شوێن
خودای بێ شوێن بێ کات و بێ شێوەیە
خودای بێ شوێن بێ شێوە و بێ کاتە
خودای بێ شێوە بێ کات و بێ شوێنە
بێ کاتە خودای بێ شێوە و بێ شوێن
بێ شێوەیە خودای بێ شوێن و بێ کات
بێ شوێن و بێ شێوەیە خودای بێ کات
بێ شێوە و بێ شوێن و بێ کاتە خودا
بێ شێوە و بێ کاتە خودای بێ شوێن
بێ کات و بێ شێوە و شوێنە خودا
بێ شێوە و بێ کات و بێ شوێنە خودا
خودا بێ شێوە و بێ شوێن و بێ کاتە
بێ کاتە خودای بێ شوێن و شێوە
خودای بێ کات بێ شێوە و بێ شوێنە
بێ شوێن و بێ کاتە خودای بێ شێوە
بێ کات و بێ شوێن و بێ شێوەیە خودا
بێ شوێن و بێ کات و بێ شێوەیە خودا

خەنجەر

قوربانی لەبەردەم جەللاددا
سەرابی دەسەڵات نابینێ و
دەست دەبات
بۆ لق و بۆ چڵی
هەر دارێک کە
دێتە سەر ڕێگای
دەست دەکات
بە دوعا و بە نزا و پاڕانەوە
چاو دەگێڕێ لە بەخشندە
دەسە ڵا تیش
وەکو خەنجەر
دڵ و جەرگی
قوربانی یەکان
دەنێتە بەر
دەمی دڕندەی
ئارەزوویی و
لەززەت دەبات
لە فیغان و
لاوازی و
تر
س

مزراح

خولانەوە خولانەوە خولانەوە خولانەوە
خولانەوە خولانەوە خولانەوە خولانەوە
خولانەوە خولانەوە خولانەوە
خولانەوە خولانەوە
خولانەوە
خولا
نە
وە

.

شیعری دایەمێنت(دایەمۆند)

ئیلاهی
خۆت عاشقی و
لە دەردی خۆشەویستی شارەزای
بەگوناهی دڵ و ئەڤین مەمسوتێنە
بێ خەتام و تا دەتوانم
شەراب و ماچ
دەخۆمەوە

گومان
سەراب و ڕوح
ئاوێتەی یەکتر دەکات و
خوێنی گەشی دڵی شەیدام
دەچۆڕێنمە سەر کێڵگەی
عەشق و خەم و
یەقین

٢٠٠٦
کەنەدا

تێبینی : شیعری دایەمێنت شێوازێکی شیعرییە لە حەوت دێر پێکدێت و شێوەی وەک ئەڵماس وایە. یەکەم وشە و دوا وشەی واتان یان پێچەوانەی یەکترن.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەکەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

پیریم گەنج بوو، وەختێ دەرکەوت!

بە منداڵی دەستی پیری خۆم دەگرت و
زۆر جار بەلای گۆمەخنکاوەکەی خەیاڵ تێئەپەڕین
ئەوسەرگوزەشتەی ونبوون و سەفەری ڕێی نەهاتی بۆ دەگێڕامەوە
منیش هۆشم هەر لای یاری تۆپی پێ بوو
ناوی پاڵەوانەکانی یەکە یەکەی چیرۆکەکانی بێوەفایی دەزانی و پێی دەوتم:
"سەبرت هەبێ..هەراشتر بیت تۆزێک چاوەکانت کز بن
ئەوسا لەمانای چیرۆکی پیربوون دەگەی"
وەختێ دەرکەوت جووتێ کڵاشی لەپێبوو
تەزبیحە قەزوانەکەی گەنجی پێ مابوو
بە منداڵی ڕیشی پیری خۆم دەتاشی و
جلی خاوێن و تەمیز و ئوتوکراوم لەبەر دەکرد
یاپشە یاپشە بە گوزەر و بە کوچەکانی تەمەندا
بەدوای دەزگیرانە وێڵەکەی دەگەڕاین
ئەوعاشق بوو ، بەڵام ماچی خۆشەویستی نەکردبوو
لە دڵداریدا یەکەم بوو، کەچی دەستی بەر مەمکۆڵەی توندوتۆڵ و
شلکەڕانی نەشمیلەکانی عومر نەکەوتبوو
گۆرانی خۆشی دەزانی، کەچی کەسێک نەبوو بە دەنگی ئاشنا بێ

به منداڵی گوێم لە ناڵەی پیریم دەگرت
گوێم لە كۆخەو لرخەلرخی سینگی ئەبوو
ئەو بە گەنجی لە پشتی پیكاب سور ئەبوو
فەردە گەنمی خەت سووری پەنجا كیلۆیی هەڵدەگرت
بە تێمس ئەچووە بازاڕی حەسیرەكە
لەشەوانی ڕەمەزاندا یاری سینی و زەرفی دەكرد
بە منداڵی پیریم دیبوو، هیچ خوایەكی خۆشنەدەویست، ژیان نەبێت!
سوێندی تەنها بە وەفا وئەمەک دەخوارد و
توڕەش بوایە گەورە و گچكەی نەدەپاراست
بە منداڵی پیریم بەویقار و بە هەیبەت دەبینی و
خۆشم ورد ورد لێم ئەڕوانی.

كەگەورە بووم دەستی منداڵیم دەگرت و
دەمبردەوە نێو باخچەكانی خۆشنوودی
دەمبردەوە كن ئەویاریانەی كە تەواوم نەكردوون
بەگەورەیی لەگەڵ منداڵیم دەدوێم ونازی دەگرم
ئێوارانیش وەكو جاران هەر لە شەقامی جمهوری
دوای خواردنی لەفە و ماستاوێک لای عەباس
سەرێك ئەكەین بە كتێبخانەكەی ئاسۆدا و
دواتر دەڕۆینەوە بۆ ماڵ
هەر لەسەری كۆڵانەوە، دایكی ڕەحمەتیم دەبینم
لەبەر دەرگا هەڵتروشكاوە و چاوەڕوانە مناڵیمی بدەمە دەست
دایكم دەیگوت"كەرەحم بە خۆتان ناكەن
ڕەحم بەم دڵەی من بكەن

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

بەم درەنگ شەوە كەی وەختی هاتنەوەیە"
من ومناڵیش بە بێدەنگی دەچینە ژوورەكەم و
پاش گوێگرتن لە هەواڵەكانی ڕادیۆ
نامیلكەیەكی سیاسی دەردێنین و دەیخوێنینەوە
من غەریبم بە منداڵیم
نامۆم بەو ڕۆژە جوانانەی كە ڕابردوون
من مناڵم و پیری لە ناخمدا ڕوا
من پیرم و منداڵیم تێدا زایوە
لەنێوان پیری ومنداڵی نیشتمانێك شك نابەم بۆ خۆشەویستی و
تەمەنێك نابینم تێیدا پێكەنیبم
من بە پیری و بە منداڵی هەر زمانی عەشقم هەیە پێی بدوێم و
هەر چاوی پڕ هیوام هەیە ڕۆژەكانی پێببینم
من پیری ڕەت دەكەمەوە !
بەسەر و ڕیشی سپییەوە دەبمەوە بە مناڵە چەقاوەسووەكەی جاری جاران
دەچمەوە سەر تەنوربانەكەی سەربان و
پشیلەكان ئازار دەدەم
وەكو جاران فەلافلەكەی كۆپرلو و
چایخانەكەی ئەبوعاسی ئەكەمەوەبە نیشتمان و
ڕۆژی جارێک چاوم بە ئاوی كانیاوی سۆنەگۆلی تەڕ ئەكەم
گۆڤارێكی "ڕۆژی كوردستان" ئەكڕم و
چیرۆكێكی تازەی سەڕاج ئەخوێنمەوە
من ئەبمەوە بە مناڵەكەی جاران و لە خۆشیانا بەقەڵەمباز
ئەچمەوە بەر نوورەكەی باوە گوڕگوڕ و
سەرمای پیری لە لەشی ماندووم دەردێنم

من ئەبمەوە بەو منالەی کۆلان کۆلان شەکەرات و پاقلەی ئەفرۆشت
دەبمەوە هەر بەو مندالەی کە مندالی خۆی نەبینی
من پیرترم لە مندالی
من پیرترم لەوتەمەنەی تێیدا ژیام
من پیرترم لە خەریتەی گەڕانەوە بۆ ڕابردوو
من پیرترم لە خەونەکان
من پیرترم لە مندالی ومندالترم لە ڕۆژەکان.

تەمموزی ٢٠٠٧
کەنەدا

ژێرنووس :
یاپشە یاپشە : واتە لەسەرخۆ ڕۆیشتن
جاران لە کوردستان دووجۆر فەردەی پەنجا کیلۆیی هەبوون خەت سوور و خەت شین. خەت سوورەکەیان زۆرتری دەگرت
تێمس : جۆرە ماشێنێک بوو بۆ نەفەر گواستنەوەی نێوان گەڕەکەکان
بازاڕی حەسیرەکە : بازاڕێکی ناودار وکۆنی شاری کەرکوکە
سینیو زەرف : یاریەکی کۆن و ناسراوە و شەوانی مانگی ڕەمەزان ئەم یاریە ئەنجام دەدرێت
کن: تەنیشت
شەقامی کۆماری : ناوی شەقامێکە لە شاری کەرکوک

کتێبخانەی ئاسۆ : لە شەقامی کۆماری بوو لە کەرکوک کە شوێنی پێکگەیشتنی ئەدیبان و نوسەران بوو
عەباس : کوردێکی کاسبکار بوو بە عەرەبانەیەکەوە لەفەی دەفرۆشت و شوێنێکی دیاری لە بیرەوەری لاوەکانی کەرکوکدا هەیە
فەلافلی کۆبرلۆ و چایخانەی ئەبو عاسی کەوتبوونە سەر شەقامی جمهوری لە کەرکوک
سۆنەگۆلی : گوندێکە کەوتۆتە باکوری شاری کەرکوک

خەونە ئالووسیەكانی شاعیرێک

گوزەر دەكەم بەنێو تەمە تەنكەكانی تەنیاییم و
لەسەر شوشەی رووی ڕۆژەكان وێنەی كچ وكوڕەكانی ئەم عەدەمە ئەسڕمەوە و
بەنێو تیشكە شین و سپییەكاندا ئەڕۆم تا ئوردوویەک لە حەقیقەت ئەدوورمەوە
بادەی خەیاڵ لە زیندانی گۆشەگیری و نیگەرانی هەڵئەدەم و
پاراستنی گوشارەكانی ڕۆخان و مەشقدارە ستایش هەڵئەگرەكاندا هەڵدەگرم و
خۆ لا دەدەم لە سیكۆتینی ئیمان و هیرۆینی خۆ ڕاهێنان
لە ڕۆڵ بینین لە شانۆگەرییە بێ دیمەن و بێ پەردەكانی ژێر زەوی
باوەش ...باوەش گەنمەشامی سوورەوەكراوەی پەنگركێش
دەبەم بۆ لێوار و هێڵی پێشەوەی جەمسەرە تیژەكانی نائومێدی و غەدر
لەبەر پێی تۆفانی ئۆقیانووسەكان دەچەمێمەوە و
بە گرانی سەردەردەكەم لە پیلان و لە تەڵەكەی نەمامگاكانی ئەم خەونە
سەكۆی نەخشەی دەموچاوە هەڵگرتووەكانی بەر ڕێگای ورێنەكانی تەمەنم
نەرم...نەرم وەكو شلكە ڕانی كچە ئەناناسێكی زۆر عەیار
لەئاست بورجی چاڵە قۆمەت لەسەرەكان ، سەربەرەوخوار
لاواز...لاواز لەسەر ڕۆحی رووتی دەریا پشتی كردۆتە هەتاو و
رووی لە لانەی بەچكە كۆترەكانی ماڵی گوڵ و بۆنە
ئافاتكوژێكیش بێوچان بەفرە پرچ گروازەكانی ئەم بیابانە پڕ لە وەهمەی
بێبەری دەكرد لە كەوڵی عومرە ئێجگار كورتەكان و

تەنافی سوێسكەی شاخاوی و دارگەزێكی لەڕ و لاواز
ئافاتكوژ بە سەتڵ باوەڕی فڕێدەدایە بەرپێی
پیرەمێردە باڵندەناسەكەی كۆڵان
گۆشەگیرانەش دەجەنگی لەگەڵ نێرگەلەی گومان و تیرۆسامی لەخشتەبەر
كانزای خەون و گورزە رووناكی یاداشتی كوژراوێكی لەگەڵ ژیان چاوپاشقاڵدا
بەدزی وشە، لەگەڵ دێر و كۆپلە و شیعر سێكسی ناشەرعی ئەكات و
دارەمەیتی بروانامەی بەرەنگاری ئەنێرێت بۆ
ماڵ وقەڵای ئیمپراتۆریەتی كتێب و مەوسوعەكانی خورافە
ڕێحانە سپییەی هەناسەی چیرۆكێكی ڕدێن ماش و برنجی گەورە
بە بێهوودە كەپری سڕبوونێک هەڵدەدا و
بە گومانی ڕەنگرێژەوە دەست دەبات بۆ قەد و باڵای سوورە چناری داهێنان
بەرژدەوە خەیاڵە ڕەق و وشكەكان لە سێبەرێكی نسرمێكی تەڕو تووشدا
ئەسپێرێت بە بێژنگە پەككەوتەكانی مردن و بەدەلاقەی پڕ لە سەرما و
بە هێلانە رووتەڵەكانی رووبار و تاڤگەكانی پشت كێوەكانی مەنفاوە
بە وێنەكانی شەوەوە دەچێتە شەڕی بەر دەرگای دورگەكانی بیرچوونەوە و
ئەچێتەوە بەگژ سێبەرە ونبووەكانی پاڵ قەدەرە پشت كۆمەكان
لە درەختە هەڵمینەكانی گوناهە گەنم ڕەنگەكانی خەیاڵ ڕائەمێنێ و
گۆرانییەكی خەم قاوەیی ئەنێرێت بۆ گۆڕەپانی جلیتبازی وێنە و وشە تۆراوەكان
لەژێر پێستی حەیسییەتی هەموو بوونە دەستو پێ سپییەكانەوە
بە پەردەیەک لە تاریكی تەواوی ڕەنگەكان ئەبا و
تەواوی رووناكی ئەنێتە نێو گوڵدانی شەوە هەتا هەتاییەكان.

سەرەتای تشرینی دووەمی ٢٠٠٧
كەنەدا

فانۆسێک لە نێو خەونێکمدا ونبوو

لە کۆتایی خەونێکمدا فانۆسێکی دەم بە گلەیی
ڕووی لە تاریکییەکی ڕووتەنە کرد و ئەیگووت :
بەم سوبەی ساڵحانە دەشێ خەون بە هەمان بەهای سازشکارانە
یان بە ستایلێکی نوێترەوە بێت و تک تک بڕژێتە سەر پێڵوە نوستووەکانم
بەم سوبەی ساڵحانە چلۆن بەسەر پەیژەی نامۆییم هەڵئەگەڕێ و
لە چاڵە بەردی ئومێدێک نمایشی دیمەنە ڕێش سپییەکانی منداڵیم دەکات
خەونەکـــانم پـــڕن لە جنێـــوی منـــداڵی ، لە شـــەڕە بەرد ، لە تـــوانجە قۆرخکراوەکانی هاوڕێیەکم
لە خەوندا ..لە بیابانی وشک و برینگ و تینوودا مەلە ئەکەم
لەسەر چیای هەزار بە هەزاری خەیاڵ بەر ئەبمەوە
مێردەزمە دێتە سەر سینگم و
فریاد ڕەسێک نایەت بەهانای هاوارم
لە خەوندا زوو زوو ئەکەومە کەمینی چەکدارەکانی وڕێنە
هەفتەی جارێک دووجار ئەمرم
هەندێ شەویش گرێبەست مۆر ئەکەم لەگەڵ فریشتەکانی بەهەشت و
چەرچییەکانی ڕۆخی ڕووباری دوودڵی
لە خەوندا عەزرەتم فڕینە
عەزرەتم خەونێکە تێیدا تەنیا بم
عەزرەتم تەنیاییەکە خەونی تێدا ببینم
خەونم عەزرەتێکە تەنیا و
تەنیایشم عەزرەتی خەونێکە سەوز

لە کونی لولەی مەسینەی پەڕتووکەوە دەڕوانێتە پانتاییەکانی مەعریفە
جوانیش لەنێو چوپێکی دڕاو دەشارێتەوە و
بە قەیتانی پێڵاوەکانی دڕکەزی ملی زەرنەقوتەکانی خۆشەویستی دەقرتێنێ و
دەشڵێ : بەم سوبەی ساڵحانە کەی وەختی کڕینی نۆکی کوڵاوی عەشق و
هێنانەوەی سەموونی دەربەدەرییە
بەم نـوێژی نیـوەڕۆیە کەی بـانگە بـانگی دایکـم لێمـدەگەڕێ بە دڵـی خـۆم
ماچێکی گزنگ بکەم و
"با"یە چەتونەکان دەست غەڵەت بدەم
بەم نوێژی نیوەڕۆیە کەی لە ئیمپراتۆڕیەتی خەون دەچمەدەر؟؟
کەی؟

ئابی ٢٠٠٧
کەنەدا

ژێرنووس :

سوبەی ساڵحان : بەیانییەکی زوو
نوێژی نیوەڕۆ : ئیدیۆمەواتەبەیانییەکی درەنگ
عەزرەت : ئارەزوو — مەراق

خەونێکی شکاو لە نێوان "No" یەکانی من و داواکانی ئەودا

بۆ ئاتین .ئەو کوڕەی خەونەکانی گەلێ لەخۆی گەورەترن.

هێدی هێدی بەدالآنی بیرکردنەوەدا دێیت و دەچی و
گەمەیەکی سەیر و ئاخێک دۆبلاج دەکەی
گەڵایەک لەخەون دەگری بەدەستتەوە و ئەتەوێ وەکو سیندباد
بچیە دوورگەکانی هیوا و ئەژدیهاکانی تەنیایی بدەیتە بەر شمشێری ڕق و بێزاری
کەئەتەوێ جێمنەهێڵی، لێمدەپرسی ببمە هاوسەفەرت ئەی مەزن
دەتەوێ خەونەکانت لەسەر حەسیری نائومێدی هەڵنەخەیت و
بمبەیتەوە شەوە نوتەکانی ژین
.....Dad, would you
.No" I know what you trying to say"
بابە بەس لێمگەڕی تەنها بۆ یەکجارێ
تەنها و تەنها بۆ یەکجارێ ڕۆمیۆ و جولیەت لەسەر تەختی شانۆی ژیان بەیەکەوە گۆرانی بڵێن و پێبکەنن.
and morbid my negative reply makes your life Obviously dreamless
and my hopes soul minimizes Your mournful ..makes it sophisticated

a mantle of becomes "No" my As a matter of fact your demand
my indignant So please forgive me for. .frustrated implausible life and be
Be blissful.keep away from alienation،
ئەم "No" بوو کۆشکی خەونی وێران کردی و
هەستی کردی بەنێچیری تەنیاییەکی مەزەنەکراو.
ئەو "No"ی وا گەر دەسەڵاتت هەبوایە
زەمەنت بۆ قۆرخ ئەکرد و
خوات دائەگرتە بەر پێی و ئەمجا نەعرەتەت ئەکێشا.
گەورەم...ئەی ئیمپراتۆڕە بێدەسەڵاتەکە
ئەی پاشای بێ ناوونیشان و بێ مەملەکەت
من بەو "No"یە،خەونەکانتم هەڵقرچاند و
گوناهێکم لەتەوێڵی باوکایەتی بەجێهێشت و،
نەک هەر لەخۆم..لەسەلالەو لەنەسەبیشم خۆش نابم!
تۆ دڵۆپە بارانێکت لەنێو لەپتا داناوە و
لێی ووردئەبیتەوە و ئەیدوێنی
وەک ئەوەی باسی حیکایەتەکانی تەنیایی خۆت و
"No"یەکانی منی بۆ بکەیت.
پەیتا..پەیتا..بەنێو ژوورە دڵ ساردەکەت دەیهێنی و دەی بەی
شەوانیش لەگەڵ تەنیایی خۆت ئەینوێنی
کەپەنچەرەی خەونێکت دەخەیتە سەر پشت
زریانێک لە بێئومێدی خۆی لەڕوخساری هیوات ئەسوێ
وەختە دار و پەردووی ئەم نیشتمانە بێکەسە لەڕەگەوە دەربهێنێ

.You are the best dad in the world. I love you dad

غار دە..ئەوەتا ئاسمانی بێسنوور باوەشی بۆت کردۆتەوە،
تا کۆلارەکانی خەونتی تیا هەڵبدەی.
کۆلارەی خەونە کاغەزییەکان
کۆلارەی ئومێدێک کەدەمێکە ڕوو لەزەوییە ڕەەقەنەکەی تەنیاییمان دەکەوێتە خوارەوە.
هەر جارەی تیرەی دەدەیتێ
بایەکی چەتوونی "No"ی من لەپشت عاموودی کارەبای کۆڵانەکان ونی ئەکات.
کۆلارەی حەزێک کە بەر لەهەڵدانی بەنامۆیی پەنچەکانی ئاسمان فرمێسکەکانی دەسڕێ
کۆلارەی ئاواتێک کەهێشتا چرێشی گریانەکانی تەنیاییتی پێوە وشک نەبۆتەوە.
کۆلارەی ڕۆحی من کە موددەتێکە بەدەستی خەون کوژێکی خۆڵەمێشی ئەنفالکراوە.
خەونێک نەرمتر لەیادە ئاوریشمیەکانی مناڵیت
کپتر لە بێکەسیت و
بەریئتر لە بێگوناهیم.
کاڵتر لە گۆنا زەردەکانی ڕۆژە بێنازەکانت
خامۆشتر لەمردن و
بێدەنگتر لە خودی بێدەنگیی.

مانگی ئایاری ٢٠٠٤
کەنەدا

پەخشانە شیعر

لەسێبەر ئەو دارەڕائەکشێم کەپێی ئەڵێن داری خەون

ئەمشەویش هەر هەمان ئەو خەونەم بینییەوەکەزەمەنێکەقۆرخی شەوەبێدەنگەکانم ئەکات ، خەونێک هەر ئەڵێی عادەتی پێوەگرتووم و پڕ لەحەز و پڕ لەشەیدایی وجوان وەکو سەفەری ڕوحێک بۆ هەندەران. من لەگەڵ خەوندا و لەنێو گێژەڵووکەی سەفەرێکدا هەڵوەدات بووم ئەی غوربەت. قژی ئەوینم هەڵئەوەری و بەسەری ڕووتاوەوەئەمڕوانییەسنگ و مەمکی پڕ لەعاتیفەت. دانیشتبووم و خوێنی خۆم ووشک ئەکردەوەو پەیتا پیتا ئەمسواییەدەموچاوی ئەو ڕۆژانەی هەر بەتەنها لەتەقویمی مندا دەژیان. من گومانم سەر ئەبڕی و تا لەڕۆژێکیوەکو ئەمڕۆدا تاراوگەبمخوێنێتەوە!. بەیانییەک لەسێبەری پەڵەهەورێک چاوی پێشبینیم لێک نابوو. ئەو بەیانییەسەرگەردان وەکو بێکەسیم . جیاوازی لەڕۆژەکانیتر ..ئەو بەیانییەئەتگووت جەنگێک دیلی کردووم، ئەتگووت لەگەڵ بیابانێک بەشەڕ هاتووم. بەیانیەک تووڕەوەکو ئەو ڕۆژانەی دڵی هاوڕێکانم شکاند،تووڕەوەکو تووڕەبوونم لەگوڵەکانی تەنیایی. ئەو بەیانییەخۆمم لێبوو بەسەراب و یەکەیەکەوردەماچم هەڵدەدایەنێو شەقامەدڵڕەقەکانی غەریبی. ئەو بەیانییەڕۆیشتم و نەگەڕامەوە.

منێک تەژی لەغەدرو لەزوڵم هەڵکێشراو ئێستاش ناتوانم دان بەخەونێکدا بنێم کەئاڕاستەمئەکا بەرەو هێڵەچەماوەکانی پیریم و ڕۆژەنوقڵ ئاساکانی منالێم. ڕوحیش تەنها ئەو ساتانە پشوو ئەدات کەلەژێر سێبەری خەونێکی نێرگزیدا بنوێ.

لەسێبەری داری خەون مەودای نێوان دڵی من و هەناسەکان چرکەیەکە. لەچرکەیەکدا ڕەنگەببم بەخوا و پەیکەرێک بۆ دەسەڵاتەبێسنوورەکانی غەریبی دابنێم، یان دەشێ ببم بەمەملەکەتێک لەنەحس. لەچرکەیەکدا ڕەنگەنەخشەی نیشتمانم لەسەر ئەم کەونەبکێشم. لەوانەشەوەک تینوویەک دوایین قەترەی تەنیایی بنۆشم. لەو چرکەیەی لەسێبەری داری خەون ڕائەکشێم جەستەم لەدوا گۆرانی ماڵئاوایی ئەتوێنمەوەو ئەبم بەسێڵاوێ لەنەرمەئارەقەی عاشقێ.

٢٠٠٤
کەنەدا

نەخشەی شارێک نقووم لە شیعر و هەتاو

شارێک هەیە خانووەکانی ئینجانەن و
کۆڵانەکانی لە وشەن
هەر لەدەستەڕاست عیشقەوە
ژووری تیایە پڕ لەشیعر
ژووری تێکەڵ لەباران و لەگۆرانی و تێکەڵ لەخەون
ژووری تێکەڵ لەپۆترەیتی سەفەر و "با"
ژووری لێوڕێژ لەهەناسەسواریی تابلۆی سەر دیواری کۆچی هەور
لێوڕێژ لە چرای بەرتەسکی نێو باخەڵی شەوێکی کورت
لەبەردەم بالکۆنی خەم و لەلای فوارەی خۆشەویستی
ژووری تیایەساڵ دوانزەی مانگ
کەوتۆتەشوێن کچی شیعر و
لەگەڵ شەودا سەما دەکا
لەئەودیوی دەرگاکانی خەیاڵەوە
ڕووبارێک لەوێنە هەیەهەمیشەسەوز

پـــڕ لە پەلكەزێـــڕینەی خۆرئـــاوابوون و شـــەڕەتۆپەڵی پیاســـەكانی
چێشتەنگاوان
رووبارێك سەرخۆش بەشیعر و بەژن و بەشەراب و جوانی
لەئێوارەی مەنفایەكدا..عەشق
لەچاوەڕوانی فڕینە غوربەت لێداچۆڕاوەكان
چەپكەخەونێك لەجیاتی گوڵ
ئەنێرێ بۆ كچەتۆراوەكانی تاراوگەم
لەئەودیوی كۆڵانەكانی بارانی هەتاوەوە
ماڵێك هەیەلەگزنگ و ئێوارەیەكیش لەسەحەر
ئێوارەیەك تیایدا ئەوین لەسەر یەك پێ تا سپێدە
بۆنی وشەتەڕەكانی ژیان دەكا
ئێوارەیەك خۆر نایەوێت ئاوا بێت و
چاوی ون بێت لەكیژەڕووتەكانی بەر زەردەپەڕ و
لەچیرۆكەبۆندارەكانی غەریبی
ئێوارەیەك نایەوێ تەسلیم بەشەو بێت
ئێوارەیەك لەنێو ڕەنگەمەخمەلییەكانی جوانییەوە
شیعر لەخۆی دەئاڵێنێ و ڕووەو هەتاو
پشت دەداتەسەكۆی خەون و
لەبازدان و لەتریقەی بەهەشتییانەی ژن ئەڕوانێ
تابلۆی خەونێك دەداتەبەر تیلەی نیگا و دەبینێ كە
وشەتیایدا ئەستێرەیەو ئەكشێ بەرەو قوببەشینەكانی گەردوون
منیش لەنێو ژوورێكی تەنیا لەهەتاو

خەریكم تابلۆی وەرزەكانم ئەكێشم
خەریكم شیعر ئەكەم بەوێستگەی پەڕینەوەلەزەریای ڕۆژێكی تازە
لەسەرووی دار سنەوبەرە چەماوەكەی بەری ئەوبەری تەنیایی
باڵەخـــانەیەك وەســـتاوە لەپێـــشوازی شـــیعر و وشـــە و
خاڵییەلەفەلسەفەكانی بوون و
لەوێنەكانی مردن و
لەئایاتەكانی سەفەر
لەسەرووی كۆڵانی سەفەر، دارێك هەیەلەتریفە و
ماچێك هەیەلەشیرینی و
پێكەنینێك هەیە لە ئاونگی خەم و
شاعیرێك هەیەلەخەون
پێش پێچكردنەوە لەبەردەم ئێوارە سەرخۆشەكانی بوون
كۆڵانێك هەیە پڕ لەكچ
شەقامێك هەیەلێوانلێو لەسرووتەناسكەكانی دڵپەرستی
باغێك هەیە پڕ لەماچ و
دڵێك هەیەلێوڕێژ لەعەشق.

ئازاری ٢٠٠٨
كەنەدا

وردەوشەکانی دڵ

خۆکوژی

"با"یەک لەسەر پردێکەوە
خۆی هەڵدایەنێو قۆمەتێک لەتەلاشەبەرد
چۆن نەیتوانی پەنجەبدات لەدەست و پلی ئەو هەورانەی
عاشقانەڕەدووی کەوتوون.

DNA

چرایەک بەر لەداخستنی دوایین دەرگاکانی عومری
لەDNA یدا پێی دەڵێن : نەسەبی ئەو تاریکییە
ئەویش ماچ و تێبینییەک لەگەڵ تەرمەکەی جێدێڵێ.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

پەناهەندە

شەقامێک لەپێکەنینم لێ هاتەپێش
دیم بەپەساپۆرتی ساختەوە
خۆی بەنیشتمانی خەونێکم ناساندووە.

مەحاڵ

کەمنداڵ بووم حەزم دەکرد زوو گەورەبم
کەگەورەش بووم دەمەوێ منداڵ ببمەوە
لەم نێوەدا مەحاڵێک هاتوچۆ دەکات.

ترس

لەشەواندا بەدزی گڵۆپێکەوە
لەکەناری خەونێکمدا دادەنیشم
بەڕۆژیش بەدزی سێبەرێکەوە
خۆر دەنێمەباخەڵمەوە

بۆن

من بەباران کیشوەرێک لەنائومێدی ئەمخواتەوە

نەكۆچ نەگەڵای وەریو و نەسەفەر
ئەو بۆنەم لێ ناسەننەوە
كەبەهارێك پێی بەخشیووم.

Stop

بە(Stop)ێک هەرچی نەخشەی
مانگ بوو لەچاو كوژایەوە
من تریفەم لێم زویر بووەو
ئەستێرەبارانم مەكە

هەڵاژان

سەرم بەسەر سەرینی شەپۆلێكدا داداوە
باڵای خەویشم دار گەزێكەفرەبڵند
لەسەر سینگی ئەم دەریایە
هەڵاژان لەخشتەی بردم

كاپتن

یاخی بووم لەفڕین لەگەڵ هەورەكان و
سەفەر كردن بەئاسمانەكانی خەونا
چۆن دەمەوێ خۆم سەروەری فڕین بم و
ئەستێرەكان كۆبكەمەوە

تەمومژ

بەفرم قەت خۆش نەویستوە
ئەندێشەی ئاوێنەیی تۆ
تەمومژی ئەم عیشقەی لا ڕەواندمەوە

تەرم

خۆرێک لەگۆرانی وتن كەوت
كەتەرمی تیشكێكیان بردەبەردەم عەرشی

گریان

ئاو ناگریی
تەنها ئەو ساتانەنەبێ
كەهەور و "با"لێک دەئاڵێن

داڵدە

لەشەوێكی سپی و ساردا
ماچێكی بریندارم داڵدەدا
كەڕۆژ بۆوە
دڵدارێكم دی ئەگەڕا بەشوێنیدا

ئیرەیی

لەشیعرەوەلەدایك بووم
بۆیەدایكم هەتا مردیش
دێرەشیعرێكی خۆش نەویست

خواردنەوە

لەنێو هەرا و زەنایەكدا
بێدەنگییەك بەمەلوولی ئەیخواردەوە
لێی چوومە پێش
تەرمی گەڵایەكی دڵداری نیشاندام

گوناه

كچەكانی خۆشەویستی سكپڕ سكپڕ
یەكی دەستی گەردەلولێكیان گرتبوو
ئەچوون گوناه پاككەنەوە

مەسج

خەریتەیەك لەباوەڕ و
نیشتمانێكی پڕ ڕێگام لێ ونبووە
دوێنێ وەختێ چوومەوەماڵ
مەسجێكی پڕ لەسۆزیان بۆ دانابووم

دەفتەر

هیچ دەفتەرێك شیعری عەشقم ناگرێتەخۆ
كەچی دەفتەری تەمەنم
پڕەلەهۆنراوەی ئەوین

سوریالیيەت

بەدوو هێڵی یەكتربڕ و
دوو دڵۆپەبۆیەی سوور و
چەند خاڵێكی سەرگەردانی ناو تابلۆیەك
"پیكاسۆ"یەك هاتەدووان

مێریدیان

ڕۆحم لەبەر هەناسەی ماچی شاراوەت
لێوی حەزی تەڕ ئەكات و
شەبەقێک لەمیهرەبانی
دەبا بەرەو میریدیانی خۆشەویستی

ژەنین

پایزێکی ڕدێن سپی لە پارکێکدا
فلوتی بۆ کەنارییەکی شاعیر و
نەوڕەسێکی کۆنەزیندانی لێدەدا

پرسە

ئۆرگازمی کچێک بەدزییەوە
لەڕۆخ پرسەیەکی قاچاخ دۆش دامابوو
ئەیڕوانییەجەستەیەکی بەرد بارانکراو.

مارسی ٢٠٠٨
کەنەدا

تێبینی : ئەم شیعرەلەڕۆژنامەی هەواڵ ژمارە ٢٧٧ ی ساڵی ٢٠٠٨ بڵاوکراوەتەوە.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

ڕەشستان

بەهاوڕێتی ڕەشەبایەکی بزێو و سەرابێکی گەروو تینوو
چوومەدیداری نێرگز و سێبەرەچاو سەوزەکان و
پایزێکی وەنەوشەیی
خۆر مات و کز لەدیمەنەڕەشەکانی بوون دەیڕوانی
باران ڕەش و
سەحەر ڕەش و
تەماشاکردنیش هەر ڕەش
نەوڕەسەکان عاشقانەوورد ئەبوونەوەلەچاوم
سێبەرەکان شاعیرانە پێئەکەنین
تەمێکی ڕەش.. هەر وەک نووتەک..چاوی کردمەنێچیری خۆی.
لێرە..ڕەنگەکان بوونەتەکۆیلەی خومخانەیی و قەتران
سایەبۆتەخۆڵەمێش و حەزیش بۆتەقەرەبرووت
سەراب.. مانتۆیەکی ڕەشی لەبەردایەو
ڕەشەباش سەرپۆشێکی ڕەش!
لەڕەشستان گریان بۆ بەردێکی ڕەش و
ئێسک و پروسکی ڕزیوە
لای ئێواران.. دەمەو عەسر لەکۆڵانەڕەشەکاندا
پۆل..پۆل خونچەی ڕەش دێنەدەر

پایز بەرپشیکی تەنک و جگەرەکەی لا لێوییەوە
گەلا وەریوەکانی خۆی ئەژمێرێت و
لەژێر چاویلکەیەکی ڕەش
دوا سرووتی ماڵئاوایی ئەخوێنێت و
ئینجا پەنچەرەیەکی سامناکی ڕەنگ پەڕیوو
کرێوەیەکی لاوازی لەڕۆژنامەیەک پێچراو و
منارەیەک دوعا و نزا لەجانتایەکی ڕەش ئەنێ و
زەردەپەڕ فەللاقەئەکا
ڕەشستان بیرێکەبێ بن
فەرهەنگێکەتەنها و تەنها ڕەش ئەناسێ.

بمخوێنەوە..من دوعایەکم لەغەدر و
سورەتێکم لەتەنیایی
پێنائێم لەدوو کەرتبوونی وێنەئاوییەکانی دڵ و
نغرۆ بوونی کەشتی هەناسەقووڵەکان
حاشاناکەم لەسێبەر و خۆر و سەراب
بمخوێنەوە..شاعیرانەبمخوێنەوە
کەون ئەبم ئەوا لەنێو برژانگی چاوێکی ڕەشا
خەریکی دەسکەنەکردنی تریفەم و
ئەو کاتەی بێدەنگیش ئەبم
ئەوا لەنێو باوەشی گەرمی عاشقێکی بێبەشا
گرێبەست ئەکەم لەگەڵ پەپوولەو جوانی گەنمڕەنگا

کەگریاشم.. ئەوا لەگەڵ ڕیزەگەڵایەکی پاییز
لەبەردەم توحفەی تاریکی کڵاوەکەم دائەکەم و
دێمە سەرچۆک بۆ ئاوازە خنکاوەکانی ناو دەنگا
بمخوێنەوەشاعیرانەبمخوێنەوە
نیشتمانەقەترانییەکەی خەون و خەیاڵ.

ئابی ٢٠٠٢ و لە٢٠١٠ داڕێژراوەتەوە
تاران - ئێران

سەرنشینانی ئەو کەشتییەی ڕۆژێک ناوی لێنرا زەمەن

دێین و دەڕۆین
دەڕۆین و دێین
وەکو کشانی ئەستێرەو
تووڕەبوونی جاویدانەی زێوانەکانی غەریبی
وەکو گەردی بەباداچووی خۆڵەمێشی داری خەون
دەڕۆین بەرەو نیشتمانێک لەتاریکی
نیشتمانێک خاڵی لەوەسوەسەی دەنگ و
لەگۆرانییەنهێنییەکان
وەک عاشقێک بەسەر پشتی کەشتییەکەوە
وەک کەشتییەک بەسەر پشتی شەپۆلێکی فێگرتووەوە
پەنجەکانی ڕۆژگارەکان ئەبڕین و
دەرخواردی نەهەنگەکانی سەفەری دەدەین
قژی تەمەن هەڵئەپاچین و
دەیدەینەدەم گەردەلوولەکانی خەم و ڕێکەوتەوە
دەڕۆین وەکو دۆڕاوێکی بەسەلیقەلەبەزین و هەڵاتنا
پشت دەکەینەدەرگاکانی خۆشەویستی
لەباخچەکانی مەنفاوەئەستێرەکان ئەژمێرین و
بەڕێگاکانی شەوەوە
ئەچینەوەسەر دەروازەکانی مردن
ئەچینەوەبەردەم زەمەنێکی کاڵ و بێئاگا لەسەفەر و

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زوير ماچ دەكەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

وەرینی وەرز و فڕین بەسەر ئەبەدییەتدا
دێین و دەڕۆین
دەڕژێین بەسەر ڕۆژگارەکان
وەکو ڕژانی تریفەی شەوەسپییەکانی عومر
وەکو ڕژانی ئاونگی سەر گەڵاکانی فەنابوون
دەڕۆین و دێین وەکو مەرگی چاوەڕوانی
وەکو نیگاری سووتانی لاپەڕەکانی تەمەن و
سوتووی چاوەخەواڵووەکان.
لەباخچەکانی بوونەوە، تەمەن مۆسیقای سیحرێکە
قەشەنگ لەچەشنی نووتەک و
لەبێدەنگییەکی زاڵمدا، کەمانچەی حوزن لێئەدا
لەنێو زەریای زیندەگییەوە، بەسەر پشتی کەشتییەکی گەشتیارەوە
دەڕۆینەبەر پەڕینەوەلەنهێنییەکانی مەرگ
دەڕۆینەنێو خاڵیبوونەوەلەگەمەو کایەکانی سەفەری هەتاهەتایی
ئەی عومر ئەتۆ چی دیت جگەلەجوانییەکی ڕەها
تۆ جگە لەشەرابێکی سەرمەستانەی دەستی مردن
جگەلەمیحنەتێکی بێسنوور هیچی تر نیت.
دەڕۆین و دێین
وەک هاتوچۆی شەووڕۆژی ئەم ئەستێرەبێخاوەنە
ڕێک هەروەکو کۆچی باڵندەوەرزییەکان
دەڕۆین دەبین بەگەردی تۆز و ون دەبین
ڕوحمان دەبێ بەشەونمی ڕۆژێکی دی و
بەقەراغی باغەکانی بوون دێنەوە

دەڕۆین و خەونەکانمان دەفڕن
جوانییەکانمان وەک پاساری لەسەر چڵی داری ئەسەف دەنیشنەوە
کەدێینەوەش، جوانی و خەون چاوەڕوانن
بیاندەینەبەر نیگاکانی لێواری کارەسات
دەڕۆین وەکو گەردی تۆز و
دێینەوەهەروەک دڵۆپێک لەدەریاکانی ڕووناکی.
ئێمەلەنێو زەمەنێکی خەوتوو دەڕۆین
بەلێواری سبەینان و سەحەرەکانی ڕۆژگارا
بەڕێگا لوول و پێچەکانی ڕەهایی،
بەتاریکی ئەپەڕینەوەو هەر ئەڕۆین
لەکوچەکانی فەناوەدەڕۆین بەرەو دۆڵەکانی ئەبەدییەت
بەرەو کێڵگەهەتاهەتاییەکەی زەمەن
کەڕۆیشتین زەمەن ئیتر چاولێک ئەنێ و
شوێن دەبێتەسەرابێکی ئەفسانەیی و
جوانی و خەونیش بەگەرد و تۆز
کەدێینەوەبەسەر پشتی گالیسکەکەی وجودەوە
بۆنی گوڵی ژیان دەکەین
خۆمان ئیتر دەبین بەپارچەیەک لەخەون و
بەشەبەنگێک لەزیندوێتی و
دەبین بەشارێک لەجوانی.

١٢/١١-٠٤-٢٠٠٨

کەنەدا

تێبینی : ئەم شیعرەلەگۆڤاری"هەنار" ژمارەی ساڵی ٢٠٠٩ بڵاوکراوەتەوە.

ئێوارەیەک تیایدا دەگەڕێمەوە

ئێواران من دەمامکی پیاسەکانم لا ئەدەم و
لەگەڵ سنەوبەرەکانی تەنیاییدا،چیرۆکەکانی عەشق ئەخوێنینەوە
باوکم یاری بەگۆپکەی مەمکەکانی مانگ دەکات و
کەڵەپەنجەی خۆی دەمژێت.
ئێواران دەچم بەرەو پیری دایکم
کەزەمبیلەیەک خەفەتی لەسەر شانەو لەناوەڕاستی کۆڵانا لێی وەردەگرم
بەدەم هەناسەسوارییەوەدەڵێت " مەعز بۆ خوا ئەوەلەکوێن "
ئێواران شەقامەکانی خەیاڵم پڕن لەگڵۆپی ڕەش و
لەگۆڕستانی هەڵگێڕاوەو لەباخچەی پیر و هەتاوی نەخۆش
ئێواران گۆرانیم بیر دەچێتەوە و دەبم بەپیاوێک لەتەم و
پیاسەیەکی بێ دایک و باوک هەڵئەبژێرم و
بەجووتەدەچینەسەرووی دوکانەکەی مەلا ڕەحیم و (١)
کیلۆیەک عەشق لەعەزەخانم ئەکڕین.(٢)
سوراوێک بۆ کۆتری خەم و
ستیانیش بۆ کچەکانی خەیاڵم
من ئێوارانم شارێکەقەرەباڵغ
پڕەلەڕێبواری مردوو
پڕەلەعەشقی سەرگەردان
پڕەلەخۆشەویستی شەکەت و

پڕەلەگۆمی خنكاو و(٣)

پڕەلەچاڵی غەدر و   پڕە لەپیری بێكەسیی

من ئێواران بەناسنامەدەچمەدەرێ

لەجیاتی هەویەی تەلەبە

دڵی چۆلەكەیەك دەكەمەگیرفان و

بەخەونێكی سادەو ساكاری منداڵیم

قژی سپی قەسیدەیەك دادەهێنم

- **دایكیشم لەولاوەدەڵێ"یاڵلا خێر بێ،دیسان بۆ كوێ؟،بەم ئێوارەخۆڵەمێشییە**
- **با سێبەرەكانت نەبەن بیدەنەدەم ئاوی دیجلە"**
- **باوكم هەر ختووكەی مانگ دەدات و كەڵەپەنجەی خۆی دەمژێت**
- **دیسانەوەدایكم جەستەم ئەنێرێتەبازاڕەكەو دەسكێ كەرەویسی دەوێت**
- **منیش ڕوحم لەنێو ئەو ئێوارەیەدا**
- **گوێ لەمەرام و لەسكاڵا و لەگلەیی و گازاندەی شەقامێك دەگرێت**
- **لەگریانی گوڵێكی ژاكاو ئەڕوانێ و**
- **فرمێسكی ماسییەك ئەسڕێت**
- **خەونێك بۆ پاسارییەك لێك دەداتەوە**
- **سەیری ناو لەپی كچێكێ پۆلی دووی ناوەندی دەكات**
- **گینگڵی قەیرەكچەكان دەژمێرێ**
- **كاتژمێرێ لەسەرەی پاس دەوەستێت و**
- **جگەرەیەكیش لەوەهەم بەبا دەدات**

- **ئێواران ڕوحم لەسەر كۆڕنیشی تەنیایی عومرا دادەنیشێ و**
- **چیلكەی گزنگ لەعەردی خەیاڵ وەرئەدا و**
- **هەستی دەداتەبەر نوری خۆشەویستی**
- **من ئێواران لەنێو تابلۆیەكی دالی دەگەڕێمەوەلای غوربەت(٤)**
- **لەباڵەخانەكانی سەرما چەند پشكۆیەك لەگۆرانییەكی خنكاودا هەڵدەگرم و**
- **دێمەوەبەردەم بارینی گەڵاكانی یادەوەری**
- **دێمەوەسەر كەلی سێكانیان و ئەگریم(٥)**
- **دێمەوەو گشت دووشەممەكان وەك ڕۆژنامەلوول ئەكەم و دەیخەمەبن باڵی زەمبوور**
- **قەڵەمتۆزێكی نەونەمام دەنێرم بۆ سینی و زەرف(٦)**
- **شوێنی ڕۆژەكزەكانی ساڵەڕەشەكان هەڵدەگرم و بیرێكی خێرلەخۆ نەدیوو دەدوێنم**
- **من ئێواران لەنێو گۆرانییەكی ئێوەوەدێمەوە**
- **لەشیعرێكی شاعیرێكی نەناسراوەوەدێمەوە**
- **لەجادەكانی خەمەوەقردێلەی خەون دەدەم لەقژی كچانی ڕەنگپەڕیوی گەڕەكەكەم**
- **من ئێواران بەدەم كۆكردنەوەی گزنگی ڕژاودا**
- **ئەهاتم لەسێبەر دارێكی سەر بۆزدا**
- **یاداشتی چەند گەڵایەكم ئەنووسییەوەو**
- **دواتر دەستم دەخستەنێو گیرفانی قاپووتی خەیاڵ**
- **ئەوسا ئەچووم لای سێبەرێكی دڵشكاو**

•گوێم ئەگرت لەهەیاران و مەیارانی منداڵانی نێو کۆڵانەتەنگەکانی خەونەوەنەوشەییەکانم

•" هەیاران و مەیاران

•یاخوا ئازادی دابکات

•بۆ فەقیر و هەژاران"(٧)

•پێش تاریکیش بۆ ئەوەی دایکم لێم نەڕەنجێ

•ئەهاتمەوەسەر کۆلانەڕیشنەکەی شارەکەم و

•نیو سەعاتێک لەگەڵ کوڕ و کاڵی گەڕەک

•چەپڵەمان بۆ کۆترەکانی خەم لێدەدا

•ئێواران دەبووم بەگەڕیدەی خەیاڵ و

•لەسەر عەرەبانەی عیشق مورووی ڕەنگاوڕەنگی خەون و

•کلوکلدانی خۆشنوودی و

•سابونی بۆن پڕ ئازادی و

•مەجلەمەی خۆشەویستی

•خەنەی خۆزگەو قەنەفڵی هیوا و ئاواتم دەگێڕا

•خەیاڵەخەیاڵەخەیاڵ

•خەیاڵی پەڕینەوەبەسەر پردی فەنا

•خەیاڵی دانووسان لەسەر مێزی پیریی

•خەیاڵی سازشکردن لەسەر عیشق

•ئێوارانێک تیایدا دێمەوە

•گەر کەسێکتان بینی چاوی مانگ دەڕێژێ ..ئەوەمنم

•گەر "با"یەکتان بینی هێمن یاری بەقژی کچانی خانزاد و یانزەی ئازار و جمهوری دەکات..ئەوەمنم (٨)

•گەر لەسەر مێزی یانەیەک لەشەوێکی فرەسەرخۆش

•گۆرانییەک بۆ سەر بەرزەدارێک فڕی..ئەوەمنم

•گەر تیشکێکی وەنەوشەیی خۆی لەفولکەی ئەحمەدی خانی وەردابوو ..ئەوەمنم(٩)

•گەر بارانێک لەچلەی هاوین دایکرد و

•تەزرەکوت خاکی قەسپۆکی ئێرەی کوتا ..ئەوەمنم

•ئەگەر شەوێک لەدەنگی شیعرێکی دڵتەنگ هاتنەخەبەر ..ئەوەمنم

•ئێوارانێک تیایدا دێمەوەهەتا ماچی یەکەبەیەکەتان بکەم.

٢٠٠٨/١٢/٢٠

کەنەدا

ژێرنووس :

•پیاوێکی ناسراوی شاری کەرکووکەو بنیادنەری گەڕەکی ڕەحیماوەیە.

•پیاوێک بوو لەڕێز و خۆشەویستی.

•هێمایەبۆ گۆمەخنکاوەکەی پشت گۆڕستانەکەی ڕەحیماوە.

•مەبەست سلڤادۆر دالی هونەرمەندە.

•کەلێکە (زنجیرەگردێکە) دەڕوانێتەسەر گوندی سێکانیان و گێڵگەنەوتەکانی باباگورگوڕ.

•یارییەکی دێرینەلەشەوانی مانگی ڕەمەزان گەرموگوڕییەکی زۆر بەخۆوەدەبینێ.

•پاڕانەوەیەکی فۆلکلۆری-ئاینییەبۆ بارینی باران.

•سێ قوتابخانەی ئامادەیی کچان بوون لەکەرکوک.

•فولکەیەکەلەسەر بەرزاییەکانی گەڕەکی تەپەی مەلا عەبدوڵا لەسەر ڕێگای کەرکوک – هەولێر.

تێبینی : ئەم شیعرە لەڕۆژنامەی هەواڵ ژمارە ٤٠٩ ی ساڵی ٢٠١١ بڵاوکراوەتەوە.

ئای کەچەند تەنهای نیشتمان

\- ١ -

ڕۆیشتن و یەکەیەکەبەسەر برینەکانتەوەبەجێیاندەهێشتی
گۆرانییەکان کۆچیان ئەکرد و ئاوڕیان لێت نەئەدایەوە
باوەڕەکان سەری خۆیان هەڵئەگرت و
لەو دیوی گردەکانی نائومێدییەوە
خەریکی سڕینەوەی فرمێسکەکانی دابڕان بوون
چەند ساڵەڕۆیشتوون بەبێ ئەوەی نامەیەکت بۆ بنێرن
بەبێ ئەوەی بەبێدەنگی شیعرێکت بۆ بنووسن یان داستانی خۆشەویستی خۆیانت بۆ بخوێننەوە
لەتاراوگەوەپێک لەدوای پێک بۆ مەحفبوونەوەی عەشقت هەڵدەدەن و
قانکی جگەرەکانیان لەنێو پەنجەکانیانەوەفڕێدەدەنەسەر ڕێی گەڕانەوەیان و پێی لێدەنێن
یادەکانیان سواری پشتی پیکابێک دەکەن و
بێماڵئاوایی دەینێرن بۆ هەرێمەسارد و سڕەکانی غەریبی
دەمبینین دەست بۆ تاڵەگزنکێک لەئومێد دەبەن
بەقامکەکانی خەیاڵ ئاوی دەردراوی نێوچەوانی هیوایەکیان دەسڕییەوەو
بۆ پشووش دەچوون ڕوخسەت لەسێبەرەکان، لەزێوانەبازوو و مەچەک ئەستوورەکان بخوازن

ئای نیشتمان چەند بەتاسەوەلەکەنار
ئێوارەخەونێکەوەدەترِوانییەلەدایک بوونی ئەستێرەکان
چەند بەپەرۆشەوەدادەنیشتی و بەنیگایەگی غەمبارانەوەلێت دەرِوانین
چۆن لەخودا و لەپەیکەرەکانی ئومێد رِادەمایت و
ئانیشک دەدایەوەسەر بالیفی شەکەت و حەسرەت و خەفەت
نامەت دەنووسی بۆ باڵندەزیزبووەکان و پێیانت دەگووت " لەتەنهایی
خۆمەوەدەچووم سەری رِێگاکانم پێکەوەگرێ دەدا و
جوگرافیای خەونەکانم تێکو پێک دەدا و
هەر بۆ خۆشیش نەفرەتم دەسوایەسەر و رِیشی خەون فرۆشەکان"ئەوانەی
خەون و ئازادی بەدوژمنی یەک دەزانن
پێیانت دەگووت" رِۆژ نەبوو لەبەردەم تۆفانی چاوەرِوانیدا
نەبمەکەشتییەکی بێ چارۆکەو غەرقی نقوومی تاریکی نەبم.
رِۆژ نەبوو نەدرێمەبەر نووکەچەقۆی خیانەت
رِۆژ نەبوو نەکرێمەنێو قوتوویەکی ئالو والاو نەبردرێم بۆ کۆشکەکان و
نەکرێمەدیاری بۆ ژیان کوژەکانی ئەم هەرێمە" .

- ٢ -

ئای نیشتمان چەندەبەتەنهایی ئەدوێیت
چەندەتەنهایت وەختێ باسی تەنیایی خۆتمان بۆ ئەکەیت
میلۆدییەکانی مائاوایی بەخشپەوەئەچوون لەپشت گەلا
بەئەزموونەکانەوەخۆیان حەشاردەدا و

سەرەتاتکێیان دەکرد کە کەینێ دەدەی لەپرمەی گریان
چ فەنتاسیایەکی بێ ئۆقرەیەکچان لەسەفەری نیشتماندا بشیوێنن و
سنگیان دادرِن و مەمکاکەنیان بەربدەنەبەر لەوەرِی چاوەبرسییەکانی
کورِوکاڵی قەدەر
بەدڵی پرِ لەکەسەرەوەدەستیان گرتیت و بەهەمەرێکی خیانەت کیسەی
زوڵمیان لەسەر نایت و بردیانیت
بۆ کیشوەرێک نامۆ بەکانی و بەتاڤگەو بەفر
نامۆ بەرِوبارێک لەخوێنی وشک و برینگی خەیاڵ
نامۆ بەسەفەری تەژێ لەجوانی و لەرِسکان
ئای کەچەند تەنهای ئازیزم ،ئەی نیشتمان
لەتەنیایی تۆوەئەستێرەکانی ئاسمانم دادەگرت و، لەسێبەری رِژانی
تریفەوەفێری سەربرِینی متمانەکان و گومان بووم
وەختێ لەقەراغ خەونێکتا پیاسەدەکەین
وەختێ قۆڵی چەپت دەکوتی بەدڵ و تیر
لەمسەرەوەناوی خۆتی لێ دەنووسی و ، لەوسەریشەوەئازادی.
لەو وەختەیا ئێمەش دەبین بەپۆلەخەونێک و دەفرِین بەسەر
کۆشکەخۆڵەمێشیەکانی هیچدا.
دەفرِین بەسەر تارماییەکانی نغرۆ بوون
چەندەتەنهای..ئەی ماڵەکەم تەنهاتری لەچایخانەقەرەباڵغەکان
لەرِۆژنامەبێکەسەکان
لەشیعرەبێ شاعیرەکان
ژوان لەگەڵ دەریا تینووەکان دەبەستی و

بەقەڵەمبڕی تەنیایی سەری لوولەقامیشێکی نێو زەلەکانی شیوێکی پڕ
لەشیعر ڕێکدەخەیت و
چوار پێنج کونی لێدەردێنی تا مۆسیقایەکی غەمگین بچرپێنی بەڕوحی
فەنابوونەوە
تا نەشئەیەک بنێریت بۆدەروازەکانی غەریبی
ئای کەچەند تەنهای نیشتمان
لەدرزی سەرابێکەوەدیم دەگریایت بۆ ڕۆژی لەدایک بوونت
کەنەکێکێک لەحەسرەت و نەمۆمێکیان لەخەون بۆت دانەگیرساند
دەمدیت دەچوویت پێیەکانت لەئاوی دۆڵی فەنابوون وەردەنا و
چاوەکانیشیت دەناردنەکن گوڵەبەیبوونەزەردەکانی ماڵئاوایی.

- ٣ -

من و سەراب و نیشتمان شەرابێکی چڕتر لەزەیبەقی عومر دەخۆینەوە
شەرابێک پڕ لەتروسکەی چاوەفسفۆڕییەکانی خەم
پڕ لەبۆنی مەمکی تەڕ و پڕ لەنیگەرانی و ئەفسووس
پڕ لەپەح و ئەڵڵای دوای حیکایەتی ئەفسانەدەست و پێ
بەستراوەکانی ناخی ناخی ئاسمانەکان
شەرابێک پڕ لەنووری خوا و پڕ لەسیحری ئافاتەکانی سەفەری بوون
و مەرگ
لەپەنای ئێوارەیەکدا سەرابییانەلەنیشتمانم دەڕوانی کەعەشتەپای شک
نەدەبرد،عەشق نەبێت لەگەڵ جەستەیەکی ماندوو

کەنەبە ڕووبار ئاشنا بوو و نەلەگەڵ مانگیش دەپەیڤی
ئەو ڕۆژانەنیشتمانم خاکێک بوو پڕ لەوەسوەسە
گەڵای بیابانی دەبرد بۆ هەتاو و
خۆری دەخستەسەر پشتی گالیسکەی خەونێکی سپی و سادەو بەتاڵ
وێنەکانی ئۆقیانووسی لەئەلبومی ئەندێشەوەدەپێچاوەو
هێور..هێور بەدیوارەقوڕقۆشمەکانی زەمەندا هەڵدەگەڕا
لەفەرزەندەی گەڕان بەدووی خوا حاڵی بووم خۆشەویستی کوچەو
کۆڵانەکان تەژین لەتاریکی
شەیپوورژەنێک جاوید جاوید لەکۆشیدا دەنوێ و دەبێت بەدڕکەزی!!

- ٤ -

دەڵێن کەنیشتمان لەدایک بوو
خۆر نوتفەیەک بوو لەئاگر،چاوەکانی قەترانی بەدڵەڕاوکێ
شیعری منیش چەند وێنەیەکی تەڵخی سەر دیواری سپی خەونێک بوو
دڵیشم تەنها لەدەوری مەمکی پڕ و نیگا و بزەو زەردەخەنەقامک
قامیشییەکانی بوون سەمای دەکرد
کەنیشتمان لەدایک بوو، لەتاریکیی چاوەکانم ڕووناکیان تێدەزایی
بەقوماتەی سەفەرەوەنێوچەوانیان بەزەمزەمەی
خۆشنوودییەوەتەڕتردەکرد
بەسەر باڵی دوعایەکی نێو کتێبێکی پیرۆزدا بردیان بەرەو گێڕانەوەی
داستانێکی سەرسوڕهێنەر

ئاهۆرامەزدا خۆری دەنایەنێو لەپی، تا وەکو دەفژەنێکی خاوەن ئەزموون
نمایشی حەقیقەت بێنێتەبەرچاوی خەیاڵ و
بەپەیژەی وەهم بچێتەسەر ئاسمانەبێکۆتاییەکەی ئەبەدییەت
کەنیشتمان لەدایک بوو، باڵندەکان باڵەکانی خۆیان دەدا
بەفریشتەکانی خودا و
بەپێغەمبەرەبرسییەکانی بەر دەرگای دۆزەخێکی لێورێژ لەبەهەشت
ڕێگاکان دەبوون بەتاڵەقژی ڕەش و سپی سەری پیرەدایکی زەمەن و
گۆرانییەکانی ئەڤینەتەڕەکانی هەتاهەتاش بەئاسمانەوەوشک
دەبوونەوەو
دەوەرینەسەر کێڵگەکانی فەنائبوونەوە.
کەنیشتمان چاوی پشکووت، ئازادی بوو بەقەیرەباڵندەیەکی ئەفسانەیی
و
دای لەشەقەی باڵ و فڕی.. فڕی بەرەو کیشوەرەتاریکەکانی خاڵی
لەهیوا و لەئومێد.
لەدایک بوونی نیشتمان ،لەدایک بوونی خۆشەویستی و عەشقی
فەرزەندەکانی خودایە.
لەدایک بوونی خەیاڵ و من و شیعرە.

- ٥ -

کەلەنیشتمان زویر بووبووم خەونەکانم ئاڵۆسکاو و ئاڵۆز
بووبوون

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زوير ماچ دەكەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

خۆشەویستی کچەکانم خستبۆوەنێو قوتووەکانی بیرچوونەوەو
لەدەلاقەی ماڵێکی نیمچەتەریکم حەشاردابوون
خەونم تەنها لەچاویلکەی جوانکوژێکەوەدەبینی
ئازادیش ڕووت ورەجاڵتر لەنێو تابلۆیەکی خنکاو دەیویست
دەستی بەچڵەوەهمێکەوەبگرێ.
من ئازادی لەزەردەخەنەی نیشتمان و نیشتمانیش لەنیگای
ئازادییەوەدەبینم.
من سەرخۆشم بەئازادی ئەی نیشتمان وەک چۆن تۆ مەستی
بەخەم و سەرخۆشی بەتەنهایی بوون.

- ٦ -

ڕۆیشتین و هەموو لەنێو تەمی وەهمی بەهەشتەکانی
تاراوگەوەبووین بەشەونمی ڕژاوی سەر پەلکەگیای ژیان و
بەڕەنگی هەڵبزڕکاوەوەشوێن کاروانێک لەتەمتومان کەوتین
چاوەفلزاوییەکانمان دەردەهێنا و
بەسەر کەشتی غوربەتەوەخەریکی هەڵخەڵەتاندنی خەونەکانمان
بووین
خەریک بووین خۆمان بەئاوی چاوەڕوانی پاقژ پاقژ دەکردەوەو
هۆش و هەستمان بەزەمزەمەی دڵنەوایی دەشوشت و
لەپارکەکانی بوونەوەسوێندەکانمان وەک جگەرەدەپێچاوەو
دەماننایەسەر لێوی کەسەر و دەگریاین

وەکو بەفر هەموو ڕۆژێ دەباراین و دەتواینەوەو ڕۆدەچووینەنێو
خاکی یادەوەرییەکانی ڕۆژانی پێکەوەبوونمان.
هەموو ڕۆژێ لەزەردەپەڕەوەتا سوورەسووری خۆرئاوابوون چاومان
لەئاسۆ دەبڕی بۆ بینینی خەونێکی ڕی لێهەڵەبوو
بەچ گوناهێک دەسووتێین ،ئێمەی کوڕ و کچانی سەر هەڵەتەکانی
تاراوگە
ئێمەی منداڵەزیزبووەکانی نیشتمان کەبەم دەردی دووری
نیشتمانەوەچووین؟

- ٧•

نەنیشتمان گوێی لەگریانی ئێمەیەو
نەئێمەش هەست بەبرینەبەسوێکانی نیشتمانەبێکەسەکەمان دەکەین.

- ٨•

نیشتمان چامەیەکەو ئێمەلەنێو وێنەڕەنگاو ڕەنگەکانیا ونبووینەو
بووینەبەسێبەر
بووینەبەزریان هەتاکو لەڕۆژانی خۆڵبارینا
نمەنمەئاوی جوانی برژێنینەسەر پەیکەرەتۆزاوییەکەی ئەو
وەکو تاڤگەش برژێینەنێو خەرەندی تەنیایی ئەو
نیشتمان چامەیەکەلەڕوحی ئێمەو ئێمەش لەنێو ڕوحی ئەودا ڕۆمانێکین
بێکۆتایی.

- ٩ -

هەتاکو نیشتمان مابێ، ئێمەلەنێو گەرووی گیراوی ئەو دەبین بەگۆرانی
تا سەفەر و تا ئەندێشەو شیعر مابێ ئێمەعەشق دەدەین بەسەر
شەونمەتەم
بەبێ گوناه بەجادەکانی تاوانا ڕێدەکەین و
هەوری ئەشکەنجەوەک قاپووت دەدەین بەسەر شانی شاخی بەرزی
تەمەن.
تا نیشتمان مابێ منیش دەبم بەحیکایەتخوانی خۆشەویستی
دەبم بەوێرد..بەسرووتی فرمێسک و بەگریانی لێکدابڕان
مۆمی وشەم لەسەر تۆڕێک لەڕووناکی دەدەمەدەست سێبەرەتاریکەکانی
شیعرەکانم
تا دڵ مابێ نیشتمان قەد بێ زێد نابێ
تا زێدیش هەبێ نیشتمان نابێت بەتاراوگەی خەیاڵ.

٢٠٠٩
کەنەدا

تێبینی : ئەم قەسیدەیەلەڤیستڤاڵی گەلاوێژ لە ساڵی ٢٠٠٩ لەشاری کەرکوک بەدەنگی بەڕێز
شاعیر و نووسەر کاک دانا عەسکەر خوێنرایەوە.

نموونەیەک لە چڕەشیعر

بەشوێن بێدەنگیدا

بەشوێن بێدەنگییەکدا دەگەڕێم هەتا بمباتە
نێو وێنەنەشۆردراوەکانی تاراوگە. تا لەسەفەر و
ماڵئاوایی کردندا دڵ نەسپێری بەچۆلەکەکانی خەون. خەونێک
هەراسانم دەکات. منیش دەبێ بچم لەگەڵ
پایزێکی سەرخۆشدا پەیمان مۆر بکەم، تاکو گەڵا
وەریوەکانی نەبەم بۆ شانشینی ڕەشەباکان. دەبێ بچم
بۆ کۆمارەکانی عیشق، لەوێ لەگەڵ کۆچی شاخ و قەڵەمبازی
چیاکاندا پۆل پۆل هەور دابگرم و لەسەر
چیمەنەڕەشەکانی بوون ڕایان بخەم. دەبێ بۆ دۆزینەوەی
دوورگەکانی بێدەنگی بچم لەشکرێک لەسێبەری دڵشکاو و لەگزنگی
دڵتەنگ و لەگردۆڵکە بزێوەکانی بنێرم بۆ

جەنگەکانی خۆرەتاو. بچم بەگژ هەتاوەکان،ڕووناکی قۆڵبەست
بکەم و لەسوچێکی ئەم هەسارەزیندانییەڕۆژی
دووجار ئێشکگری خەوی بێدەنگی پێبگرم. دەبێ فەلسەفەکان
لێک نزیک بکەمەوە، تا دواجار دەستی
خۆزگەم لەسەرچاوم دادەنێم و لەپڕێکا سێ چوار
دوورگەی زەرد و سەوز و شین و سوور بەدیار دەکەون. منیش
هەرچەندەسەوڵی نیگا توندتر
لێدەدەم، کەچی دوورگەڕەنگاوڕەنگەکان هەروەکو
سەراب ون دەبن و بەردەمیشم جگەلە
پێدەشتێکی زەرد و تەماوی چیتر
نییە.

٣٠-٠٩-٢٠٠٩
کەنەدا

تێبینی : Diminishing یان چڕە شیعر شێوازێکە لە نووسینی شیعر. لەم شێوازە شیعرییە دێڕەکان ڕۆچوونەتە نێو یەک یان دێڕەکان و ڕستەکان لەتکراون.

پەخشانەشیعر

من پیاوێکم سیخناخ لەتۆ

تۆ بازبازێنت دەکرد بەسەر سەدەکاندا و دوای هەر ماندوو بوونێکیش لەسەر تەپۆلکەیەک لەگزنگ دادەنیشتی و پەرداخێکت لەبینایيم دەخواردەوە.ئەستێرەت دەختەژێر باڵ و لەبەردەم گەڕەکانی خۆشەویستی وەکو کۆتر هەڵت دەدانەئاسمان. لەدڵۆپەبارانەکانی سەر جەستەی گەڵایەکی ماتومەلوول نەخشەی سەفەرەکانت دەدیتەوەو دەتویست بچیت لەهەتاوی هەڵبکێشی. تۆ هەموو کۆتایی هەفتەیەک دڵت دەئێشاندم و لەسەرەتای هەموو هەفتەیەکی نوێشدا دەستێکت دەکردەملم و بەماچێکی زۆر نێرگزیی ئاشتت دەکردمەوە. لەم منداڵبوونەوەیەتدا نەرم نەرم دەگریایت و منیش شەبەنگێک لەخەونەسپی و سادەکانم دەهێنا بۆت، تۆش لەباخچەی یادەوەریتدا داتدەنان و هێدی هێدی شیعرت بۆ دەخوێندنەوە. هەر بەکپیش زۆرجار لەسەر نووکی پێ دەهاتیتەژوورەخەڵوەتەکانی تاراوگەو بێ ئەوەی بێڵی خۆزگەیەک لەخەو ببێ، نیشتمانێک لەعەشقت دەپرژاندەژوورەکەو ئەوجا لەپەنجەرەکانی وەفاوەدڵنەوایی پاسارییەکانی ماڵئاواییت

دەدایەوە. من نەرمتر هاتم و تۆم هەڵمژی. نەرمتر هاتم و بۆنم کردی. نەرمتر هاتم و باوەشم کرد بەلوتکەو هەور و سنەوبەرەکانی وەفا. نەرمتر دەدوام و قەڵبەزەکانی کامەرانیم کۆ دەکردنەوەو تاڤگەکانی شادومانیم یەکەیەکەلەپاڵ یەکتر ڕیز دەکردن و دەمئاخنینەنێو گیرفانی بوونەوە. کەمن گەیشتمەبەردەم زریانەکڕنۆش بردووەکانی غوربەت، پڕ ببووم لەتۆ. کەگەیشتمەئاست گۆلەلێخنەکانی گومان، پڕ ببووم لەتۆ. کەجەنگی عەشق لوولی دام من تەژی بووم بەماچەکانت. من پیاوێک بووم خودام دەکرد بەگژ قەیرەگوڵەکانی بوون،خودام دەکرد بەگژ چیرۆکەپێخاوسەکانی منداڵی. خودام دەکرد بەگژ بەیداخەشڕ و وڕەکانی خەون. چەند بەنەرمی هاتم و گووتم من پیاوێکم سیخناخ لەتۆ. من پیاوێکم لەشێوەی تۆ. لەخەونی تۆ. من پیاوێکم پڕاوپڕ لەژن بوونی تۆ.

٢٢-٠٩-٢٠٠٩

کەنەدا

تێبینی : ئەم پەخشانەشیعرە لە لاپەڕەی ئەدەب و هونەری ڕۆژنامەی کوردستانی نوێی ژمارە ٧١٨ ی ساڵی ٢٠١١ بڵاو کراوەتەوە.

پەخشانەشیعر

ئەو- من – ئەو لەخودێکی بێدەنگدا

"ئەو" کەگزنگێکی بەدەستەوەبوو،دەیویست لەچنگ "ئەو"انەکانی تردا هەڵبێت. بێئەوەی ئاوڕبداتەوەرێگای بێدەنگی هەڵبژاردبوو و گورج وەک چۆن لەژوانێکی زۆر گرنگدا دواکەوتبێ،هەنگاوی دەنا.

"ئەو" مەبەستی بوو "من" لەنوتفی ئەوەوەبێمەدەرێ. دەیخوازی کەلێنەکانی زەمەن بەبێدەنگی پڕبکاتەوەنەوەک لەجومگەی زەمەنێکدا "ئەو" بڕوات و "من"یش نەبمەئەستێرەیەکی داکشاوی بوون. "ئەو" و "من" بازنەیەکی بێدەنگیمان بەدەوری ئەو گزنگەی دەستییەوەکێشا. "ئەو" گزنگەکەی بۆ ڕاگرتم و دایەدەستم. "ئەو" لەپشت وەسیەتەبێدەنگەکانییەوەوەسیەتێکی تووڕەی پێدام. "ئەو" وەستا، وەلێ "من" و گزنگەکەو وەسیەتەتووڕەکەهەر بەهەمان ڕێی بێدەنگی ،گورجتر لە"ئەو" کەوتینەڕێ تا لە"من"ەوە"ئەو"ێکی تر،"ئەو"ێکی نوێ بەبێدەنگی بێتەدەر و هەر هەمان ڕێگەی بێدەنگیش بگرێت.

ناساندنێکی کورت:

ئەو... لەبازنەئاگراوییەکانی بووندا بەبێدەنگی سەمای عیشقی دەکرد و چاوێکیشی لەسەر "ئەو"انەکانی بەرلەخۆی بوو.

من... لەبۆشایی نێوان بەفر و ئاگردا ئایاتەکانی بێدەنگی ئەزبەر کردووەو جاربەجارێکیش کەبرێک ماندوو دەبێ ئانیشکی دەخاتەسەر شاخی بێدەنگی و مژ لەجگەرەی فەنا دەدات.

ئەوی نوێ...لەقەراغ تاراوگەکانی ئەودیو زەمەنەوەدانیشتووەو هەردوو پێی خستۆتەنیو دەریاچەی بێدەنگی وگەمەبەپێیەکانی دەکات و بەدەستێکیشی تەڵەگیایەکی فیراقی هەڵگرتووەو لێی دەڕوانێ. پاشانیش ئەو پارچەبێدەنگییەدەخوێنێتەوەکە'ئەو" بەدەستوخەتی خۆی کەنەخوێندەواریش بوو،نوسیبووی.

بێدەنگبوون لەبێدەنگیدا.. لە"ئەو"ەوەبۆ "ئەو"ی نوێ

لەم بێدەنگییە سەرتاسەرییەدا دانیشتبووم تا هاوارێک بێت لەو ڕووبارەم بپەڕێنێتەوەکەسەرێکی وا بەدەست لووتکەی شاخێکی دڵ کرمێوەیەو سەرەکەی تریشی منداڵان بۆ سواری جۆلانەی وەهم دەبات.

لەمنداڵیدا چەرچەفێکی بێدەنگیان پێدادام و خەوتم. کتێبەکانم دەدیتن پیت و پەیڤەکانیهەڵدەهاتن و بەپرتاو ڕایان دەکرد. زمان ببووەتەمێک و ئەمویست بەچنگ ئەو تەمەدەستەمۆ بکەم.

شاعیرەبێدەنگەکان.. وشەدەبەن لەچاپخانەی بێدەنگیدا دیوانەبێدەنگەکانیان چاپ دەکەن و دەینێرن بۆ خۆشەویستەکانیان تا بەبێدەنگی بیخوێننەوە.

ژنەبێدەنگەکان..ئەو ژنانەی کەبەبلۆکی بێدەنگی مێردەکانیان سەنگەسار دەکەن و بەشوێن دۆستەبێدەنگەکانیان دەکەون تا سکیان بەبێدەنگی پڕ ببێ.

گۆرانیبێژەبێدەنگەکانیش لەسەر شانۆی بێدەنگیدا،بێدەنگترین گۆرانیان چڕی. هونەرمەندەبێدەنگەکانیش تابلۆی بێدەنگیان کێشا.

هەست دەکەم تا دێت زیاتر لەبێدەنگیدا ڕۆ دەچم . بێدەنگ..بێدەنگ لەدڵی ئەم بێدەنگییەوەحشەتناکەوەئەچووم لەجوانی بێدەنگی ورد دەبوومەوەو دواتریش دەگەڕام بەشوێن ئەو وێنانەی لەبێدەنگییەکی ترسناکدا ونم کردن. بەبێدەنگیش کەوتمەسۆراخی کەلێنەکانی زەمەن و وەرینی دواهەمین قەڵای منداڵی تا لەبەردەم ماڵێک لەدەنگ،لەپەنای کێڵگەیەک لەڕووناکی خەریک بووم لەئاوابوونی گردەکانی وەهم و سەما و تەنیاییم دەنۆڕی.

کە"من" "ئەو" و "ئەو"ێکی نوێم لەسەر ڕاستەشەقامێکی گومان و تەم ڕووبەڕووی یەکتر کردەوە،جەستەی"من" بوو بەشووشەیەکی ڕووناک."من" ببوو بەدوو ڕەنگی زەرد و پڕتەقاڵی."ئەو"ێکی نوێش دیار بوو لەماندوێتی"من" و "ئەو'دا ئەچوو هەموو گوڵەبێدەنگەکانی نێو باخچەی فەنای دەچنیەوەو دەهات دەیداتەدەستی "من" و "ئەو".

هەرکاتێ ئەو- من- ئەو پێکەوەدەبووین هەورەبێدەنگەکان دەهاتنەسەر سەرمان و بارانی بێدەنگییان دەباراند و لەژێر ئەو بارانەدا "ئەو" خۆی تەڕ دەکرد تا لەگوناهی گەورەپاک ببێتەوە. "من"یش دەچێ بەگژ هەورەکاندا و دڵۆپەبارانەکانی هەڵدەگرتەوەو بۆ هەورەکانی تێدەگرتەوەو شەقی لەگۆمەبچووکەکانی بەردەمی خۆی دەدا و هەردوو دەستیشی دەخاتەسەر کەلەکەیی و تووڕەتووڕەڕادەما. "ئەو"ی تریش پێدەکەنێ و شایی و لۆغان ساز دەکات و لەناکاودا لەگەڵ بروسکەی

بێدەنگییەک دونیا سەرتاپا تاریک دەبی و ئەو- من- ئەو دەبن بەسێ چرا و بەبێدەنگی لەو تاریکستان و بێدەنگییەئەبەدییەتەدادەگیرسێن.

ئابی ٢٠٠٩

کەنەدا

تێبینی : ئەم پەخشانە شیعرە لەرۆژنامەی هەواڵ ژمارە ٣٨٧ی ساڵی ٢٠١٠ بڵاوکراوەتەوە.

چەند وێنەیەكی كەمدوو

ژوان

من و كۆتری تەنیایی لەسەر پەلكەزێڕینەیەک ژوانمان گرت
ئەو بەدەنووک دەیگماند و
من بەوشەزمانی غوربەتم پژا
هەر بەڕووتیش خەیاڵمان لەتەمتومانی ژیان ئالاند و
وەک گزنگ ئەوینمان ڕژا

ترس

ئاوی ئەڤین
لەسەر گۆی مەمكەكانتەوە
ڕژایەنێو گەرووی خنكاوی گومانێک
لێم دەترسای
دەستم بەهرەی مەمكەكانت
ببات بەرەو بێ شەهوەتی بیابانێک.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

ماچ

سێبەرێكی نامۆ دەستی تاڵەتیشكێكی گرتبوو
دیار بوو ئەیبرد بۆلای هەتاو
تاگازاندەی بزێوی ئەو تیشكەی لێبكات.
ڕوحی عاشقێكی شەیداش بەنیاز بوو
ماچی دڵی پاسارییەكانی گومان و
پێكەنینە تۆراوەكانی بوون بكات

هەوێن

ویستم لەگەڵ ماچێک بڕۆمەسەر گردێک
ئەو زوو بەرگەی "با"ی نەگرت و
فڕی و چووە سەر لێوی كچێكی هەرزە.
زوو زووش سەر لەهەور دەدەم
پێكێک شەراب لەگەڵ باخچەدەخۆینەوەو
دەبین بە هەوێنی سەمای ژێر باران و بەفر و تەرزە

ئەستێرەی ون

دەمویست فێر بم وەک چۆلەکە
دەنووک وەردەم لەسەحەر و
تیشکەبەجێماوەکانی دوایین چرکەی خۆرئاوابوون.
بەخەونێکی ئەرخەوانی تۆ ئاشنا بم
کەپڕ بێ لەئەستێرەی ون.

فەنابوون

لەگەڵ شیعرا چوومەباخچەی خۆشەویستی
ئاوم دەدا بەئەوین و
گوڵم فێری فڕین ئەکرد.
گەڵایەک هات بوو بەهاوڕێم
دەستی بەسەر پایز هێنا و
سکیشی بە خەزان پڕ ئەکرد
تاریکیش هات
من و شیعری پێچایەوەو
بردینی بۆ کەنار زەریاکانی ژیان
لەگەڵ تەنیایی بردینەقەراغی شار
ئەو یادگاری خۆی و هەوری دەگێراوەو

منیش باسی فەنابوونی خۆم بۆ ئەکرد.

هاوڕێ

لەژێر نسێی ئاگرەوە، لەگەڵ مەرگا بووم بەهاوڕێ
گزنگم کۆدەکردەوە
ئەمدایەخەونەکانی ناو تەم و خەیاڵی ئاوێنە
دڵم نامۆ بوو بەخۆم و
کچەکانی کۆڵانی شارێکی خاڵی لەگۆرانی و سەما و وێنە.

سۆراخ

بەسۆراخی خۆشەویستی
ژێر ڕووبار و دووندی شاخ و قەراغ هەورەکان دەگەڕام.
نەمزانی ئەم ئاوی ژیانە لەکوێیە
وەختێ ڕوانیمە ناو دڵم
بینیم خۆشەویستیم پێیە

کڕنۆش

چاوەڕوانی بووەچەتری من و شیعر
من دەسووتام
شیعریش لەبێ ئۆقرەیی من خۆی لە تەنیایی دەگەوزاند.

قژی هەورەكانی خەمی دەهۆنییەوەو
لەسەفەری ڕەشەبادا سەری بۆ خەزان دادەنواند.

سووتـان

من دوو نیشتمانم هەیەدوو نیشتمان
یەک نێرگز و
ئەویتریشیان كوردستان.
ڕەنگەلەنێو ئەو دوو عیشقە ببم بەگڕ
گەر بڵێسەم لێوەهەستا بمدەن لەیەخەی سێبەرێک
یان بمدەنەدەست ڕۆژگارێکی نووتەک و تاریک و چڕ

٢٠٠٨ — ٢٠٠٩
کەنەدا

ئێمەو مرۆڤ..مرۆڤ و ئێمە
وێرانەمرۆڤ

ئێمەمرۆڤی سەردەمی جەنگەكانین
خوێنمان ڕەشەوەكو بارووت
جەستەشمان كەلاوەیەكەوێران وەكو شارەچۆڵەكانی پاش كۆمەڵكوژی
خەونمان تێدا مردووە
عیشقمان تێدا كوژراوە
وەک ڕانەمەڕ دەستەدەستەبەرەو شەڕگاكان دەنێردرێین
ئەكوژرێین..ئەكوژین..ئەمرین
دەبین بەسوتماكی جەنگ و شەڕی پیاوەنابوودەكان
لەنێو دەچین بێئەوەی كەس بڵێ ئەفسووس
بێئەوەی لەگۆڕەپانی قوتابخانەو لەناو كارگەو فەرمانگەكانی هیچ شوێنێ
هیچ كەسێک بۆ یەک دەقیقەبێدەنگی ڕابگەیێنێ
كڵاوەكانیان لەسەسەر دابكەن و بۆ تەنها یەک خوولەک مات بن.

*

ئێمەمرۆڤی سەردەمی بێبەهایین
لەنێو تەپوتۆزی جەنگەكان دەژین و
خواوەندەكانیش بەجەستەی لەڕ و سیسمان پێدەكەنن.

ئێمەین قوربانی دەدەین و ئێمەین دەبین بەسوتماکی سەرکەوتنەکان
ئێمەکەمئەندام دەبین و
مەدالیای هێمای سەرکەوتن دەدرێ لەسینگی خائین و ترسنۆکەورگ زلەکان.

❊

ئێمەمرۆڤی سەردەمی نامۆ بوونین
لەگوڵدانەکانی ژیان
گوڵی عیشق،گوڵی جوانی،گوڵی بەها و نرخی مرۆڤ ناژاکێنین
باخچەکانی خۆشەویستی ناسوتێنین
بەسەر پەیژەی جەستەی مرۆڤەکاندا سەرناکەوینەسەر قەڵای بەختەوەری.
ئێمەگوڵی ئاشتین لەنێو باخی جەنگدا
ئیمەڕووباری خۆشنوودین لەبیابانی ئازار و خەم.

❊

ئێمەمرۆڤی سەردەمی قاتوقڕین
وێرانین لەبێوەفایی و خۆپەرستی و لەخاچدانەوەی ئازادی.
وێرانین لەپشت کردنەمێژوو
وێرانین لەهەڵبڕینی ئاوازەکانی تەبایی
وێرانین لەداهێنانی ئیبلیسی
وێرانین لەسەربڕینی یادەوەری
ئێمەی مرۆڤ وێرانین لەدڵشکاندن
وێرانین لەداخستنی دەرگاکانی خۆزگەو ئومێد.

بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

لەوێرانیدا وێرانین ئێمەی مرۆڤ.

❊

ئێمەی مرۆڤی سەردەمی شەرمەزارین
سەردەمی جەنگی ئەستێرەو دەستەمۆکردنی ئاسمان
لەم هەسارەبەسەریەک تێکشکاوەدا سەرپەنایەکی تیا نییەبۆ ئارامی و
باخچەیەکی تێدا نییەبۆ گۆرانی
لەسەردەمی هەراجکردنی خەون و شیعرا
گوڵەکان لێدەکەینەوەو چەپک چەپک دەینێرین بۆ مرۆڤکوژ و
مرۆڤخۆر و عەشقخۆری چینەباڵا و خانەدانەکانی کۆمەڵ

❊

ئیمەمرۆڤی سەردەم دوو جۆر مەخلوقین
دڕندەکان و ئاشتیخواز
لەجەنگەکان گۆرانی سەرکەوتن دەڵێین
گریان دەکەین بەهۆنراوە
عەشقیش بەداستان و چیرۆک
لەهەورازی هەژاریدا ئێمەین دەنگ دەدەین بەگوڵ و
لەنشێوەتیژەکانی ژیانیشدا دەبین بەخۆر و ئەستێرە
لەشکستەگەورەکانیش دەبین بەمایەی شەرم و عار
وەک سزایەک ئیعدام دەکرێین،ئەتک دەکرێین،ناشرین دەکرێین.

❊

ئیمەمرۆڤی سەردەمی داهێنانەمەزنەکانین

لەنێو کۆمەڵگای دەستو پێ لەزنجیردا
ئازایەتی و شۆڕشگێڕی و خاوەن هەڵوێست
وەفا و دابونەریت هیچ نین
وەک ئاوێکی بەرلێگیراو قەتیس ماوین
پەنگ دەخۆین و خۆ دەکێشین بەدیوارەکانی زەمەن
بەبەنداوەکانی یاسا و ڕێساکانی مۆدێرنێتە
شاڵاو دەبەین بۆ لووتکەکان
دەمانەوێ بچینەوەباوەشی شاخ و دارستان
دەست بدەینەوەتیر و کەوان
سواری پشتی وڵاخ بین و شەڕی تەکنەلۆژیا بکەین.

*

ئێمەمرۆڤ و کۆیلەی سەردەمی تازەین
خەونمان لێ زەوتکراوە..خاوەنی خەونی خۆمان نین
خۆمانمان لێ زەوتکراوە..ئێمەخاوەنی خۆمان نین
ئێمەخاوەنی هیچ شتێک نین
تەنانەت خاوەنی کۆیلەتی خۆشمان نین.

تشرینی یەکەمی ٢٠٠٨
کەنەدا

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

ئەمەوێ منداڵ ببمەوە

لەشارەچۆڵەکانی خەمەوە
با وێنەیەک لەتەک تەنیایی بگرم
لەبەر خاتری سێبەر نەبێ دەست لەقژی دار نادەم
نامەوێ دڵەخورپەی یەکەمین ماچ جێبهێڵم
ئاخر گەورەبوون ئەفسووسە
هەروەک گەڕانەوەش بەرەو منداڵی مەحاڵە
مەحاڵی چی؟ من لەدەرەوەی تەمەن
هەر کوڕەقژ زبر و سپی و ڕەشەکەی گەڕەکم
کەبەبێجامەی دایلین و جووتێ نەعلی لاستیکەوەتۆپێن ئەکا
کوڕێک شەرمن خوا خوایەتی کچێک پرسیاری لێ نەکا
کوڕێک دەفتەر و کتێبەکانی بەرگ تێ ئەگرێ
لەئیستیفاف دەسترێکی شین لەژێر پەنجەوردیلەکانیەوەئەڕوانێتەمن و
خۆی و شیعر
کوڕێـک هـەمـوو پێـنج شـەممـەیـەک مامۆسـتای کـوردی بـانگـی
ئەکاتەناوەڕاستی گۆڕەپان و
شیعری پێئەخوێنێتەوە
کوڕێک منداڵ...بەڵام خەونی گەورەی هەیە
کوڕێک هێشتا لەمانای پیاوبوون تێناگا
کەچی پیاوێکی بچکۆلەی گەڕەکەکەی تەنیاییە

* * * * * * * * *

کوڕێک پێی حەیفەگەورەبێ
نایەوێ پشت لەمنداڵی و
فسکەفسک و چاو هەڵتەکانی سەربان و"ئم عەمرت نەمێنێ"
کچەدراوسێکەی بکات.
کوڕێک نایەوێ قوتابخانەی سەرەتایی و
شەڕەبەردەکان جێبێڵێ
نایەوێ دووربینەی کەمیم هەیبەت لەحەجەوەبۆی هێنابوو، فڕێ بدا
کوڕێک دژی بالقبوون ئەوەستێتەوە
ئەچێتەوەگەشت و سەیرانی قەرەبلاغ
هەفتەیەک ئەبێت بەسەکنی تێمسەبۆرەکەی ڕەحیماوە
ئیمتحانی بەکەلۆری عیشقی هەیەو لێی دەرناچێ
کوڕێک دەستی بەتەمەنییەوەگرتووەو
ڕۆژ و ساڵەکان ئەگوشێ
پاسکیلێکی شینی بیست و هەشتی پێیەو
لەناو لاشەلێی ئەخوڕێ
گەلێجار سواری عارەبانەی بۆڕبەرینگ ئەبێ و ئەڕوا
بەناو کیشوەرەکانی خەون و بەسەر ڕێگا درێژەکانی خەیاڵا پیاسەئەکا
کوڕێک تەنهایەوەک شاعیر
لەمنداڵی خۆم ئەپرسم : کەگەورەبووی ئەبی بەچی؟
من نازانم ئەبم بەچی
بەمامۆستا. بەئەندازیار. بەپێشمەرگە

باوکم چی ویست ئەبم بەوە"
ئەو ئەپرسێ:" ئەی باشە تۆ بۆچی نەبووی بەمامۆستا
خۆ تۆ حەزت زۆر لەمامۆستایی ئەکرد؟"
چی بەو کوڕەجوان و ژیکەڵەیەبڵێم
باسی جەنگی عەشق بکەم
باسی خەونە پووکاوەکانی هەرزەیی و
باسی پیاسە هەتیوەکان
یاخود باسی ئێوارەکانی نهێنی بوون بە تەنزیمی بۆ بکەم
من و منداڵیم هەڵدێین و ئەچینەدەرەوەی زەمەن
میلی دەمژمێرەکەم دوا ئەخەم
نەدەقەیەک نەدووان و
نەسەعاتێک و نەساڵێک
ئاخر نامەوێ بگەمەکانیاوەکەی ئەبەدییەت
پەلەمەخۆ هەڵبدێرمەنێوچاڵاوەقەوزەنشینەکەی عەشق
پەلەم نییەبگەمەجێ
پەلەم نییەبگەمەناو ئەلبوومی غەددر
بگەمەنێو بنی بیرەکانی نەمان
زەمەن لەچ شوێنێکدایەزەمەن
لەکوێ پەنجەتووتەی منداڵێکی لاسار ئەگرێ
ئەیبا بۆ باخچەو یاریگا
کەس زەمەنی دیوەخۆی بەدەرگای پشتەوەی شۆفرلێتێک هەڵبواسێ
کەس بینیویەتی بچێتەلای جووت قاوەو حەسیرەکە

کەس بینیویەتی پۆستەرێک بدا لەدیواری گومان
کەس ئەزانێ زەمەن خەڵکی چ شارێکە؟
بەچ زمانێک دەئاخڤێ؟
من و زەمەن بەدوو ئاڕاستەی دژبەیەک ڕێمان گرتووە
ئەو بەرەو پێش، منیش بەرەو ڕۆژەڕابردووەکانی خۆم.

تەمموزی ٢٠١٠
کەنەدا

ژێرنووس :
میم هەیبەت : ئافرەتێکی زەحمەتکێشی دراوسێمان بوو لە کەرکوک چەند ساڵێکە کۆچی دوایی کردووە یادی بەخێر
قەرەبلاغ : شوێنێکی گەشتیارییە لەنزیک ناحیەی شوان.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زوێر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

پەخشانەشیعر

ئەستێرەکان ڕەشپۆشن
سەردەشت ئاوای گووت!

ئەستێرەکان ڕەشپۆشن، چونکەباڵندەزمانی فڕینی لێ قەدەغەئەکرێ، چونکەدار زمانی بەروبوومی لێ ئەسەنرێتەوە،چونکەگژوگیا زمانی سەوز بوونی زەرد هەڵئەگەڕێ. ڕەشپۆشن چونکەهەتاو مانی لەهەڵهاتن گرتووە. "با" لەسەر جێگەی مردنەو شاخەکانیش لەڕیزێکی درێژدا چاوەڕوانن بەڵکەناویان لەنێو لیستی لێبووردنی گشتی بەغدا هاتبێتەوە. ڕەشپۆشن، چونکەسۆرانی مامەحەمەلەگۆڕەکەی یاخی بووەو دەیەوێ گۆر بۆ شەمشەمەکوێرەکان هەڵبکەنێ. ڕەشپۆشن چونکەمن لەمەرگ هەڵگەڕاومەتەوەو دەمەوێ بەدەستەکانی خۆم پەردەی پەنجەرەی گۆڕەکەم لا ببەم وچاوم لەهەتاوی ڕەشی ژیان بێت. ڕەش ئەپۆشن چونکەلێرەلەکوردستان،شەمشەمەکوێرەی چاخەکانی بەردین و

ئەشكەوتەدژ بەهزرەكان فتوا ئەدەن دژ بەوشەوشیعر و جوانی. دڵەڕەش و تاریکەکان چاویان بەهەتاو هەڵنایێ وهەموو ڕۆژێ مۆمێک لەمۆمدانی خەیاڵ سەرئەبڕن و ڕاپۆرت ئەدەن لەئازادی. ڕەنگەکان هەموو ڕەشپۆشن. گۆرانییەکان ڕەشپۆشن. ئازادییەکان ڕەشپۆشن، چونکەوشەنایەوێ دڵ جێبهێڵێ، چونکەعەشق لەسەر سینی سیاسەتا لەسەر بان و سەر کۆلیتەنزمەکانی بەرژەوەندی ئەدرێتەخۆر. ڕەشپۆشن چونکەکلتوور کوژەکان سەری ئەفسانەکان شۆڕ ئەکەن و نەورۆز و حامورابی بەدەست بەستراوەیی لەباخچەکانی یادەوەری ڕائەگرن و بەشمشیری زولفوقار و زولشتەکانی تر ئاڤێستا لەتوپەت ئەکەن. سەردەشت ئاوای گووت.

ئەستێرەکان ڕەشپۆشن چونکەلەهەنگووچکەکەی دایکم شیعرم ئەشاردەوەو ئێوارانیش گوێم لەبەسەرهاتی پیرەقەرات ئەگرت. ئەچوومە پارکەتازەکان،بەڵام دڵم هەر لەلای کۆلیت و کوخەکانی کلک مشک و باداوەبوو. ئەچوومە پۆل بەڵام دڵم هەر لەلای تاقیکردنەوەی ئازادی بوو. ئەچوومەبازێڕ و کەچی دڵم هەر لای ئەو کەنیشکەبوو کەبەتیلەیەک بۆی ببووم بەعاشق. ئەچووم بۆ ئاهەنگ و سەیرانەکانی زانکۆ،بەڵام دڵم هەر لای ئایەتولکورسییەکەی دایکم بوو. دڵم نەئەهات پیاسەکانم جێبهێڵم تا کۆترەکانی شێخەڵڵام لێ زویر نەبن. ئای ئێستاش بیری هاوڕێکانم و زانکۆ ئەکەم. سەردەشت ئاوای گووت.

ئەستێرەکان ڕەشپۆشن چونکەلەتای تەرازووی دادپەروەری کوردستانم حەرام و بێدەنگ بوونلەتایەک و تیرۆر لەتایەکەی ترە. چونکەقەدەغەیەگوڵ بدەی لەیەخەی خۆشەویستی. چونکەناکرێ مۆڵەت

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم........... عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

لەزمان وەربگری تا نەیەتەگۆ، چونکەناکرێ داوا لەدەم بکرێ خۆی دابخات. چونکەناکرێ پەپوولەکان باڵیان بسووتێ بەمۆمی بەرژەوەندی دەسەڵات. ناکرێ لەحیکمەتەکانی جوانییەوەببینین ژیان ئەڕژێ بەسەر کوخەکانی نەهامەتی مرۆڤ و کەچی سوڵتان خۆر زیندانی ئەکات و تریفەسەرئەبڕێ. سوڵتان تەوقێکەلەملی ئازادیدا و هەتا دێت تەنگتر ئەبێتەوە. سوڵتان خەون کوژە.سەردەشت ئاوای دەگووت.

کۆچی من کۆچێکی سادەیە، ئاڵۆز و موعەمما نییە. کۆچی من لەسەر نەخشەیەک بوو بەر لەهەڵهاتنی خۆر و پێش فڕێدانی دەمامکەکان. من نەلەگوناهەکان هەڵگەڕابوومەوەو نەڕوخساری ویژدانێکم ئازاردابوو. لەشانشینی خەمەوەخەریک بووم مەرگم کاتاگۆری ئەکرد، لەناکاو لۆزەندەکانی سوڵتان بەسەر پردی تاریکییەوەپەڕاندمیانەوەبۆ ئەو مێرگەتاریک و تەنیایانەی کەهیچ کەس نەبینیویەتی و نەئەشتوانێ هەستی پێبکات. تەنیایی مژۆڵ و ئازاربەخشەو من لەم ئارامگایەخەریکی نووسینێکم لەسەر برینەکانی ئازادی و هەتوانەکانی. سەردەشت ئاوای گووت.

ئەستێرەکان ڕەشپۆشن چونکەڕێگەی خەوبینینم لێگیراوە، چونکەبۆم نییەبەفەنتازیا هەڵگەڕێم،نابێ بڤەکان ماچ بکەم، چونکەبۆم نییەلەسەمای ئێوارانی شارەکەما ، چاکەتەیەکپۆشەکەم دابکەنم و بەپەنچەی دۆشاومژەما بیدەمەسەر شانی چەپم و لەسەر یەک پێ جاویدانەوەک سەرخۆشێک بەشەرابی حەقیقەتەوەخۆم بکەم بەئاپۆرەکەی لای باتاوەو لەبەردەم گەس فرۆشەکەی سەر جادەکەهەڵوەستەیەک لەسەر پەڵەخوێنی ئاراس بکەم و بڵێم سڵاو ئەی

مۆمەنەکوژاوەکەی ڕێگای ڕاستی، سڵاو ئەی گوڵەژاکاوەکەی بەهار. ئینجا بچم لەبەردەم باڵەخانەی پارێزەرانی ئاسایشی سوڵتانەکان، تا ئەتوانم وەک نەوڕەسێکی بریندار بقیژێنم. ئای کەچەند تووڕەم ئازادی. سەردەشت ئاوای گووت.

ئەستێرەکان ڕەشپۆشن چونکەگزنگ ئەبینن کیسەی شەویان لەسەر ئەکرێ و ئەبردرێن بۆ هەرێمەقاچاخەکانی بوون، چونکەبەهار ئەبینین گەڵا لەپایز قەرز ئەکا و گوڵ ئەبینین هەر بەخونچەیی سیس ئەبێ و ئەژاکێ. چونکەنیشتمان عەجمانی لێبڕاوەو بەبێ تاقەتی لەسەر تیلەی کۆڵانەڕیشنەکان چاوەڕوانەبڕۆمەوەو گلەیی دوواکەوتنم لێبکات، چونکەزنارەکان بەپۆلێ مەلی سپییەوەخەریکن خۆیان دەهاونەباوەشی گەرمەسێری بیابانی بێکەسیمان. سەردەشت ئاوای گووت.

بەدوای فەلسەفەیەکدا ئەگەڕێم بەقەد دڵی دایکم میهرەبان بێ. تووڕەش بێ وەکو ئاخەکانی ئێمە. فەلسەفەیەک دڵگیر بێ تا چەمی ژیان پڕ لەسۆز بێ و تاڤگەی خۆشەویستی قەڵبەزەبکا. وێڵم بەدوای ڕێگایەکدا نەمباتەوەبەرەو بانە،بەڵکو بەرەو قووڵایی دەریاکانی بیرکردنەوەو ڕامانم ببات. بمبات بەرەو کەنارەکانی خۆشنوودی. بەدوای ماچێکدا عەودالم تازەماچ بێ و بەهیچ لێوێک ئاشنا نەبێ، ماچێک لەگەڵ خۆیدا هەڵم بگرێ و بمبا بەرەو زەردەپەڕەونبووەکانی شارەکەم، بمبا بەرەو ئۆقرەیی و دانووسان لەگەڵ ئەندێشە. سەردەشت ئاوای گووت.

ئەستێرەکان ڕەشپۆشن و هەر بەڕەشپۆشیش دەمێننەوەتا بلێسەکانی تووڕەییم خۆیان نەسپێرن بەئەڤین و تا خەمەکانم لەژێر کانیاوی

کامەرانیی کاڵ نەبنەوە. تا خەونەکانم بکوژرێن، تا وێنەکانی دایکم و کچەدەزگیرانەکم لەباخەڵ نەبێ،تا نەیەمەوەنێو پۆلەکانی زانکۆ و ڕۆژنامەی ژیانم دەرنەکەم و وەک سەرنووسەری عاشقێکی شێت و گومڕای ڕۆژنامەیەک خۆم نەنووسمەوە. تا کڵاوی دەرچوونم لەئاهەنگی ڕۆژی دەرچوونم هەڵنەدەم بەئاسمانا، تا منداڵانی گێمەدێ و ڕەحیماوەو گشت ئۆردوگا و خانووەگڵ و نزمەکانی کوردستانم برسی بن. تا قەڵەم لەسێدارەبدرێ من هەر لەوێم و لەناوتانم. لەئاهەنگ و لەکۆڕو کۆمەڵتانم و بەردەوامیش یادتان ئەکەم. سەردەشت ئاوای گووت.

ئایاری ٢٠١٠

کەنەدا

ژێرنووس :

کلک مشک و باداوە : دوو گەڕەکی هەژار نشینن لەشاری هەولێر

باتا : شەقامی باتا کەوتۆتە ناوەڕاستی شاری هەولێر

ئاراس : پێشمەرگەی ڕێکخراوی ڕەوتی کۆمۆنیست و گیانبەختکردوویی ڕێگای ئازادی و یەکسانی

گێمەدێ : گەڕێکێکی هەژارنشینە لە هەولێر

ڕەحیماوە : گەڕەکێکی هەژارنشینە لە کەرکوک

تێبینی : ئەم پەخشانەشیعرەلەڕۆژنامەی هەواڵ ژمارەی ساڵی ٢٠١٠ بڵاو کراوەتەوە.

شارێک دێت و شاعیرێک بەسەر ئەکاتەوە

شارێک هەیە لەڕ و لاواز،قاپووتێکی ڕەشی درێژی لەبەردایەو
حەز ئەکا لەژێر بارانا شیعر بۆ ڕیشۆڵەکانی تاراوگەبخوێنێتەوە
ڕیشێکی تەنکی داناوەو ساڵ نا ساڵێ لەم غوربەتەدێت سەرێکم لێ ئەدات و
بەجانتایەک پڕ لەدووکەڵی تامەزرۆ و
بەکتێبێک پڕ لەئینجانەی برین و
بەبەرانپیلێک پڕ لەزەنگییانەی خەیاڵەوەیەک ئەدوێنین
ئەدوێین لەسەر قەڵەم تۆزەتۆراوەکەی حەوشەکۆنەکەی ماڵ باوکم
ئەدوێین لەسەر کۆڵانەلێو بەبارەکەی هەموو ساڵێ شەرمی ئەکرد گۆرانی بڵێ
بۆ ژنەمەمک بەرزەکانی گەڕەک
ئەدوێین لەسەر شیعر و گۆڤاری بەیان و ڕەفیق حیزبییەکانی دوێنێ و ئەمڕۆ و سبەی
چ جارێک بێت زاق و زریقی منداڵیم و
شەرم و ڕەنگ سوور هەڵگەڕانی گەنجیمی لەڕۆژنامەیەک
وەک کراسێکی ئوتووکراو بەدەستەوەیەو بۆم دێنێ.

چ جارێک بێت وەکو منداڵ وڕکم لێئەگرێ تا بیبەم بۆ باڕەکەی سەر کۆڵانەدرێژەکەی گرانڤیڵ (١)
بیبەم بۆ بینینی سەمای درەختەلێو گێلاسەکانی کەناری ئەم کیشوەرەسارد و سڕە
بیبەم بەسەر شاخەکانی فەنائبوونا خۆی لەبیر کات
شارێک هەیەلەوەتەی هەیەدڵدارەو هەرگیز دەزگیرانی خۆی لەباوەش نەگرتووە
قەت پیاسەیەکی بەدڵ خۆی بەکوچەکانی نیشتمان نەکردووە
قەت نەچۆتەسەر گردەکانی بێزاری
کچەکانی پەشتەماڵی ڕووناکی دەدەن بەسەردا و
بەدەم گۆرانی وتنەوەلەدەوری ئاگری عەشق
سەما ئەکەن تا لەبێ دەزگیرانیدا
ئەچن ئەبن بەپاساری
ئەبن بەباڵندەی خەون و
ئەفڕن بەسەر فیردەوسەکانی تەنیایی.
شارێک جەستەی لەئاگرەڕوحی بەگڕەی ئێواران دەچێتەسەر شانی کۆترێک و ئەڕوا
بەر لەسەفەر چێشتەخەوێک ئەکا و ئەچێ ماڵێکم لەیادگارییەکان بۆ ئەخاتە
نێو سەبەتەیەک لەخۆشەویستی و بۆم دێنێ.
لەسێبەری ستارەکانی سەر خانووی هۆرەبەجێماوەکانم
سکێچی ئەمەکانی کچەدراوسێکەم ئەکێشێ

تێئەفکرێ چۆن لە پەیکەری برۆنزی فیکەحەرامزادەکانم
دڵی تابلۆیەک لەگوناه و لەخەتام لێ نەیەشێ
شارێکەخاڵی لەیەقین.لەرێگا دوورەکانەوەدێ و ئەمناسێت و
نیمدەرەیەک لەدڵنیایی ڕائەخاتو لەبەردەم
دەریاچەکانی تێرامانا دائەنیشێ
شارێک نییەپڕ لەخانوو و باڵەخانە
پڕ لەشەقام و پڕ لەبارِ و پڕ لەباخچەو پڕ لەرێگا
شارێک نییەبەسەرپشتی خەیاڵەوە
شارێکەپڕ لەبەسەرهات
پر لەتەلیسم و چیرۆکی ئەفسانەیی، شارێکەدوو باڵی هەیەبەلام نافڕێ
شارێکەبێ ماڵ و حاڵ و بەبێ وڵات.

*

شارێک هەیەبەسواری فرۆکەنایەت
خۆی بەغەریبەنازانێ و لەدەرگای ماڵەکەم نادات
هەر کەجانتاکەی دائەنێ پێش ئەوەی پێلاوەکانی دابکەنێ
تێر ئالا و ئاتین بۆن ئەکات،(٢)
هەموو جار دێت سوێندم ئەدات
نەیگێڕمەوەوکەدایکمی هاتۆتەخەون
پێی گووتووەعەبدولام لەجیاتی ماچ کە.
هەموو جارێ دووای ئەوەی پشوویەک ئەدات

گەلێ سوعبەت لەگەڵ نێرگزیش ئەکات و نامەیەکی پڕ لەبۆنی شۆراوی بۆ درێژ ئەکات(٣)
شارێک هەیەجەستەی لەهەورەو چاوانی دوو چۆلەکەن ئەجریوێنن
هەرچی جارێک کەهاتبێ یەک دوو شیعری شێخ ڕەزای تاڵەبانی هەر بۆ هێناوم
ئەم شارەقەت بەنهێنی سەفەر ناکات بۆیەکەدێ
وەک خۆی ئەڵێ ، دەیان وێنەی ڕەش و سپی ناو قوتابخانەی زێوەری(٤)
لەئەلبومی یادەوەری بۆ داناوم
لای وەستا حەسەنی خەیات،لەبز شیرین
قاتی بۆ باڵای خەیاڵ و غوربەتم داوەتەدوورین
وەختێ منیش جێئەهێڵێ ڕووبارێک لەوردەڕاسپاردەی پێئەڵێم
وێنەیەکی خێزانی بۆ یادگاری لەگەڵ ئەگرین
ڕۆژی بەر لەگەڕانەوەنێرگز ئەوینەنامەیەک بۆ شۆراو و بۆ ڕەحیماوەی ئەداتێ(٥)
ئالا و ئاتینیش هەر یەکەپەلکەزێڕینەیەک ئەگرن و ئەنێرن بۆ گردەتەم نشینەکان
منیش وەک خووی هەمیشەییم بۆنی غوربەت و هەنسکی تاراوگەیی و شیعرێکی نوێ و ماچێک ئەنێرمەوەبۆ خونچەکانی نێو باخچەکانی مێرمنداڵیم
ئەینێرمەوەبۆ دار سنەوبەرەکانی ڕۆژەبێ هەتاوەکان و
ئەینێرمەوەبۆ ئەوانەی ڕۆژێک منیان خۆشویستووە.

*

شارێک هەیەدڵی چۆتەسەر دەریا و ئۆقیانووسەکان
گەلێک جار خەو بەبەلەم و بەکەشتی و بەندەر ئەبینێ
زۆرجاریش هەناسەی ساردی بۆ کچەنیوەڕووتەکانی
سەر شەقامی ئەم غوربەتەهەڵکێشاوە
کەدێ هەردوو بێناسنامە، یەکەیەکەهێلانەی نەورەسەکانی عەشق
بەسەر ئەکەینەوە
ئەبین بە"با" و گەردەلوولێک لەخۆشەویستی ئەگێڕین
ئەچین لەسەر شاخەکانی سایپرێس و سەیموور وەک خەیام(٦)
پێکی شەراب هەڵئەدەین و ئەچینەوەبەگژ تەواوی ڕێکەوت و
یاسا و ڕێساکانی سروشت
کەدێ ئەڕۆین سەر لەکتێبخانەی گشتی شار ئەدەین
ئەچین بۆ بینینی شانۆ و هایکویەکی نوێ لەگەڵ خۆماندا ئەبەین
شارێک هەیەکەدێ ئیتر لەگەڵ خۆیدا ئەمباتەوە
ئەمباتەوەلای پەپوولەزویرەکانی نائومێدی
ئەمباتەوەنێو ژوورەبچکۆڵەکەی حەوشە
ئەمباتەوەتەنیشت سۆپا عەلادینەڕەنگ ڕۆیشتووەکەی جاریجاران
ئەمباتەوەنێو حەوشەکەی ئیمان و دڵداری و خەون
خەون بەکچێکی جوان و خەون بەعیشق و ئازادی
شارێک دێت و لەگەڵ خۆیدا ئەمباتەوە
شارێک هەیەڕۆژ نییەپێکەنینێکی نەسپێرێ بەزەردەگەلایەکی وەریو
هەناسەیەکی نەخاتەژێر باڵی تەیرێکی تەریو

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

وەک خۆی ئەڵێ ڕۆژ نییەدرکی گوناهێک نەچێ بەدڵی منداڵێکیا
ڕۆژ نییە"با"ی نائومێدی فوو نەکات بەقوتیلەچرای ماڵێکیا
ڕۆژی هەر وەک نووتەک وایە، سڵ ناکاتەوەلەمەرگ و لەخۆشەویستی ناترسێ
دەستی لەدەست ئەویندایەو
لەسەفەر و لەهەتاوەڕژاوەکانی باخچەی ژیان ناپرسێ
شارێک هەیەشەقامەکانی لەهەورەو کۆڵانەکانی لەزریان
پەیکەرێکەلەگزنگ و بەسەرهاتێکەبۆ ژیان
من نەسەبم لەشارێکی ئارەزووئەرخەوانییە، گوێزەبانەمبۆ ساز ئەکات بەئاوی ڕەش
من نەسەبم لەمێژوویەکی پرشنگدارەوەک چرای گەش
من کوڕی شارێکم ئەوا پەڵەهەوری نائومێدی لەنێوچەوانی منداڵ و
کوڕ و کچەعازەبەکانی خۆی ئەبەستێ
من کوڕی شارێکم تاریک، قەدیفەیی
بۆ ئەوەی دڵی کوکوختییەکم بۆ ڕابگرێت لەسەر گردی نائارامی ڕائەوەستێ.

نیسانی ٢٠١٠
کەنەدا

ژێرنووس :

- **گرانڤیڵ ناوی شەقامێکەلەشاری ڤانکۆڤەر.**
- **ئالا و ئاتین جگەرگۆشەکانمن.**
- **نێرگز هاوسەری ژیانمە.**
- **قوتابخانەی زێوەر قوتابخانەیەکی دوا ناوەندییەلەکەرکووک.**

•ڕەحیماوەگەڕەکێکی کوردنشینی شاری کەرکووکە،هەروەها شۆڕاو گوندێکەلەنزیک شاری کەرکووک شوێن و مەنزگای باب و باپیرانی نێرگزی هاوسەرمە.

• دوو شاخن لەباکووری شاری ڤانکۆڤەرن.

تێبینی : ئەم شیعرە لە ڕۆژنامەی هەواڵ ژمارە ٤١٩ ی ساڵی ٢٠١١ بڵاو کراوەتەوە.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەکەم............ عەبدولڵا سلێمان (مەشخەڵ)

جەنگەکان دەست پێئەکەن

لەجەنگەکانەوەخۆشەویستی ئەگەڕێتەوەلامان
پشت بەدارێکەوەئەدا
کزەبایەک یەخەی کراسەکەی دێنێ و ئەبا
بەنهێنی ناوی دەزگیرانەکەی ئەهێنێ
بۆ چوونەفوتابخانە لەسەر منداڵەدراوسێکانیانئەوەستێ
لەڕۆژانی هەینی ئەچێتە حەمام و
بانگ لەناترێک ئەکات و لیفکەبەپشتیا بهێنێ
لەجەنگەکان کچەکان سواری پاسکیل و گوێدرێژ و خەفەت ئەبن
بەشوێن پیاودا ئەچن مراز و ناو لەپ و قاوەو بەخت ئەخوێننەوە
کچەکان لەجەنگەکاندا بەخەیاڵ دەستپەڕ لێئەدەن
بێئەوەی کەس هەستییان پێبکات لەگەڵ تەنیایی ئەخەون و
لەگۆشەیەک لەگەڵ خەم و لەگەڵ ئازار ئەمێننەوە
وێنەی پیاوەقۆز و جوانەکانی نێو گۆڤارەکان لێئەکەنەوەو
بەدیواری مووبەق و ژووری خەیاڵ هەڵیان ئەواسن
لەجەنگەکان ئایینەکان لەنێو کوخ و کەلەبەرەتاریکەکانی ڕوح دێنە دەرێ
سەر هەڵئەگرن و لەئەشکەوتەتەریکەکان ئەبنەوەکوڕی موعجیزە و ئەفسانەکان
دەستی پێغەمبەرەکانیان بەدەستەوەو
لەمزگەوت و لەکڵێسا و پەرستگاکان ئەگەڕێن بەشوێن جەوانی و هەرزەکاری
لەجەنگەکان ئاییینەکان ڕەنگاوڕەنگن

وەکو ڕەنگی خوا پەرستی و فیداکاری
لەجەنگەکان شیعر سەرمان لێئەدات و ئەمانداتەدەست وشەوەو
بێئەوەی هیچ پێبیزانین ئەبین بەئەندێشەو دووکەڵی خۆڵەمێش
ئەبین بەهاودەمی گوڵەکوژراوەکان
لەجەنگەکان هەموو دێینەوەسەر شۆستەی بیرکردنەوەو
بەئارامی و بەئاسایش ئەمانەوێ ببین بەباڵندەو بفڕین
ئەمانەوێ لەم دۆزەخی کوشتارگایەبڕژین،نەمرین.
جەنگەکان دەست پێئەکەن
ئێمەش لەنێو ئینجانەکانی ئیمان و ئایدۆلۆژیا
چاوەڕوانی دەستی ناسکی خانمێکین تا بەئاوی خۆشەویستی ئاومان بدا
لەجەنگەکان ئەبین بەدار ئەرخەوان وداری لاولاو
بەبەژن و باڵای کچەکان ئەئاڵێین و دەم ئەنێینەگۆی مەمکیان و ئەیانمژین
چی لەمژینی مەمکی خڕ و پڕ و توند و تۆڵ بەتامترە؟
چی لەڕاموسانی ناوقەدی ژنانی دوای کارەسات بەچێژترە؟
کەجەنگ دێ و شار ئەداتە پێش،خانمەکانی نێو بارەکان
بەژێرکراسی کورت و تەنکەوەئەچنەسەر شەقامەکان و
کەڵەپەنجەیان بەنەریت و کلتورەکان نیشان ئەدەن
کەجەنگەکان بەرپا ئەبن کێ لەسێکس و لەمۆراڵ و خۆشەویستی ئەپرسێ؟
لەجەنگەکان خواداکان گوێ لەکەس ناگرن
دوعا و نزاکان نابیستن
گوناهەکان هەموو بەبەرگی سپیەوەلەبەردەم نیشتمانا دەست ئەکەن بەسەما وسەفا
کە جەنگەکان دەست پێئەکەن دارستانەکان کاتیان نییەبۆ خوێندنەوەی چیرۆک و

به باوەشێك له فەناوه نیشتمانی زویر ماچ دەکەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

گێرانەوەی بەسەرهاتەکانی گەڵا
ڕووبار مۆڵەتی نییەجەستەی کچەقەیرەکان بگرێتەخۆی
لەجەنگەکان شیعر لەخۆی یاخی ئەبێ
کچەکان لەمەمکی خۆیان
نیشتمان لەحیکایەتەکانی غەدر و جەنگیش لەخودی خۆی!

نیسانی ٢٠١٠
کەنەدا

مانیڤێستی عەشق یان بۆنی سەفەر

ئەترسم نەتوانم دوا شیعری مانیڤێستی عەشقم بنووسم
نەتوانم داوای لێبووردن لەو جگەرەیەبكەم
كەبڕیار بوو بەدەم ڕێكردن بەنێو لالەزارەكانی خەما بیكێشم و نەمكێشا!
چەند لەسەفەرەكتوپڕەكان ئەترسێم چەند
كتوپڕ وەک كۆچی دوایی فانۆسێكی پرتەپرتكەر
وەک وەستانی دڵێكی پڕ خۆشەویستی
خۆ بڕیار بوو باران دەستی لەدەستما بێ
پەنجەكانی بەنێو خەونەكانمدا بگێڕێ و بڕۆی گەڵایەک هەڵبگرێ
چاویلكەیەک بداتەدەست پەڵەهەورێكی چاوكز و
نینۆكی وێنەیەک بكات
خۆ بڕیار بوو پەیكەرێک لەپێكەنین بێ و
مۆمیكی پشت كۆم بكا بەكەفیلی خۆی تا لەڕۆژانی كۆتایی هەفتەكانا
بڕوا خۆی تەواو مەست بكا و بۆ كچەنیمچەڕووتەكان
ئەو حیكایەتانەبگێڕێتەوەكەكەس ناوێرێ باسیان بكات
بڕیار بوو بەو ڕۆژنامانەگوزەر بكەم كەبەسەر پردەكانی وشەبەرەو سێبەرەوشكبووەكان دەپەڕنەوە
لەتەمومژترین بەیانییەكی بنار كێوەسپییەكانی نائومێدی

قۆڵەكانم لێ ئەبن بەباڵ و ئەفڕم. سەرم ئەبێ بەگۆی زەوی و چاەوكانم بەپەنجەرە
هەتا ئەچم تەنیاییەک ئەدۆزمەوەهەر كتومت لەخۆم بچێ
هەتا بۆنێک ئەدۆزمەوەهەر لەبۆنی سەفەر بچێ
هەر لەبۆنی شیعر و فڕینی تۆ بچێ
بۆنی سەفەر ، تەنها و تەنها وێنەكانی ناو ئەلبوومەبێنازەكانئەكا بەنیشتمانی خۆی
بۆنی سەفەر لەبۆنی باڵندەئەچێ، لەو بۆنانەی دایكم ئەچێ
كەباوكم لەسەفەرێكی وەرزەكانا بۆی هێنابوو
بۆنی سەفەر كێڵگەكانی خەونی كردم بەدارستانی تەنیایی
نیشتمانی بردم دایەدەستی پۆلێک مەلی ڕەنگاوڕەنگی ئاسمانەكانی خەیاڵم
دایكم هەتا مرد هەر دەیوت"ئای لەبۆنی ماڵئاوایی. وەی لەبۆنی جیابوونەوە"

*

دایكم مرد و دڵی نەهات بۆنی سەفەر هەڵبمژێ
دایكم مرد و نەیهێشت باوكم لەنهێنی خۆی و بۆنی سەفەر بگات.
دایكم بۆنی لەنێو ئەنگوچكی كراسەكەی ئەشاردەوە
چەندجار ئارابخا بینیبووی لەژێر درەختەقژ پڕنەكەبۆنی زەرد و بۆنی سەوز و بۆنی سووری شاردۆتەوە
چەندجار بەفێڵی ئاوهێنان بەتەنەكەبۆنی حەوشەو هۆدەكانی بردۆتەلای مەشخەڵەكەی باوەگوڕگوڕ

دایكم بۆنناسێكی سەیر و كچێك بوو پڕ لەتریفەو
لەزمانی گوڵ ئەگەیشت.

❊

خەونێكی بۆنكردووم بە بۆنی تەڕایی سپێدەكان
ئەچوو لەعەرشی خواوەندی بۆن ئەگەڕا
ڕۆژێك تەمی بۆن دایئەپۆشێ
كۆڵانەكان پڕ ئەبن لەفریشتەی بۆن
سەرتاپای خەون ئەبن بەچۆلەكەو ئەفڕن
سێبەر ئەبێ بەباڵندەو دار هەنارەكان لەدەوری ماڵی گومان ڕیز ئەبەستن
كانییەكان بە پرتاو هەڵدێن،توولەڕێگا ئەبێ بەمار
شاخەكان ڕەنگ و بۆی بیابان ئەگرن و ئاسمانیش ئەبێ بەقەقنەس
ئائەو ڕۆژە زریكەیەك بایەقووش زارەترەك ئەكا و هەتاوێك دێ و بۆ هەمیشەخەون ئەبارێ

❊

سترانێكی ڕەنگاوڕەنگ دێت و كلاقەیەك پەلكەزێڕینەی لەگەڵە
دەستی هەتاو ماچ ئەكات و لەبەردەمیا دەست لەكالان ڕائەوەستێ.
كراسێكی لەتەمی بۆن لەبەر دایەو نامەیەكی لەبۆن پێیە
"لەنێوان تۆ و شەنگەبیترین گوڵەجوانەكانی باخچەی خەیاڵ
لەنێوان تۆ و شەرابیترین سەرمەستی عەشق
لەنێوان تۆ و نەرمترین لەرینەوەی مۆسیقای ڕۆح

لەنێوان تۆ و خۆم، تۆم هەڵبژاردووە،ئەی درەوشاوەترین ئەستێرەی شەوەكاڵەكانی ئومێدم
ئەی ئاوازی سەفەر و بێكۆتاییترین ڕێگەم
وەرە..وەرەبا ختووكەی "با" بدەین
با گێلگەكانی ژیان پڕ بێ لەزاق و زیقی سەرخۆشیمان
با لەدرزی ڕووناكییەوەبچینەنێو نووری خوا
بالەدەلاقەی باوێشكی ڕووبارەوەپەی بەكون و كەلەبەری ڕازەكانی ماسی بەرین
با بەسواری كەشتی دوودڵییەوەزەریاكان بەرین بۆ مێوانی دەریاچەتاك و تەنیاكان.
ئەی گوڵەبەیبوون با بڕۆین لەسەر پشتی هەورێك زەماوەند ساز بكەین.

❊

لەبێدەنگی بۆن و شیعرا هەر بەتەنها عەشق هەیە
ژووان لەگەڵ ڕووناكی بگرێت و بۆنیش بكاتبەدەزگیران
پێكەنینی باخچەببا بۆ سەر گردی پەشیمانی
لەپەنجەرەی گومانەوەپاساری خەم لەسەر دەستی بچكۆلانەی بفڕێنێ
شمشێری خۆر بەدەستەوەو بچێتەشەڕی شەوەكان
سێبەرەكان بنێرێ بۆ ئاواییەكانی ئیمان و باوەڕەمەچەك زبرەكان

❊

وا لەنێوان شیعر و بۆن و تاراوگەیا
لەنێوان خەون و سەفەرا خەریكەنیشتمان ئەكا بەخۆشەویست

بۆن خەریکەقەسیدەیەک لەسەر تەنافی عەشق هەڵئەخا
مانیڤێستی خۆشەویستی ئەنووسێت و
لەو بەرزاییەکاکی بەکاکییەی خەیاڵا ، بێدەنگیی ئەینووسێتەوە
هەموو ڕۆژێ ئەبێ بەوشەی بێدەنگ و
ئەڕژێ بەسەر شان و ملی چیرۆکێکی فەرامۆشکراو
لەژێر چرپەی ئەو نهێنییەونبووانەی ڕۆژگارەکان
ئەبێت بەشووشەی هەورێکی سپی چەشنی خەونەسادەکانی منداڵ
ئەبێ بەشەوەتریفەییەکانی غەریبی و بەجریوەی چۆلەکەکان
بەترپەی پێی ڕەوەندەکانی سەرشەختەو ماڵئاوایی نەورەسەکان
ئەبێ بەهاییا هاییای نەیتیڤەکانی خۆرئاوا
ئەبێ بەخۆی بەڵام تەنها لەخۆی ناچێ.

*

لەچاوی بۆنەوەسەفەر کەشتییەکەبێ سەرنشین
مانگ ژنێکەسوێند بەسەری بۆن ئەخوات و زووش زووش ئەچێ بۆ پرسەی ئەو بەرانپیلەی
گرێکانی خۆی بەخشییەخەنجەرێکی خاڵی لەسوێند و لە گرەو
خاڵی لەگۆرانی و ئاواز
فرمێسکێکیش بەر لەوەی چاوی خۆشەویستی جێبێڵێ
پێش ئەوەی سەفەر بۆنی کات
لەبۆنی نیشتمان ترسا و هەڵاتەباوەشی خەیاڵ
فرمێسکێک پاشماوەی تەمی سەر ڕوومەتی بۆنەخەونێک
فرمێسکێک هەر لەسەر باڵی "با" دا هەیەو هەر لەئاوێنەی غەمەوەجوان ئەبینرێ

فرمێسکێک غەرق لەخۆشەویستی و ترس و شەرم
بەچاوانی ڕۆژگارمەوەورد ورد بەسەر لاشەی عەشقمەوە هاتەبارین
هاتەبارین و تا ئێستاش هەر بەلێزمەدێتەخوارێ.

٢٠١٠
کەنەدا

ونبوون

وەکو پاڵدانەوەی سێبەرێک لەبەر هەتاو
لەپەنای میهرەبانیتا خەیاڵەکان ئەخەمەبوخچەی سەفەر و خۆم ون ئەکەم.
باڵێک لە"با" قەرز ئەکەم و
ئەڕۆم بەسەر بۆنی ڕژاوی غوربەتا
بەسەر هەناسەکانی تاراوگە
دڵۆپەبارانەکانی تەنیاییم کۆ ئەکەمەوە.
ماچەکانم بەقەدەغەکراوی و نیگەرانییەوەدەق و نوشت ئەکەم و
ئەینێمەگیرفانی خەونێکی بێکەس
لەدڵتەنگیدا خەریکەغوربەتم پیر ئەچێتەوە
خۆم لێئەبێتەدەنکەزەنگیانەی دوودڵی یان بەهەورێکی پشتکردوو لەمتمانە
خۆمم بۆ نادۆزرێتەوە. کوێ بگەڕێم؟
تۆ ئەڵێی چی؟ بچم لەتوێی شینەخەونێک بۆی بگەڕێم
ئەو خەونەی قاچاخ و فیرارم تیایدا
تۆ چی ئەڵێی؟ لەنێو دڵۆپەبارانەکانی گومانا
ها؟ لەکەنارەکانی خەما؟
چی؟ لەلێواری ئۆقیانووسی سەفەر و ماڵئاوایی
بەڵێ چیت گووت؟ لەگەڕەکانی تاراوگەبۆی بگەڕێم

لەباڕەکان؟
لەفڕینی پەپوولەدا
لەپەنای فانۆسەکانی گومان
لەزەردەخەنەی کچانی ڤانکۆڤەرا
تۆ لەدواوە؟ لەیادەوەری منداڵیم
یان لەگۆرانییەغەمبارەکانی دایکم
خۆمم بۆ نادۆزرێتەوە
کۆی بۆ پەیکەم؟ لەشیعرا نامۆم بەخۆم و
نابینم قەت ئێوارەیەک مەقامێکی عەلی مەردان بێ و دامپۆشێ
لەرزی سەرمای چەنای چەند ساڵی تاراوگەم لەلەش دەرکات
قەت نەمبینی ڕوانینێکی نەشمیلی ئەم شارەبێت و دەست لەملی شیعرم بکات.
ئاخر چۆن خۆم بدۆزمەوە...منێک لەنێوان تاراوگەو نیشتمانا
دەستم لەدەست خەون بەربوو و ڕێگاکانیش فریویان دام
ئێستا نازانم من منم یان من خۆمم
یان خۆم منم؟

٢٠١٠
کەنەدا

ئەی خانم

تۆ هەر تەنها "با" ئەناسی
هەناسەکانتی پیا بنێری
هەر بە بۆن تەنیایی ئەدۆزیتەوە و
بەجۆلانەی گومانەوە خەریکی دیلانی کردنی
بە گەڵایەک لەهەناسەم باوەشێنی یادەوەری خۆت ئەکەی و
عەسرانیش لەفلکە سەرمەدییەکەی چاوەڕوانی
دۆدڵمەیەک لە ڕوحم بەدەستەوە دەگری و
زمانی فەنای پیا دەهێنی

❊

تۆ لەشەقامی ڕوانینێکمەوە ئەپەڕیتەوە و
پێیەک ئەنێی بەسەر چرپەکانی ڕوحم
وەکو شەختەی سەر ڕووی چاڵە ئاوێک خرچەی لێوە دێت و
دواتـر ئەبینـی خرچەکـان بەپـاژنەی بەرزی پـێڵاوی بێدەربەسـتییەوە نووساون
یەک دوو جارێک پێ بەزەوی فەرامۆشی ئەکێشیت و
ئەچیتەوە پاڵ درەختە بێکەسەکەی سەر کۆڵانی منداڵیمان

❊

تێکـستە پەیامێـک بە مۆبـایلێ عەشـق دەنێـری بـۆ مـن و کـوڕە بەستەزمانەکانی گەڕەک
بەوێنەکانی ڕۆژەکاندا ئەچییەوە و

بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەکەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

یەک دوو وێنەیەکـی سـەردەمی ناوەنـدی یـان ئامـادەیی ئەبڕێـت و جوانترینیان
لەتەک وێنەی کازم ساهیر یان جۆرج وسوف دائەنێی
خەون هەر بە گۆرانیبێژ و ئەکتەرە مەزەددارەکانەوە ئەبینی
بەخەیـاڵ ئەچیـتە بـاڕ و شـەوان لە دیـسکۆکانەوە بەسەرخۆشـی شـیعر ئەنووسی و
شەوە سوورەکانی حەوا و ئادەم ئەگێڕیتەوە بۆ کوڕە بزێوەکانی گومان

❊

تۆ شیعر ئەکەیتە سێبەری چاوەکانت و
چاویلکەی چاوەڕوانیت لەتەوقی سەر دائەنێی
پانتۆڵێکت لەغەددر و کراسێکی تەنکیش لەبێدەنگی دەکەیتە بەر
بەشەقامەکانی سەفا دێیت و ئەچی
مەمکەکانت وەک دوو کۆتر ئەنێریتە سەر دارەکانی ڕوانینی کوڕوکاڵ و
قژت ئەکەی بەهێلانەی ئەستێرەکان

❊

مەترسە لەتووڕەیی شیعر
شیعر لەژن و جوانی تووڕە نابێ
شیعر ئەوکاتە جوان و ئاوەدانە
کەژنێکی مەزەددار مێوانییەتی
شیعر ئەو کاتە تەژییە لەخەیاڵ
کەدوو مەمکی پڕ دێرەکانی شیر بدات
بەهەشت لەکوێیە لەکوێ

لەنێو قریوە و پێکەنینە
یان لەسیلکی قژی ئاڵتونیت
نا بەهەشت وا لەبۆنی ئەو مەمکە پڕانەتەوەیە
کەخواش سەری لەخوڵقاندنی سوڕماوە

❊

بەڕێگا پەلکەڕەنگینەکاندا مەچۆرە خوارێ خانم
با "با"یەک زەفەرت پێنەبات و
بەرلەگەیشتن بەخاڵی مراز گلت بداتەوە
مەبە بەقاسیدی خەون
مەچۆرە سەر پەیژەی تەم و سواری پشتی ئاسمان نەبی
تا غوربەتت لێنەچۆڕێ
تا دەست لەملی مانگ نەکەی
تا ئەستێرە لەنێو قژتا نەشارییەوە توانای بینینی تۆم نابێ

❊

بەگوێگرتن لە گۆرانییەکانی بەرد و
هەراوزەنای ساڵنامەیەکی ڕیش سپی
ئاگەی بە ناڵەی پەرداخ و
تریقەی بێڵچەیەک لەلێبوردەیی و ڕق
تەختەڕەشی ناو پۆلەکانی ئیمان و بێباوەڕی
فێرت ناکات چۆن لەسەفەر خوا ببینی
فێرت ناکات مەمکەکانت بنێیتە ناو دەمی شاعیر

❊

بەتێپەربوون بەپەنای سێبەرەکانی بێدەنگی و
بەکردنەوەی پەنجەرەکانی باوێشک و
دەست خستنەسەر دەمی خۆر و
خڕکردنەوەی تریفە ڕژاوەکانی مانگی مەمکەکانت خانم
بەناردنی نامەکانی تەریقبوونەوە و شەرم
ناگەیتە سەرسەکۆی جوانی و بەختەوەری
بەدانانی وێنەیەکی لەخۆت نەچوو لەفەیسبووکدا
بەچاتکردن لەگەڵ خواوەند و فریشتە و ئەهلی بەهەشت
تەریقەتت پێوەرناگیرێ لەخەیاڵ
زیکری جوانیت پێناکرێ
ناتوانی لەمێرگوزارەکانی بەهەشت ژوورێکی تەجاوزیشت بۆ مەیسەر بێ

❊

هەتا لەنێو چیرۆکێکی پێچراو بەتەم
لەنێو ژوورێک سیخناخ بەڕەمز و تاریکی دابنیشی
تاکو لەبەردەم شیعردا خۆت ڕووت و قووت نەکەیتەوە
هەتا مەمکەکانت نەنێیتە دەم شیعر و وشەی برسیم
تا باخچەکانی تەنیاییت لەنێو جزدانی متمانە نەهێنیەدەر
تا لەسەفەر بۆ یەکتری پێنەکەنین
تا لەکۆڵانەکانی غەدر و دڵشکان سەما نەکەین
نەدەمبینی و نەدەتبینم ئەی خانمە سەرکێشەکە

کانوونی دووەمی ٢٠١١
کەنەدا

چاوەڕوانی

ئەمڕۆ نییە و
میژوویەکە پەنچە تووتەی
هەست و نەست و خەم و خەندە و
یاد و بیرم داوەتە دەستی خۆشەویستیت
چەپک چەپک خەونەکانم بوون بە سێبەرێکی ڕژاو
بوون بەجەستەی هەڵتروشکاوی ژێر هەناسەی مۆمی کوژراو
لەسەر ڕێگای ئازادیدا پۆل پۆل کچ و کوڕی چاوگەش
بەچەپکە نێرگزی مژدە و بەمەشخەڵی ئارابخەوە لەسەر ڕێتن
ئەمڕۆ نییە و مێژوویەکە دڵی ئازادی و شۆریجە و ئیمام قاسم ڕەحیماوەم
دادەخوپێ و گشت ئێواران لەسەر کەلەکەی سێکانیان بۆ ڕزگاری یەکجارەکی
چاوەڕێتن
ئەمڕۆ نییە و مێژوویەکە ڕیشی خەمم بۆ ئەم شارە درێژ بووە و هەر نایتاشم
چاوی چاوەڕوانیم کز بوو و بەچاویلکەی ئومێدەوە هەر دەڕوانم
نەدەست بەسەر مێزدادانی هیچ سەرۆک و
نە تووڕەبوونی پەرلەمان
تەنها جارێ بۆ برسێتیت
نەبوون بە کولێرە و بە بەنان

ئازاری ٢٠١١
کەنەدا

زۆنی سپی...زۆنی ڕەش

ئومێدەکان بەڕیز بەشوێن یەکتردا دێن و لەسەر کورسی سیسبوونەوە دادەنیشن
چەند کاڵن وەختێ بەر لە فڕینیان ئەچن خیانەت لە دڵ ئەکەن و
لەنێو پەنجەکانی شەودا بەدەم باوێشک دانەوە جفرەی ئەستێرەکان ئەخوێننەوە
سەر ئەخەنە سەر شانی مانگێکی شکاو
بەبەردەمی شەوەکاندا دەستی غەدر و سوێند بائەدەن
بلیتی شەونخوونی بۆ ئاسمانەکانی دڵنیایی خەون ئەبڕن هەتا وەکو
لەگەڵ مەسیحە دەربەدەرەکانی ڕوحم بچن لەدەرگای یەئس بدەن
چەند ونن ئەو ماچانەی بەر لەئاشنابوون بە لێو و دەمی کۆستی مەراق کێشان
بێکەسییان قۆڵبەست ئەکرد و بەموئامەرەوە ڕەشەبایان دەنارد
بۆ سەفەرە نەهاتەکانی پێشوازی لە ئەهلی ئیرەیی و شەرم
لەمەودای نێوان خەیاڵی گەڵایەک و گێڕانەوەی بەسەرهاتی باخچەکانی نائومێدی
پیاسەکانم کراسێکی تەنک تەنک لەتەمی تار لەبەر دەکەن
لەوەجدی خەیاڵی خێرایی خەونێکا، گوڵێک لەسەر گۆڕی گومان دائەنێن و
عەشق ئەگرنە بەهەشت و داتاکانی سەرکۆڵانی زۆنی وەرینی کتێب و
داوەشانی قارەمانە شەرم لەخۆ کردووەکانی ناو ئەفسانەکەی گلگامش
لەسێبەری گرتنەوەی قوڵی شیعرێکا

لەتەنیشت پەڵە هەورێکی نامراد و تەزیوی دەست شێوەکارێکی بەدگومان
لەهێڵ و ڕەنگ
سەرخۆش بەکێل و بە گۆڕی زێوانێکی غەرق لە تاوان و گوناه
لەسەر پشتی ئێوارەیەکی ترساوی بەردەم مەسحەفێکی سپی
یەئس دێ و لەم خۆرهەڵاتی تاریکییەدا بۆنی میسک و بۆنی جەنگ و بۆنی
شکان
بۆ شەقامەکانی شەلاڵ لە شەرم و شەڕانگێزی و قەهر و خەیاڵ ئەیبرژێنێ
ڕووتبەرەوە لەبەردەم هەناسەکانی هەوری هاوینەی ئینجانەی پەژارەیی و
تەمی بزێوی سەر جادە تەڕەکانی نێوان عەشق و هەڵدانی کۆلارەی سەفەر
ڕووتبەرەوە...لەسەر باڵی شەوە لاقەکراوەکانی هەفتەیەکی سکپڕ
بەتراژیدیای سپی
ببە بە گۆرانی و بەسەرهات. لەبەردەم ئاوێنەی شیعرا ڕووتبەرەوە
تا کتێبێک لەسەر جووتبوونی خەیاڵ و وشە و ڕەنگ و دەنگ و هێما
لەسەر جووتبوونی ئومێد و نائومێدی ئەخوێنییەوە
خەونێکی سوور لەبەردەم شەهوەتی شەوا خۆی ڕووت و قووت ئەکاتەوە و
کراسێ لەهەور ئەپۆشێ
بەسەر ئەندێشەکانی خەم باز ئەداو بەگالیسکەی پێشبینییەوە دوورگەکانی
مراز بەسەر ئەکاتەوە
چرایەکی سکپڕ ئەگرێ بەدەزگیران
هەینییەکانیش چەند کاژێرێ لەسەر فەیسبووک ، سڵاو لەچەند شیعرێ
ئەکات
وێنەی گەنجی خۆی دائەنێ و چەند لایک و چەند کۆمێنتێک بۆ هەتیو
بوونی باران و
نەخۆشکەوتنی تەنیایی ئەنووسێت و سێ چوار حەزی جوان ئاد ئەکات

پەڕێک لەباڵی ئومێدم بەچاویلکەی دوودڵییەوە چاوکز چاوکز
شەقامەکانی بەر باغی زویربوون و
گۆڕەپانی ماڵئاوایی و شۆستەکانی گومان لەپاڵ یەکتر دائەنێن
وێنەی ئەگرتن بۆ بەردەم سەفەری شیعر و شەرم و شکۆ
منیش چەترێک لە نیگەرانی و باوەشێنێک لەترس بەنێو زۆنی ڕەش و سپی
ئەگێڕم و
ڕەهێڵەیەک لە وشە و ماچ وەکو تارا ئەدەم بەسەر ئاسمانی ڕوح
ئەندێشەیەک ئەسپێرم بە کۆچی ڕەوە ئەستێرەیەک
نامەیەک ئەدەم بە غوربەت.

ئازاری ٢٠١١
کەنەدا

تێبینی : ئەم شیعرە لە پاشکۆی ئەدەب و هونەری ڕۆژنامەی کوردستانی نوێ ژمارە ٧٤٣ ی ساڵی ٢٠١١ بڵاو بۆتەوە.

نەخشەکانی ڕێگای گەڕیدەیەکی تەنیا

بۆ هەست بەبۆنی سەفەر ناکەی ئەی موسافیر
کەخاک بوویێتە غەریبێ و
بەشەرمەوە نیگاکانی بنێرێت بۆ ژوانی ماچ و
یاسەمینەکانی حەسرەت بخاتە نێو ئینجانەکانی باران
کەڕێگا بەسەرمەوقولانج بێتە پێشوازی پەنجەرە و
بەردی ئەڵاس گەڵا دەرکا
بۆ هەورەکانی سەر دوورگەی تەنیاییت جێهێشت ...موسافیر
کەتۆ سەرت بەسەر سینگی دەریا کردوو و خەونت ڕواند
بەجۆلانەی باهۆزەوە دیلانێت بۆ گۆرانییەکانی غەم ساز کرد
لێم مەگرە ئەی موسافیری ونبووی هەناوی نەخشەکان
ئەی پاسارییەکەی ئاسمانی شیعر لێ قەدەغەکراوم
من پیرەگەنجێکی ئەغیارم دڵم نایەت لەنێو دوکەڵی وەهمەوە
بچمەوە کن زەردەخەنە وشکبووەکانی ڕەشەبا
دڵم نایەت ڕۆژنامە بێ وشەکان بەرم بۆ سەر مێزی نائومێدی
پیرە گەنجێکی ئەغیارم ئەی موسافیر
بۆن بەو نیگایانە بکە کە لێم ونبوون

دەستی ئەو تیشکانە بگرە کە بەدزی هەتاوەوە ئەچن لەباخچەی خەیاڵ
وێنە ئەگرن لەگەڵ قەفەس و کۆلانە و کوخە بێکەسەکانی پاڵ
دیوارێکی تەنیا و تەریک
دڵی ئەو کۆتر و دارمێوەم بۆ ڕازیکە وەختێ بۆڵە پەرسیلەیەک
ئەگۆڕنەوە بە گمە ڕەش و سپییەکانی قەراغ جادە چۆڵەکانی نزیک
ناسینەوەی وەرزی نەعناع
دەستی دڵم بگرە ئەی موسافیری خاڵی لەبۆن
کەی ساباتی هەناسەکانی ئیلیۆت و ئۆکتاڤیۆ پاز
دەبنە شوێنی سەرخەوشکانی دێوانەکانی غوربەت
کەبای غەریبی پەنجە بەنێو قژی گەڕانەوەدا دێنێت
بەچ چاوپۆشینێکەوە ماچەکانی خۆشەویستی سزا ئەدەی
ئەغیارم ئەی گەنجیی ئەغیارم
بەچ شێوازێک دەنگ و قریوەکانی ڕوح
لەپردی سیراتی خەما دەپەڕێتەوەو
بەبۆراقی خەیاڵەوە دەچێتە سەفەری گەڕیدەکانی تەنیایی
سێبەرەکانی ئیمان چۆن ئەنێریتەوە بەر خوێندن
بە چ مافێک مانگ زویر ئەکەی
خەم ئەخەیتە ناو تەرازووی دادپەروەرییەوە و
بۆنی ڕێگا و سەفەر ئەکوژی
ئەغیاری بەرەو کوێ ئەبەی
ترمۆسی عەشق چۆن پڕئەکەی لەقاوەی خەم
بەکوێدا ڕێگا ون ئەکەی

پەیکەرەکانی سەر ڕێگای چوونەوە بۆ لای تەنیایی چۆن ئەدوێنی
پیاسەکان چۆن لەسرە دەردەهێنی و ئەیانبەی بۆ کەنار دەریا و
پارکەکانی خاڵی لەگوڵ و دار و گیا
هەست بەبۆنی سەفەر بکە ئەی موسافیر
تۆ خۆت ئێستا بەشێکی لەبۆنی سەفەر
بەشێکی لە دڵشکان و پەشیمانی
قۆمەتێکی لە دوودڵی و بارستاییەکی لە گومان
ئاراستەیەکی لە گەشت و ڕەهەندێکی لە تێپەڕین
جۆگەیەک لەگلەیی و ئۆقیانووسێکی لەخەون

ئایاری ٢٠١١
کەنەدا

تێبینی :
•ئەلیۆت شاعیری ئەمریکی بەڕەچەڵەک بەریتانییە و ڕۆبەرت فرۆست شاعیری ئەمریکییە.
•ئەشیلۆس هێمایە بۆ کەشتی ئەشیلۆسی ڕۆمانی خۆرهەڵاتی دەریای ناوەڕاستی عەبدولڕەحمان مونیف.

تێبینی : ئەم شیعرە لە گۆڤاری نەوشەفەق ژمارە ٨٢ ی ساڵی ٢٠١١ بڵاو بۆتەوە.

ندی و بدی

لێم دەبووری ئەگەر بڵێم
هەرگیز مەمکی توند و پڕی وام نەدییە.
خۆ دەمبەخشی ئەگەر داوای ماچێک بکەم
خۆ پێمناڵێی وەی وەی لەو ندیو بدییە.

٢٠٠٩
کەنەدا

كەس وەكو من،
كەس وەك ئێمە تەنیا نییە!

بەگەڕان بەهەموو ئەستێرەكانی خەیاڵ و
سەركردن بە كونی ڕەشی هەسارەكانی بوونا
لەژێر لەرینەوەی ژێی گەشتی ڕەنگەكان، لە بۆشایی
لەپەنای هەتاوێكی پیر و خامۆش
كە تیشكە لاوازەكانی لەمێژە دڵی هیچ تاریكییەكیان ڕووناك نەكردۆتەوە.
لەچاوەڕوانی ماڵئاوایی ئەو بێدەنگییە گەورەیەی
جگە لە زمانی ڕەنگ و سەفەركردن
جگە لەزمانی تەنیایی زمانێكی تر شك نابات بۆ گفتوگۆ
تەنیایی گەمارۆی داوم
هەتاوە تاریكەكان لە كوێن ئەی گومان؟
كەتۆ دەستێكیت بە ماچكردنی ئەستێرەكانەوە گیرابێ و
دەستێكی تریشت خەریكی لاوانەوەی تریفە ڕژاوەكانی ئەو "مانگ"انە
بێت كە هێشتا نەدۆزراونەتەوە
لەكوێدا گەردوون پێناسەكەی فڕێئەدا و
دێت لەبەردەم عەشقێكی ئەزەلییدا ژیان ئەدا بەتاریكیی
تەنیاییم لە كوێیە بۆشایی؟

كە من لەكات ئاڵا بم و
شوێنیش بەند بێ بەچركەكانی بوونەوە
بۆ كوێ بڕۆم تا هاودەمێك بدۆزمەوە لەدەرەوەی كات و شوێنا
سواری پشتی خەیاڵ بووبێ و
لە تەنیاییە لەبن نەهاتووەكانی بوون
لەسەر ڕێگای كاكێشانی ئەوینێكدا
گوڵ دابنێ لەسەر بوونی ئەو مەخلوقە سەرسوڕهێنەرە تەنیایەی
ناوی لەخۆی ناوە مرۆڤ
لەتەنیایی خۆمدا ونم
دەنگم ناگات بەهیچ شوێنێك
چركە نامبات بەرەو باوەشی هیچ ئەستێرە و هەتاوێك
دێم جێگۆڕكێ بە هەفتە و مانگ و ساڵ ئەكەم
ساڵ دەكەم و بە چركەیەك و
ڕۆژیش دەكەم بەسەدەیەك
هەر بۆ ئەوەی گوێم لەدەنگی نەبیستراوی تەنیای خۆم بێ
هەر بۆ ئەوەی خۆم لە خۆمدا بدۆزمەوە
ئەوسا ئیتر ڕەنگە مەرگ مانایەكم لا پەیدا بكات
تا ئەو ساتە من تەنیام و
كەس وەكو من،
كەس وەك ئێمە تەنیا نییە!

تەمموز و ئابی ٢٠١١
كەنەدا

خۆ فڕێدان

لەلێواری تاریکییەوە وەختێ خونچەی مردن بەسەر داری ژیان دێتە بارین
بەهاوڕێتی حەوشەیەک لە بیرکردنەوە و
هۆدەیەک لە پێکەنین و
دەلاقەیەک لە تێڕامان
بەسەر جادەی عەشقەوە دێم
تـا لەقەراغ زەمەنەوە بە یـو تێرنێـک ئەچـمەوە لای بەرینـایی هەڵـدانەوەی کتێبەکان
ئەلبێشکێکی ڕەش وسپی بۆ پشووی سەفەر ئەنێرمە مەملەکەتی منداڵەکان
فتیلەیەک بۆ چرای هەناسەکان و
لیفکەیەکیش لەجودایی ئەدەمە دەست ناترەکانی غەریبی
لەسڕڕە درێژەکـانی دەرهێنـانی خەم هەر بەدرۆ شقارتەکەم فڕێ دەدەمە سـەر زەوی تـا لەهەڵگرتنەوەیدا
تەماشای ڕانی کچە تەنوورە لەپێکەی بەردەمم بکەم
بەدانیشتنەوە لەسەر بلۆکێکی چیمەنتۆ وێنە ئەگرم
بەمەرجێ ماسوولکەکانی شان و باڵی تەنیاییم دەربچێت و
لەپشتەوەش خەیاڵ واژووی لەسەر بکات
تاڵەڕێحانەیێ بۆنسز ئەنێمە بنا گوێم و
سەر لووتی شیعرم ئەکووتم
قاپقاپ دەکەمە پێی گریان
دوو دوو و سێ سێ وەرزەکان ئەبەم بۆ شانۆ و ئەو کۆنسێرتە قاچ ڕووتـانەی زەوقی فەنام پێی هەڵئەسێ
دارلاستیکێک لە چوپی ژمارە و پێوان لەمل ئەکەم

نیتاقێکی لێکدانەوە لەپشت ئەکەم و
لەناو بازاڕی سەفەردا شووتی شیعرە هەتیوەکان بەشەرتی چەقۆ ئەفرۆشم
بەدار گەزەکانی ستایش و سەرزەنشت هەڵئەگەڕێم
چەند پێڵاوێکی لاستیک و
دوو کۆنە مەنجەڵی فافۆن
ئەدەم بەنەفەرێ کەبابی غەریبی
بەپاسـکیلێکی سـێ تـایە ئەچـم بـۆ گەشـتی ئەفـسانە و حیکـایەتە تۆمارنەکراوەکانی ناو مێژوو
بەگژ ئەژدیهای لاستیک و
ماری دوو سەرەی فیشکەفیشکەری ناو کتێبی علوم دا دەچمەوە
هەتا ناوی عەسکەریم دێ و جارێکیتر فیرار دەکەم
خـۆم ئەکەمەوە بەشـاری تەزویرکـردنەوەی ناسـنامە و نووسـینی نـامیلکەی دەستنووس
بێئەوەی کەس پێمبزانێ ئۆپەرێتە شیعرییەکانم
لەسەر سەکۆ و شوێنی دامەی پیرەپیاوەکان دەردەهێنم
شەویش ئەچم پاڵ دەدەمە دار تێلە گلۆپ شکاوەکان
خۆم لەماشێن و شەقام و مرۆڤەکان ئەبوێرم و
سواری پشتی گەلابەیەک لەبێئاگایی ئەبم و ئەچم
تا لەخێراییەکی فرە خێرا خۆم فڕێ دەدەمە خوارێ و
ئەوسا دەمرم...
د..ە..م..ر..م..
م...ر...م...

ئەیلولی ٢٠١١
کەنەدا

عه‌شق

من به‌عه‌شقی تۆ چاوم ته‌ڕ ئه‌كه‌م
ئه‌ده‌م به‌شانما پریاسكه‌ی ئه‌وین
تریفه‌م خسته به‌ر نیگای جوانیت
بۆ چرپه‌ی ڕاز و ڕۆژی دڵ وه‌رین

كه‌ناری ده‌ریا جێگا ژوانمه
نازی شه‌پۆڵ و باڵنده ئه‌گرم
هه‌ورێك كه‌سێبه‌ر ئه‌خاته سه‌رم
وه‌خته له‌خۆشیا جووتێ باڵ بگرم

ته‌مه‌نێك له‌خه‌م ڕۆیی و تێپه‌ڕی
خه‌ریكه گه‌نجیم بیربچێته‌وه
له بیابانی ته‌نیایی ئه‌ژیم
خۆزگه مه‌رگ بێ و بمپێچێته‌وه

دیوارم هه‌ڵچنی له جه‌ور و تاڵی
پێم وابوو ئیتر نابمه‌وه مناڵ
كه‌له‌تاراوگه جه‌سته‌م بوو به‌گڕ
ئینجا كه‌وتمه‌وه یاد و گڕوگاڵ

من تۆم خۆش ئه‌وێ به‌قه‌د بیناییم
نازانم دڵت بۆچی وا ناڵێ
ئه‌زانی ئیتر بێ تۆ هه‌ڵناكه‌م
بێ تۆ هه‌م ته‌نیام هه‌م په‌شێو حاڵی

گومانم نییه له عه‌شق و هه‌ستم
شیعرم هێناوه بۆ به‌رده‌می تۆ
هه‌موو دینه‌كان به‌جێده‌هێڵم
بۆ چاوی ڕه‌ش و دڵی گه‌رمی تۆ

بناری شاخ و باوه‌شی گه‌رمی
باڵنده و شه‌پۆڵ به‌دڵ ئه‌سپێرێ

لەگەڵ گزنگا چاوم تەڕ ئەبێ و
هەزاران پەیام بۆ ژین ئەنێرێ

بڵێی دڵی من لەبری تارا
پەلكە زێڕینە بدات لەسەری
لەجیاتی ئەسرین گوڵ ببارێنێ
بەرچنی ئۆخەی بكاتە بەری

بڵێی ئاوێنەی ڕوخساری ئەمڕۆ
سیمای شەكەتم ڕاژەنێ دەم دەم
یان لەتاوێری بەرز و بڵندی
مەشخەڵێ بدات لە سیمای سەردەم

شوباتی ٢٠٠٢
- كانوونی یەكەمی ٢٠٠٣
كەنەدا

وێنەیەكی ڕەش و سپی نێو دەروونی پڕ سكاڵام

لەچاوەڕوانی ئاوی پێم داهات
سۆمایی چاوم بوو بەگۆمی خوێن
تۆ هەر نەهاتی ، نازانم بۆ چی
خۆ لەدووری تۆ نەجێم هەس نەشوێن..

گەڵای وەریوی پیرەدارەكان
شایەدی حاڵی تەنیایی منن
چیمەنی سەوز و جوانی ئەم شارە
هەموویان لەبەر چاوی من ونن.

كێڵگەی زۆر خەونم بۆ خۆم ئەكێڵا
ئومێدی زۆرم دەنایەسەر ڕێ
لەگەڵ هەر خەون و ڕاچەڵەكینێكا
مەرگی زۆر هیوام دەهاتەبەرپێ

قژی زۆر خۆزگەم ئەهۆنیەوە

بەختم یار نەبوو ئەکەوتم بەدەم
خۆ نائومێدی دڵی تەنیوم
بووم بەموعجیزەی ڕۆژگار و سەردەم.

بەگوێی ئاسمان و زەویم دەچرپاند
بەڵکەئەستێرەی بەختم بۆ هەڵبێ.
لەئاست لافاوی خەم و تەنیایی
دڵی بەدبەختم نەیتوانی هەڵبێ

زۆر جار چۆلەکەی خەیاڵ دەیجریواند
کۆشکێکی وەهمی دەبووەمێوانم
هەرگیز نەمتوانی دەستم بیگاتێ
حەسرەت لەتاوا جەستەی شێوانم .

گەلێک دەروازەم بەڕوودا داخرا
سەرم سووڕ دەما لەبەختی ڕەشم
بووم بە پارچەیەک لەبێئومێدی
بەدبەختی بووەهاوەڵ و بەشم

نەمزانی چییەخەندەو پێکەنین
دڵم نەیدیوەئاسوودەو خۆشی
مەراقم بووەیەک زەردەخەنە

لەبری قاقا ، زەجراوم نۆشی

ئێستا هەیکەلم گەنجێکی پیرە
شەو گارێکی ڕەش دەوری تەنیوم
خوێنم سەراتاپا خەم چڕینیەتی
نەک جەستەی تەواو ، کەمتر لەنیوم.

هاکا تەمەنم هاتەکۆتایی
لەگۆڕا شادی ببینێ دڵم
ئەوسا خەندەیەک بێتەسەر لێوم
ئۆخەیەک بکا جەستەی ژێر گڵم .

خەزانێک نەما نێتەمێوانم
بوومەنێچیری ئازارێکی سەخت
هیوایەک نەبوو نووتەکی عومرم
دەستەمۆ بکاو بنۆێ لەگەڵ بەخت

بە پەیژەی گەلێ خەونا سەرکەوتم
هیچ ئاستەنگ نەما نەیەتەسەر ڕێم
چی ئەبوو ئەگەر لەگەڵ ئەوینما
سوجدەی بردایەخۆشی لەبەر پێم

من بەد گومانم لەتەزرەو باران
نەمامی گەنجیم بۆتەخۆڵەمێش
چ كارەساتەلەئینجانەی بوون
بڕاكێ عومرم لەنێو خەم و ئێش .

ڕۆژگارێك ژیام ، تاڵ و سوێر تێكەڵ
سەرتاپای ژینم شەپۆڕو خەفەت
لەتاو ئازاری دەردی تاراوگە
بووم بەپیرێكی پەكەكەوتەو كەنەفت

خۆزگەسەد خۆزگەبۆ تەنها یەكجار
زەمەن ڕێم بدا بچمەوە دوێنێ
ئەوسا ئەمزانی بەچ زمانێ دڵ
عەشق و ژیان و جوانی ئەدوێنێ

ئابی ٢٠٠٢
تاران - ئێران .

چوار كورتە گۆرانی

بۆ ساڵیادت ئەی شارەكەی سلێمانی
ئەبمە مۆم و
تۆش بزە و خەندەی لێومانی

بۆ دهۆكی جوان و دەلال
خوێنم دەكەم
بەروبار و تاڤگە و شەلال

لەبۆ قەرات و منارەش
چیم پێبكرێ دەیكەم ئەگەر
ملم بدەن لەقەنارەش

بۆ دڵ و خۆر و قودسەكەش
دڵم دەكەم بەشەقام و
عەشقیشم دەكەم بە نۆبووك
تاكو هێزم تیا بێ دەڵێم
سڵاو لەتۆ سڵاو كەركووك

كانوونی یەكەمی ٢٠١١
كەنەدا

مەستی و شەراب

كەسەرخۆش بم توخوا گیان بگرەدەستم
دڵت با بلاوێنێ هۆش و هەستم
كەمن پەروەردگار پێی بەخشیم شەراب
قەسەم بەمەستی بەچاوی تۆ مەستم

كەدیت زەردەپەڕ ئەمهێنێ بەلادا
نەكەی پەرچەم دابهێنی بەلادا
دەیان ساڵەلەدوای ئەوینت وێڵم
سەری عیشقم نەدەی بەدەست جەللادا

كەخۆر ئاوا ئەبێ و شووشەم بەتاڵە
ئەڵێن كوانێ لەكوێن ئەو چاوەكاڵە
كەتۆ دوور بی لەمن تاوانم چییە
هەنگوین بخۆم لای من بێ تام و تاڵە

شەراب ناخۆم ئەوەشەرابەئەمخوا
دەڕووی خۆت وەرمەگێڕەگیانەتوخوا
كەمن بەشەرابی ڕوانینت مەست بم

ئیتر مەی و شەراب چی لێبكەم توخوا

كەخوا خوڵقاندمی بۆ كەیف و خۆشی
گووتی تا ئەمری با شەراب بنۆشی
ئەگەر شەوێ بنووی بێ مەی و شەراب
دڵت نامۆ ئەبێ بەجۆش و خرۆشی

دڵم مەستەهەر وەک خۆم مەستم بەمەی
شەرابم نۆشی و عیشقم دوورەلەوەی
بەئەشئەی دڵ هاتمەسەر جۆش و سەما
مەڵێ كوا ئاهەنگ كوانێ مۆسیقا و نەی

شوباتی ٢٠١٠
كەنەدا

تەنیایی و شیعر

بالای عەشقم بلندەوەک بالای هەور
ئاپوورەی خەون ئەمداتەبەر بۆ مالئاوا
کۆچێک ئەکەم هەر تەنیایی هاوڕێمەو بەس
بەرەو دوورگەزۆر تەنیاکانی خۆرئاوا

چ خەیالێک ئەمخاتەسەر لەپی باران
لەبەردەم کام قەتارەی غەم دڵ ئەبەزێ
کام پەرسیلەی خۆشەویستی بنێمەدەم
تاکو ڕوحم بەشەتاوی تۆ بتەزێ

دەمم پڕ بێ لەوردەئاونگی خەیاڵ
هێشتا ئاسمان خۆی ناکا بەنیشتمانم
لەشارێکا کەوتمەشوێن کۆلانەکانی
تا لەسیلەی نیگایەکتا دەرچێ گیانم

هەتا توانیم هەر هەورم کرد بەدەزگیران
کەچی کچەقەیرەکانم لێ هاتنەدەنگ
کاتێ نامەی دڵداریشم نارد لەبۆیان
ڕایان کرد و وشەکانمیان خستەبەر جەنگ

لەسێبەردا دڵم لای تیشکی هەتاوە
لەگۆرانیش من قارەمانی دڵداریم
چ شەوێکەو دەرگاکان دەخرێنەسەرپشت
تاکو بفڕن بالندەکانی بێداریم

ئێمەگەردین دەبینەوەبەگەرد و تۆز
دەبێ بەهای ژین و مرۆڤ لەچیدابن
بۆچی خەندەهەندێ لێو دەکا بەمۆلگەو
هەندێکی کەش قوربانی دەم ڕەشەبابن

هاتنەسەر ڕێم گەلێ باخچە و کەناری جوان
دڵم نەهات بشکێنم دڵی ناسکیان
گەلێ کیژی سینگ مەڕمەڕی و بەژن زراڤ
دەستیان هێنا قۆڵ بکەمەقۆڵ و باسکیان

وێنەی گەلێ بەهەشتم دی سەرم سوڕما
بۆچی خەڵک عەودالن بەشوێن بەهەشتا
بەهەشت نەلەژێر پێی دایکەو نەلەئاسمان
بەهەشت خەیالەو چێژێکەوا لەلەشتا

سەرەتای تەمموزی ٢٠١٠
کەنەدا

ئاشت بوونەوە

چ حەوەجەت بەدەستەوەگرتنی سەبەتەیەک گلێنەیە
کەبینایيت وەک قوڕی شل پەنجەرەکانی بینینی سواخ دابێ
بەدەست بەتاڵییەوە لەدەرگاکانی نائومێدی مەدە
کەتۆ چەپکێ هیوات خستبێتە ناو گیرفانی دڵەوە
ئەی مەفتوونی خەون، ئەی نیشتمانی عەشق
دەبێ سەفەری مەعشوقەکەت چەند لەبەر دڵ گران بووبێ
چ ئارامییەکت بردۆتە ماڵی جوانی
وێنەی چ ئەدمیراڵێکت بەدیواری سەفەرەوە هەڵواسیوە
لەقیستڤاڵەکانی مەرگا سەمات لەگەڵ چ وەرزێکی بێڕەنگ کردووە
میزاجی کامە سەفەرت خوێندۆتەوە
ئەی مەعشوقی قەلب، ئەی پەروانەی وەجد
سەراسیمانە چ شاگەشکەبوونێکت هێناوە بۆم
بەباڵی چ زەردەپەڕێکەوە بە ئاسمانەکانی ڕوحدا فڕیت
شیعرت بۆ چ نیشتمانێک هۆنیوەتەوە
"لەبنبمیچی هەورێکەوە سەرابی گلکۆی خۆم بینی
تەنیا و تەنیا تۆراو لەنەغمەی پەپوولە و
لەفڕینی نائومێدی و لەگریانی بۆڵە پەرسیلەی جودایی
تەنیا و تەنیا پشت لە شڵپەکانی شەپۆڵ
ڕوو بە قەسیدەیەک لە ماچ

کەرنەڤاڵێک لە ئیرەیی بەدەورەوە
بۆنی بەدەست ڕەهێڵەوە ئەخستە نێو قووتووی بیرکردنەوە و گومان
بەرانپیلێک لە بێکەسی ئەدا بەسەر چاڵوچۆڵمی ڕاستەڕێگانی مردن
لێی نووسرابوو " من بیر ناکەمەوە ..کەواتە من نیم...سەرخۆشێک"
سەرابی گلکۆم جێدێڵم و ئەچمە سەر دارگەزی ڕوانین
چاویلکەیەک لەتریفە لەچاو ئەکەم
ڕۆژنامەیەک لەڕۆژنامە بێ وشەکان ئەکەم بەسفرەی خواردن و
کێکێک لە ئاسوودەیی دەنێمە سەر مێزی وەهم
گریمانەیەکی بێعار و
گوێسوانەیەکی زویر لە چۆلەکەی فڕیو و
هەورێکی قەڵس بەهەتاو و
شەقامێکی لەتوپەتکراو بانگێشتی گفتوگۆ ئەکەم
حیکایەتی ئاشتبوونەوە دەخوێنمەوە
ئاشتبوونەوەی مەرگ و ژیان
ئاشتبوونەوەی نیشتمانیکی کوژراو وشاعیرێکی مەنفاخنکاو"
من نامەوێ ئاشت بمەوە ئەی نیشتمان
ئەوە نییە بەسەر تەرمی مەستی و شەراب
ئەچن گوڵ ئەبەن بۆ دۆزەخ
عەشق ئەدەن لە سێدارە و
خواش لەتاوان هەڵئەکێشن
ئەوە نییە سێبەرەکانی بەختەوەری ئەکوژن
ئازادی ورد و خاش ئەکەن

لەدوورەوەش كەدەستیشیان بە شیعر ناگات
هەناسەی سارد هەڵئەكێشن
ئاشت نابمەوە ئەی نیشتمان ئاشت نابمەوە
سوێندم خواردبوو گەر بێمەوە بتبەم بۆناو باخچەكانی خەون و ئومێد
پیاسەی ناو كۆڵانەكانی تاراوگەت بۆ بگێڕمەوە
هەر پێكەوە بەسەر مەملەكەتی خەون
پەنجەرەكان پڕ كەین لە خەندە و ڕووناكی
جەستەی ژیان بەسەر بەختیاری بگێڕین
سوێندم خواردبوو هەر پێكەوە بین بە ساقی
ماڵەوماڵ شووشە مەی و پیاڵەی شەرابی خۆشەویستی بگێڕین
نا...لێمگەڕێ ئاشت نابمەوە ئەی نیشتمان
ئاشت نابمەوە.

كانوونی یەكەمی ٢٠١١
كەنەدا

لەرزین لەبەردەم سەرسامیدا

ئەگەر بڵێم خۆشم ئەوێی
تاوانبار نیم
لەبەردەم گەورەیی عەشقا
نازانم چیم
هێندەنەبێ بەختەوەریی لەچاوی تۆوەئەبینم
تۆم لێ دوور بێ، وەكو كوێر وام
هیچ نابینم.

*

گەلێجار لەخۆم ئەپرسم
ئەبێ خۆشەویستی چی بێ
هەست و سۆزەیان چاوی تۆ
زۆر كەڕەتیش لەنیوەشەو
وەئاگادێم بەناوی تۆ
ئەشەو تەنیاییم دەبات و
ئەڕۆژ دەبێ بەهاودەمم
لەم بێ تۆییەترسناكە
ناوت دێنم پڕ بەدەمم

*

جارێكیان بەكچێكم گووت خۆشم ئەوێی
وتی تۆ وەكو برامی
گووتم ئێ گوناهم چییەلەم شەوەزەنگەتاریكە

تۆ تەنها خۆر و چرامی

❊

لە پەیمانگا كچێك هەبوو
جوان هەر وەكو دەنكەترێ
لەو كچانەی هەم تریفەو
هەم شاجوانیان پێ ئەوترێ
ویستم پێی بڵێم تۆ جوانی و حەزم لێتە
هەتا ئێستاش هیچم نەگووت
دەترسام پێم بڵێ شێتە

❊

جلی كوردی بپۆشە
قەشەنگی بەو جلەوە
شازادەی ناو جوانانی
بەدەم پیاسەی ناو پارك و دەستەی شل و ملەوە
هەرچی جوانی خوا هەیە
لەتۆدا كۆبۆتەوە
تۆ ئەو سیحری شەنگییەت
جێم مەیەڵەلەخۆتە

❊

بڵێ بەچی ئاشت ئەبیەوە
داوای لێبووردنت لێ بكەم
ماچت بكەم، یاخود دیاری بهێنم بۆت
تۆ بۆ ئاوا بێ ئەندازەدڵ ناسكی
هەم ئازاری من ئەدەیت و هەمیش هی خۆت.

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)

❊

كتێبێكم لەخۆشەویستی تۆ پێیە
وشەكانی لەباوەشن و
لاپەڕەكانی لەماچن
دڵم نایەدەستی لێدەم
ئەڵێم نەوەك لاپەڕەكان پەڕپەڕ بن و
لەتوێی كتێبەكەلاچن.

❊

سەرزەنشت ناكرێم، دڵنیام
شیعر بنێرمەبەر دەرگای
ژنی نەشمیل و ناسك و ئاڵ
باوەڕ بكەن نەخوا و نەكەس لۆمەم ناكا
بۆ ژنێكی سینگ بەرز و تەڕ
شیعر بكەم بەمۆڵگەو ماڵ

❊

خەتام نییەكەسەرنجم بەلای ژنی جوانا ئەچێ
چەند بێ گوناهم خودایە
وەختێ ئازارێ ئەبینم
نەك هەر هۆشم، زمانیشم لەگۆ ئەچێ

من لەبەردەم جوانی ژنی شۆخ و شەنگا
ژنی پەری ئاسا لاڵم

ئەو ساتانەمەگەر هەر شیعر بتوانێ
گوزارشت بێ لەهەست و سۆز و لەحاڵم

وەختێ جوانێ دەرئەکەوێ لەبەرچاوم
ئیتر لەیادم نامێنێ
شاعیرم یان چییەناوم

تائەوپەڕی لەزەتبەخشین ئەڕوانم لێی
هەر لەتەوقی سەرییەوەتاکو نووکی پێی

*

ئەم نەورۆزە
جلی کوردی ئاڵو واڵام بۆ بکەبەر
خۆت لەتەلی جوانی بدە
لەنووکی پێ تا تەوقی سەر
با تێر بۆنی نێرگز بکەم
هەڵمژم بۆنی سینگ و مل
تۆ نازانی ئا بەو جلەکوردییانەوە
چەند نازداری، چەند شل و مل

*

شاگەشکەبووم ئەو سینەبەرزەتم بینی
مەست بووم بێ خواردنەوەی شەراب
کەدەرکەوتی ڕوحم هاتەلەرزین کەچی
لەپڕێکا ون بووی لەبەرچاو وەک سەراب

کەهێند تەڕی
من چی لەدەریای شین بکەم
کاتێکیش کەجێم ئەهێڵی
توخوا ناهەقمەشین بکەم

بەئەندازەی ئەو جوانییەی چاوم بینی
دڵم لەرزی کەچی ئەمما
شیعرێکی ڕۆمانسیم نووسی
ئەو مەمکانەی سەر سینەشت
کەوتنەسەما لەبەردەمما

*

هیچ گومانم نییەکەتۆ فریشتە بی
لەم گەردوونەجوانیت بۆ من عیشق و تینە
کەخوا هێندەدەست ڕەنگینە
ئیتر بۆچی سەری کڕنۆش دانەنوێنم
بۆ جوانی تۆ و خوا لەم ژینە

*

گەر خوا تۆی ناردبێ بۆ لام
ئیتر شیعر و وشەو زمان قەت تاڵ نابن
کەخوا نووری خۆی لەتۆدا تواندبێتەوە
ئیتر خەیاڵ و فەنتازیا و جوانی و شۆخی
لەبەردەم پەیکەری جەستەت چۆن لاڵ نابن

*

وێنەت ئەسپێرم بەچاو و

لەخەیاڵا ئەتكەم بەشاژنی عەشق و
بەفەرمانڕەوای مەملەكەت
تۆ لەدەیجووری شەوی من هەتاوێكی بێ هاوتا بی
منیش ئەبم بەنەسیمێكی بزێو
لەسەرەخۆ ئەسمم جەستەی ژێر جلەكەت

❊

لەبەردەم قاوەیەكی سارد دانیشتووم و
ئەڕوانم لێت
تا لەنهێنی ئەو جوانییەت بگەم و
بێمەبەرپێت
تۆش ئازاد بەچۆن تێم ئەگەی
نەزان، گەمژە، عاشق، یان شێت

❊

من چیم هەیەبێجگەلەوشەو خەیاڵ و
بێجگەلەسەما و لەبەستە
خۆت پێمبڵێ جوانیت بۆ من دیاریی خوایە
بۆ تۆش تەمی شەنگی جەستە
من مەخلوقێكی جوانگرم
لەبەردەم تۆ و پەیكەری جوانی زەبوونم
ڕەنگەئێستاكەبزانی
چییەمایەی شیعر و بوونم.

٢٠١٠

كەنەدا

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەكەم............ عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)

پرۆفایلی عەبدوڵا سلێمان(مەشخەڵ)

* عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ) لەساڵی ١٩٦٤ لە شاری کەرکوک لەدایک بووە.
* خوێندنی سەرەتایی و ناوەندی و ئامادەیی وپاشان پەیمانگای تەکنەلۆجیای لە ساڵی ١٩٨٦ هەر لە کەرکوک تەواو کردووە.
* لە سەرەتای هەشتاکانی سەدەی ڕابردووەوە شیعر دەنووسێ و لە زۆربەی گۆڤار و ڕۆژنامەکانی کوردستان و دەرەوەی کوردستان و سایتە ئەلەکترۆنییەکان شیعر و وتاری ڕەخنەیی ئەدەبی و سیاسی و جەماوەری بڵاوکردۆتەوە.
* بەشداری چەندین کۆڕی شیعری کردووە لە شاری هەولێر لە ساڵی (١٩٨٣) و لە کەرکوک لە ساڵی (١٩٨٥).
* سێ کۆڕی شیعری تایبەتی کردووە لە شاری ڤانکۆڤەر لە کەنەدا لەساڵی ٢٠٠١ و لە ساڵی ٢٠١٠ و لە کەرکوک لەساڵی ٢٠١٢
* لە ساڵی ١٩٨٧ لەگەڵ جەماڵ کۆشش و نەوزاد ئەحمەد ئەسوەد(هۆشەنگ) "حەلقەی ئەدیبانی کۆمۆنیست" دادەمەزرێنن و بۆ ماوەی سێ ساڵ ١٢ ژمارەی گۆڤاری ڕابەر دەردەکەن.
* یەکێک بووە لە دامەزرێنەرانی یەکێتی بێکاران لە کوردستان ١٩٩٢
* یەکێک بووە لە دامەزرێنەرانی حیزبی کۆمۆنیستی کرێکاری عێراق ١٩٩٣
* یەکێک بووە لە دامەزرێنەرانی بزووتنەوەی بنیادنانی حیزبی کرێکارانی کۆمۆنیست/ عێراق ١٩٩٨
* سەرنووسەری چەندین ژمارەی ڕۆژنامەی "دەنگی بێکاران" بووە لەنێوان ساڵانی ١٩٩٢ — ١٩٩٤ .
*ئەندامی دەستەی نووسەرانی گۆڤاری هانا بووە لەنێوان ساڵانی ١٩٩٧—٢٠٠٠
* ئێستاش هەژدە ساڵەلە وڵاتی کەنەدا دەژێت.

کتێبە چاپکراوەکان

* چرای شۆڕش شیعر (دەستنووس) ١٩٨٩
* دیوارەکان ئەڕوخێنین وەرگێڕانی بەشێک لە شیعرەکانی برێخت لە ژێر ناوی(دلاوەر حوسێن)(دەستنووس) وەرگێڕان ١٩٩٠
* چاوم لێیە شیعر ١٩٩٢
* چەند گۆرانی یەک لە جەنگەڵستانی ژیانەوە شیعر ١٩٩٢
* نامیلکەی (دەربارەی قانونی جەمعیاتی حکومەتی هەرێم) لێکۆڵینەوەدیداری سیاسی ١٩٩٣
* نامیلکەی (با ئاوڕێک بۆ دواوە تەکانێک بێت بۆ پێشەوە) لەژێر ناوی(مارف عوسمان) مێژوویی - سیاسی ١٩٩٣
* ڕژانی دڵۆپەکانی مەنفا شیعر ٢٠٠٥
* بیابانێکی پڕ لەدووکەڵ شیعر - وەرگێڕان ٢٠٠٦
* گوڵەمۆرەکان منداڵان -چیرۆک- وەرگێڕان ٢٠٠٦
* ئەڵاس شیعر - وەرگێڕان ٢٠٠٧
* ئاکشن شانۆگەری - وەرگێڕان ٢٠٠٨
* لولا و سەگەکەی منداڵان - چیرۆک - وەرگێڕان ٢٠٠٩
* دڵی سەرباز شانۆگەری — وەرگێڕان ٢٠٠٩
* ڕاکشان لەتەنیشت تارمایی نیشتمانەوە شانۆگەری ٢٠١١
* کۆمەڵێ دەقی شانۆیی و چاوپێکەوتن -شانۆگەری و چاوپێکەوتن— وەرگێڕان٢٠١٢

كتێبی ئامادەبۆ چاپ

* ڕۆیشتن لەژێر نمەبارانی وشەدا شیعر
* بەباوەشێک لەفەناوە نیشتمانی زویر ماچ ئەکەم شیعر
* لە پەنای ئێوارەیەکی مەخمەلیدا..گووتمان دیدار و ووتار و وەرگێڕان
* لەژێر دووکەڵێکی ڕەشدا بیرەوەری کارەساتی ڕۆژی هەولێر
* فیفوخان و هاوڕێکانی شانۆگەری - وەرگێڕان
* پاسارییەک گشت سبەینان ئەڵێ سڵاو چیرۆک بۆ منداڵان – وەرگێڕان
* لەبەردەم خۆرئاوابووندا پێم دەگووتی خۆشم دەوێی کۆی بەرهەمە شیعرییەکانم ١٩٨٣ – ٢٠١٢

ناواخن

- پێشکەشە
- پەیوەندیم لەگەڵ شیعردا دانپیانانەکان
- بگەڕێوە دوو قسەم ماوە بۆ وتن
- قەسرین لەبەردەم نەخشەکانی بەرائەتدا
- گەلەرییەک لەخەتا و پەشیمان بوونەوەیەکی درەنگ
- پێکەنینێکی قەدیفەیی
- نیشتمانیک لەخەون و نەوەیەک لەفەنا
- وتەیەک لەبەردەم حەزرەتی مردن
- پۆترەیتی حوجرە پیرەکان
- تەریقەت لە ئاشوبگاکانی غەریبی
- کێن ئەوانەی چیرۆکەکانی خوا ئەنووسنەوە؟
- کۆدی پڕبوون لەمیهرەبانی
- دوعایەک گەورەتر لە دوعا
- منداڵتر لە پیریی
- من بەفەنا موعتاد بوومە
- لەدەرەوەی حیکایەتەکانی فەنا
- لەشەواندا دەبینە تەمتومانی عیشق
- پێچکردنەوە لەبەردەم خەیاڵەکانی "با"دا
- وەرزی بارینی باڵندە
- من و "با" و تابلۆیەکی سوریالی

- چەند نموونەیەک لە شیعری کۆنکریتی یان شیعرە وێنە
- پیریم جووتی کڵاشی ڕەشی لەپێبوو وەختێ دەرکەوت
- خەونە ئالووسییەکانی شاعیرێک
- فانۆسێک لەنێو خەونێکمدا ونبوو
- خەونێکی شکاو لەنێوان "No"یەکانی من داواکانی تۆدا
- لەسێبەر ئەو دارە ڕادەکشێم کەپێی ئەڵێن داری خەون
- نەخشەی شارێک نقووم لە شیعر و هەتاو
- وردە وشەکانی دڵ
- ڕەشستان
- سەرنشینانی ئەو کەشتییەی ڕۆژێک ناوی لێنرا زەمەن
- ئێوارەیەک تیایدا دەگەڕێمەوە
- ئای کەچەند تەنهای نیشتمان
- بەشوێن بێدەنگیدا
- من پیاوێکم سیخناخ لەتۆ
- ئەو- من- ئەو لەخودێکی بێدەنگدا
- چەند وێنەیەکی کەمدوو
- ئێمە و مرۆڤ...مرۆڤ و ئێمە...وێرانە مرۆڤ
- ئەمەوێ منداڵ ببمەوە
- ئەستێرەکان ڕەشپۆشن..سەردەشت ئاوای گووت
- شارێک دێت و شاعیرێک بەسەر ئەکاتەوە
- جەنگەکان دەست پێدەکەن
- مانیڤێستی عەشق یا بۆنی سەفەر
- ونبوون
- ئەی خانم

- نەخشەکانی ڕێگای گەریدەیەکی تەنیا
- ندی و بدی
- کەس وەکو من، کەس وەک ئێمە تەنیا نییە
- خۆفرێدان
- عەشق
- وێنەیەکی ڕەش و سپی نێو دەروونی پڕ سکاڵام
- چوار کورتە گۆرانی
- مەستی و شەراب
- تەنیایی و شیعر
- ئاشتبوونەوە
- لەرزین لەبەردەم سەرسامیدا
- پرۆفایلی عەبدوڵا سلێمان(مەشخەڵ)
- ناواخن

ئەو کتێب و بڵاوکراوانەی لقی کەرکووکی یەکێتی نووسەرانی کورد پاش کۆنفرانسی ئازادی بەچاپی گەیاندوون جگە لە گۆڤاری گزنگ کە بەردەوام مانگانە دەردەچێت

ز	ناوی کتێب	بابەت	نووسەر	وەرگێڕ	ساڵ
١٠٨	خوێندنەوەی چەند دەقێکی ئەدەبی و فیکری	خوێندنەوە	سامان محەمەد		٢٠١٠
١٠٩	هەرمێیەکانی فیرعەون	شیعر	ئەحمەدی مەلا		٢٠١٠
١١٠	تەونێك لە شیعر و وشە	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	مەحمود نەجمەدین		٢٠١١
١١١	١ ١ ١ نامەی سۆزداری	تێکستی دڵداری	کۆکردنەوە و ئامادەکردنی: حەمە سەعید زەنگنە		٢٠١١
١١٢	دانای کوێخا شەوکەت	ڕۆمان	موعتەسەم ساڵەیی		٢٠١١
١١٣	سەمای روح	کورتە چیرۆك	نەوزاد یوسف کاکەیی		٢٠١١
١١٤	سلێکوك هۆکلێر عاجباتیی هەشتەم	ڕۆمان	عەبدوڵڵا سەڕاج		٢٠١١
١١٥	خەزان و شنەی بەیان	شیعر	غازی ڕەشید زەنگنە		٢٠١١
١١٦	بزووتنەوەی ڕوانگە و شاعیرانی حەفتا و هەشتاکانی هەولێر	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	د.هیمدادی حوسێن		٢٠١١
١١٧	ئاوابوونی جەستە لە سەفەری دڵدا	شیعر	ستار ئەحمەد عەبدولڕەحمان		٢٠١١
١١٨	دەرگاکان	کۆچیرۆك	خالید مەجید فەتحوڵڵا		٢٠١١
١١٩	تەنیا لەبەر مەعاشەکەیە	کورتیلە چیرۆك	بەکر دەروێش		٢٠١١
١٢٠	گەشەکردنی زمانی منداڵ	زمانی منداڵ		و: د.ئازاد [illegible]	
١٢١	لە لووتکەی ئەدەبی ئەڵمانەوە	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	عومەر عەلی شەریف		٢٠١١
١٢٢	وازییەکانی رەشەگۆم	ڕۆمان	کاکە مەم بۆتانی		٢٠١١
١٢٣	شاری لە غەم ئاوسبوو	ڕۆمان	سالار ئیسماعیل [illegible]		٢٠١١
١٢٤	ململانێ لەگەڵ پرسیاردا	کۆدیدار	دانا عەسکەر		٢٠١١
١٢٥	ئەو نامانەی بۆ پیرێتی خۆم دەیاننێرم	دەق	سوارە نەجمەدین		٢٠١١

١٢٦	عامُ الصِّفو	شعر	صباح رەنجدەر	ترجمە: المهندس محمد حسین رسول	٢٠١١
١٢٧	ڕاکشان لە تەنیشت تارمایی نیشتمانەوە	چەند دەقێکی شانۆیی	عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)		٢٠١١
١٢٨	لقاءات تحت أشعة الحروف المشرقة	مجموعة حوارات	سردار زنکنە		٢٠١١
١٢٩	دزەکان	کۆمەڵە چیرۆك		ئازاد نەجم	٢٠١١
١٣٠	ڕووبەرێکی ڕەخنەیی	ڕەخنەی ئەدەبی	د. فوئاد ڕەشید		٢٠١١
١٣١	کتێب	خوێندنەوەی بیست تێکستی	جەلیل کاکەوەیس		٢٠١١
١٣٢	لە سۆاخی عیشقدا	کۆمەڵە چیرۆك	سەلمان شێخ بزێنی		٢٠١١
١٣٣	عومەر سەیفەدین	لێکۆڵینەوە		و. لە تورکییەوە:	٢٠١١
١٣٤	مەحوی ناسی	لێکۆڵینەوە	هیمداد شاهین		٢٠١١
١٣٥	بەیداخ	نۆڤلێت	حەمە کەریم عارف		٢٠١١
١٣٦	زایەڵەی ئاوەسپی	کۆمەڵە بەرهەم	ئا: بەکر دەروێش		٢٠١١
١٣٧	بازاڕی ناوخۆیی	ڕۆمان		و: بورهان ئەحمەد	٢٠١١
١٣٨	ڤلادیمێر سیمۆنەڤیچ ڤیسۆتسکی	وەرگێڕان		و: لە رووسییەوە:	٢٠١١
١٣٩	پەنجەرە بچووکەکان	چیرۆك	ئازاد عەبدولواحید		٢٠١١
١٤٠	چەند بوارێکی زانستی زمانەوانی کوردی	زمانەوانی	حمید خالید کەریم		٢٠١١
١٤١	گەڕانەوە	چیرۆك	چنوور نامیق		٢٠١١
١٤٢	لە مەدرەسەی نالییدا	لێکۆڵینەوەی ئەدەبی	حەمە مەنتك		٢٠١١
١٤٣	قاوەخانە	کۆمەڵە چیرۆك		و: ستار شێخانی	٢٠١١
١٤٤	دارستانێك لە شمشاڵ	شیعر	نامق هەورامی		٢٠١١
١٤٥	شینبوونی بەرد	کۆچیرۆك	د. موحسین ئەحمەد		٢٠١١

١٤٦	چۆن و چی بۆ منداڵ	لێكۆڵینەوە	لەتیف هەڵمەت		٢٠١١
١٤٧	مصطبة وحيدة أمام القلعة	دراسة	فاروق مصطفي		٢٠١١
١٤٨	في الشعر الكُردي المعاصر	دراسة	هشام القيسي		٢٠١١
١٤٩	كتێبی بۆشاییەكان	شیعر	ئەدیب نادر		٢٠١١
١٥٠	ئەو هەتیوەی نابێت بە پیاو	چیرۆك		عەبدولستار جەباری	٢٠١١
١٥١	ڕاز و گەمەی ئیشق	شیعر	عەباس مەجیـــد		٢٠١١
١٥٢	نووسەر و نووسینەوەی زمان	لێكۆڵینەوە	نیهاد جامی		٢٠١١
١٥٣	زیارەتی ماچ	شیعر	ڕەسووڵ سوڵتانی		٢٠١١
١٥٤	لە گێژەنی پرسیاردا	دیمانە	حەمەفەریق حەسەن		٢٠١١
١٥٥	بنەماكانی ڕەخنەی ئەدەبی	ڕەخنەی ئەدەبی	محەمەد سابیر مەحموود		٢٠١١
١٥٦	دڵی داگیرساوی دانكۆ	چیرۆكی وەرگێڕردراو		و: ئەحمەد عارف	٢٠١١
١٥٧	شورای گۆڕەكان	كورتە چیرۆك	هیدایەت محەمەد		٢٠١٢
١٥٨	كۆچباری گزنگ	ڕۆمانە شیعر	ستار ئەحمەد		٢٠١٢
١٥٩	بالوولی داناو قەرەقووش	بەسەرهات و پەند و ئامۆژگاری	عەبدوڵلا عەبدولڕەحمان زەنگنە		٢٠١٢
١٦٠	هونەرستان	خوێندنەوەگەلێكی هونەرییە	ئازاد گەرمیانی		٢٠١٢
١٦١	بەسەر شانی سەحەردا وەرە	كۆمەڵە شیعر	عەبدولرەحیم سەرەڕۆ		٢٠١٢
١٦٢	مینا ڕەنگینەكان	كورتە چیرۆك	جەلیل محەمەد شەریف		٢٠١٢
١٦٣	چیرۆكەكان	كۆمەڵە چیرۆك	محەمەد عەبدولڕەحمان زەنگنە		٢٠١٢
١٦٤	گەڕانەوەی تارماییەكەی ژەنەراڵ	كۆچیرۆك	سەمەد ئەحمەد		٢٠١٢
١٦٥	كەركوك لە دیدی چەند سەرچاوەیەكدا	لێكۆڵینەوەی مێژوویی	هاشم عاصی كاكەیی		٢٠١٢

١٦٦	گوڵبژێرێك لە وتەی ناوداران	وتەی ناوداران	ئامادەكردنی: ڕەزا شوان		٢٠١٢
١٦٧	ئەزموونی ڕۆژنامەگەریم	یادەوەری	زاهیر ڕۆژبەیانی		٢٠١٢
١٦٨	مەرگی ئیلزە باسكولایت	كۆمەڵە چیرۆكی وەرگێڕدراو	و. حسێن عەلی		٢٠١٢
١٦٩	هۆنراوەكانی تیلەكۆ	هۆنراوە	عاسی عەلی تیلەكۆ		٢٠١٢
١٧٠	بۆ زاخاوی مێشك	مەتەڵ بۆ منالآن	عوسمان دەروێش شكور		٢٠١٢
١٧١	نیوەی پڕی من نیوەی بەتاڵی ئاوێنە	شیعر	گوڵباخ بەهرامی		٢٠١٢
١٧٢	تۆبەی فیرعەونی	شانۆنامە	وریا شەهاب		٢٠١٢
١٧٣	هەنگاوێك بۆ ساغكردنەوەی دیوانی خاڵۆی كۆماسی	لێكۆڵینەوە	ئا:كاروان عوسمان عەلی		٢٠١٢
١٧٤	مۆزایكی خۆشەویستی و مردن	چیرۆكی وەرگێڕدراو		و: عەبدوڵلا مەحمود	٢٠١٢
١٧٥	آراء وملاحظات نقدية عن الثقافة الكوردية	آراء	جمعة الجباري		٢٠١٢
١٧٦	بڵقی بەرد	كۆشیعر	خالید كاوێس قادر		٢٠١٢
١٧٧	كۆچی باڵندەكان	كۆمەڵە شیعر	سالەح هەلاج		٢٠١٢
١٧٨	گورگ و مرۆڤ	چیرۆك بۆ منالآن	گرفتار كاكەیی		٢٠١٢
١٧٩	خۆشترین چیرۆكی ئەوینداران	چیرۆكی وەرگێڕدراو	دەرویش ئەلجەمیل	و. وەلید رەمەزان	٢٠١٢
١٨٠	پیاسەیەك لەگەڵ نوحدا	شیعر	بورهان ئەحمەد		٢٠١٢
١٨١	ڕەهەندەكانی كوردستانیبوونی قەزای خورماتوو	لێكۆڵینەوە	حەسەن بارام		٢٠١٢
١٨٢	شەقامەكانی دڵ	شیعر	سەلاح قابیل		٢٠١٢
١٨٣	دوو شانۆگەری و چەند باسێكی شانۆیی	شانۆنامە	سوارە كافرۆشی		٢٠١٢
١٨٤	هاواری ئەنفال	شیعر	محمەد ئەمین ڕەشید		٢٠١٢
١٨٥	لە چاوەڕوانی هیچدا	شیعر	سەیوان سەعیدیان		٢٠١٢
١٨٦	بە باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر....	شیعر	عەبدولا سلێمان (مەشخەڵ)		٢٠١٢

به باوەشێك لە فەناوە نیشتمانی زویر ماچ دەکەم............ عەبدوڵا سلێمان (مەشخەڵ)